

تصویب تحریم‌های سخت علیه کره شمالی

در شورای امنیت

✱ صادرات منسوجات کره شمالی به ارزش ۸۰۰ میلیون دلار در سال مشمول تحریم شد
✱ ۷۵ درصد واردات گاز و ۵۵ درصد واردات بنزین کره شمالی نیز مشمول تحریم‌های شورای امنیت شده است

صفحه ۱۶

چهارشنبه ۲۲ شهریور ۱۳۹۶ - ۲۲ ذی الحجه ۱۴۳۸ - ۱۳ سپتامبر ۲۰۱۷ - سال نویدوم - شماره ۲۶۸۱۷ - ۱۶ صفحه به همراه ۸ صفحه ضمیمه - استان های تهران و البرز ۵۰ تومان - سایر استان ها ۳۰۰ تومان

رهبر معظم انقلاب در ابتدای جلسه درس خارج فقه مطرح کردند

انتقاد از بی عملی مدعیان حقوق بشر در قبال فجایع میانمار

✱ رامحل این قضیه، اقدام عملی کشور های مسلمان و فشار سیاسی و اقتصادی به دولت بی رحم میانمار است
✱ تقلیل فاجعه میانمار به یک درگیری مذهبی بین مسلمانان و بودایی ها نادرست است
✱ قضیه میانمار یک قضیه سیاسی است، زیرامجری آن دولت میانمار است و در رأس آن دولت نیز زنی بی رحم قرار دارد که برنده جایزه صلح نوبل بوده و با این اتفاقات، در واقع، مرگِ جایزه صلح نوبل رقم خورد
✱ این فجایع در مقابل چشم کشورها و دولت های اسلامی و مجامع جهانی و دولت های ریاکار و دروغوی مدعی حقوق بشر از سوی دولت بی رحم میانمار، در حال رخ دادن است
✱ مدعیان حقوق بشر که گاهی برای مجازات یک مجرم در یک کشور، جنجال و هیاهو می کنند، در مقابل کشتار و آواره شدن ده ها هزار نفر از مردم میانمار، هیچ عکس العملی نشان نمی دهند
✱ دولت های اسلامی باید فشار سیاسی، اقتصادی و تجاری خود را بر دولت میانمار افزایش دهند و علیه این جنایات در مجامع جهانی فریاد بکشند
✱ تشکیل کنفرانس سازمان همکاری اسلامی با موضوع فجایع میانمار ضروری است
✱ جمهوری اسلامی باید شجاعانه علیه ظلم در هر نقطه از جهان اعلام موضع کند

صفحه ۲ه

پارلمان عراق: برگزاری همه پرسی استقلال

اقلیم کردستان غیرقانونی است

✱ نمایندگان پارلمان عراق، حیدر العبادی را به اتخاذ تدابیر لازم برای حفظ حاکمیت و یکپارچگی کشورشان ملزم کردند

✱ «یان کوبیش» نماینده سازمان ملل در عراق بار دیگر بر حفظ یکپارچگی این کشور تأکید کرد

صفحه ۱۶

سید حسن نصرالله: رهبر معظم انقلاب ۵ سال قبل

نوید پیروزی اسد بر تروریسم را داده بودند

✱ حضرت آیت الله خامنه ای در آن دیدار تأکید کرده بودند اگر در سوریه با تروریست ها و حامیان شان نجنگیم، باید در تهران، خوزستان، کرمان و لبنان با آن ها بجنگیم

✱ رهبر معظم انقلاب اعلام

کردند که چون بشار اسد

فرمانده یکی از محورهای

مقاومت یعنی سوریه

است باید کاری کنیم

پیروز شود و حتماً پیروز

خواهد شد

✱ مقاومت در سوریه

پیروز نشده و فقط

نبردهای پراکنده باقی

مانده است

✱ شهدا و اسرای ما تاریخ

منطقه را تغییر می دهند

✱ عربستان به سوریه

پیام داد در صورت قطع

روابط دمشق با تهران و

حزب الله بحران این کشور

پایان می یابد

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

بقیه در صفحه ۱۶

سریس خارجی: دبیرکل

حزب الله لبنان در سخنانی به شرح

دیدار خود با رهبر معظم انقلاب

در آغاز بحران سوریه پرداخت و

گفت: در آغاز حوادث سوریه، به

ایران رفتم و با آیت الله سید علی

خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی

دیدار کردم.

سید حسن نصرالله گفت:

در آن زمان همه معتقد بودند

یکی از وزارتخانه‌های مهم و تأثیرگذار در دوران هشت سال دفاع مقدس، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح بود که با پشتیبانی مناسب در تهیه و تأمین تجهیزات نظامی خدمات ارزشمندی در پیروزی روزمندگان اسلام داشت.

وزارت دفاع در دوران دفاع مقدس سه وزیر و بیش از ۱۰۰۰ شهید برای دفاع از کویان امنیت کشور تقدیم نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران کرده است. شهیدان چمران، نامجو و فکوری سه وزیر دفاع شهید این وزارتخانه هستند. به مناسبت هفته دولت و برای پاسداشت شهدای گرانقدر وزارت دفاع نگاه‌های گذرا و مروری کوتاه بر زندگی سراسر افتخار و حماسه این عزیزان خواهیم داشت.

شهید دکتر مصطفی چمران

مصطفی چمران در سال ۱۳۱۱ در تهران، خیابان پازنده خرداد، بازار آهنگرا در سرپوشی متولد شد. تحصیلات خود را در مدرسه انتصابیه نزدیک پامنار، آغاز کرد. و در دارالفنون و البرز دوران متوسطه را گذراند. در دانشکده فنی دانشگاه تهران ادامه تحصیل داد و در سال ۱۳۳۶ در رشته الکترومکانیک فارغ التحصیل شد و یک‌سال به تدریس در دانشکده فنی پرداخت.

پس از پیروزی در سال ۱۳۳۱ با استفاده از بورس تحصیلی شاگردان ممتاز به آمریکا اعزام شد و پس از تحقیقات علمی در جمع معروف‌ترین دانشندان جهان در دانشگاه کالیفرنیا و برکلی از معتبرترین دانشگاه‌های آمریکا با ممتازترین درجه علمی موفق به اخذ دکترای الکترونیک و فیزیک پلاسما شد.

پس از بازگشت به ایران در سال ۱۳۳۶ به تدریس در درس تفسیر قرآن مرحوم آیت‌الله طالقانی در مسجد هدایت و درس فلسفه و منطق استاد شهید مرتضی مطهری و بعضی از استادان دیگر شرکت کرد و از نخستین اعضای انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه تهران بود. در مبارزات سیاسی دوران دکت در مجلس چهارم راه تا می شدن صنعت نفت شرکت داشت و از عناصر پرتلاش در پاسداری از نهضت ملی ایران در کشمکش‌های مرگ و حیات این دوره بود. بعد از کودتای ننگین ۲۸ مرداد و سقوط حکومت دکتر مصدق، به نهضت مقاومت ملی ایران پیوست و در مبارزات سیاسی و فرهنگی با تکیه بر استفاده از روش‌های نامتعارف و استفاده از ظرفیت‌های مردمی و روحیه مبارزه و استعمار شروع شد و تا زمان مهاجرت از ایران، بدون خستگی و با همه قدرت خود علیه نظام طاغوتی شد جنگید و خطرناک‌ترین مأموریت‌ها را در سخت‌ترین شرایط با پیروزی به انجام رساند.

در آمریکا با همکاری یحیی از دستاوش برای نخستین‌بار انجمن اسلامی دانشجویان آمریکا را پایه‌ریزی کرد و از مؤسسان انجمن دانشجویان ایرانی در کالیفرنیا و از فعالان انجمن دانشجویان ایرانی در این کشور به‌شمار می‌رفت که به دلیل این فعالیت‌ها، بورس تحصیلی شاگرد ممتازی وی از سوی رژیم شد. شطع شد. پس از قیام خورین ۱۵ خرداد سال ۱۳۳۲ و سرگوب ظاهری مزارش جهت مسلمانی به رهبری امام خمینی(ره) دست به اقدامی جسورانه و شورش‌ساز زد و همراه بعضی از دوستان مؤمن و همفکر، رهسپار مصر شد و مدت دو سال، در زمان جمال عبدالناصر، سخت‌ترین دوره‌های چرکی و جنگ‌های بازپرتابی را اوخت و به عنوان بهترین شاگرد این دوره شناخته شد و بافلاصله مسئولیت تعلیم چرکی مبارزان ایرانی به عهده او گذاشته شد. بعد از وفات عبدالناصر، ایجاد پایگاه چرکی مستقل، برای تعلیم مبارزان ایرانی، ضرورت پیدا کرد و به همین خاطر دکتر چمران رهسپار لبنان شد تا چنین پایگاهی را تأسیس کند.

او به کمک امام موسی‌صدر رهبر شیعیان لبنان، حرکت محرومان و سپس جناح نظامی آن، سازمان‌الام را براساس اصول و مبانی اسلامی

په‌ریزی کرد که در میان توطئه‌ها و دشمنی‌های چپ و راست با تکیه بر ایمان به خدا و با سلاح شهادت، خط راسنین اسلام انقلابی را پایه‌ایه کرد و علی‌گفته در معرکه‌های مرگ و زندگی به آغوش گرباب خون‌ر و رفت و در طوفان‌های سهمناک شورش،تس،حسین‌وار به استقبال شهادت‌میشناخت و پرچم خوینین تشیع را در برابر جان‌برینی مستلگرام روزگار، صهیونیزم اشغالگر و هندستان خونخوار آنها یعنی راستگرایان افالانژو، به اهتزاز در آورد و قلب بی‌عزت سخته و خراب قاعده‌های بلند کوه‌های جبل عامل و درمرزهای فلسطین اشغال‌شده از خود قهرمانی‌ها به یادگار گذاشت. او در قلب محرومان و مستضعفان شیعه جا گرفته بود و شرح این مبارزات افتخارآمیز با قلمی سرخ و به شهادت خون پاک شهدای لبنان، بر کف خیابان‌های داغ و بر دامنه کوه‌های مرزی اسرائیل برای ابد ثبت شده‌است.

دکتر چمران با پیروزی شاگردان اسلامی ایران، بعد از ۳۳ سال هجرت، به وطن بازگشت و همه تجربیات انقلابی و علمی خود را در خدمت انقلاب گذاشت. پرداخت و آرام ولی فعلاانه و طاقوتی‌شده به سازندگی خروش و همه تلاش خود را صرف تربیت نخستین گروه‌های پاسداران انقلاب در سعدابآد کرد.سپس در شغل معاونت نخست‌وزیر تا سریع‌تر و قاطعانه‌تر مساله کردستان را فیصله دهد. اما این که بالاخره در قضیه فراموش نشدنی «پاوه» قدرت ایران و به‌دوره آه و آهین و شجاعت و وفاداری او بر همگان ثابت شد.

دکتر چمران بعد از این پیروزی بی نظیر به تهران احضار و از طرف امام خمینی(ره) به سمت وزیر دفاع در دولت موقت بازگرا و همچنین در کابینه دولت موقت شورای انقلاب منصوب شد و تا شهریور ۱۳۵۹ در این مسئولیت ایفای نقش کرد.

دکتر چمران با پیروزی به تهران احضار و از طرف امام خمینی(ره) به سمت وزیر دفاع در دولت موقت بازگرا و همچنین در کابینه دولت موقت شورای انقلاب منصوب شد و تا شهریور ۱۳۵۹ در این مسئولیت ایفای نقش کرد.

دکتر چمران با پیروزی به تهران احضار و از طرف امام خمینی(ره) به سمت وزیر دفاع در دولت موقت بازگرا و همچنین در کابینه دولت موقت شورای انقلاب منصوب شد و تا شهریور ۱۳۵۹ در این مسئولیت ایفای نقش کرد.

فردی مذهبی و از کاسب‌های جزو، که در آن زمان به علت نبود رونق بازار به همراه خانواده‌اش به تهران مهاجرت و در این شهر اقامت کرد.
محمد دوران ابتدایی را در مدرسه اقبال واقع در محله قدیم دروازه و تحصیلات متوسطه را در دبیرستان شورش،تس،حسین‌وار به استقبال شهادت‌میشناخت و پرچم خوینین تشیع را در برابر جان‌برینی مستلگرام روزگار، صهیونیزم اشغالگر و هندستان خونخوار آنها یعنی راستگرایان افالانژو، به اهتزاز در آورد و قلب بی‌عزت سخته و خراب قاعده‌های بلند کوه‌های جبل عامل و درمرزهای فلسطین اشغال‌شده از خود قهرمانی‌ها به یادگار گذاشت. او در قلب محرومان و مستضعفان شیعه جا گرفته بود و شرح این مبارزات افتخارآمیز با قلمی سرخ و به شهادت خون پاک شهدای لبنان، بر کف خیابان‌های داغ و بر دامنه کوه‌های مرزی اسرائیل برای ابد ثبت شده‌است.

فردی مذهبی و از کاسب‌های جزو، که در آن زمان به علت نبود رونق بازار به همراه خانواده‌اش به تهران مهاجرت و در این شهر اقامت کرد.
محمد دوران ابتدایی را در مدرسه اقبال واقع در محله قدیم دروازه و تحصیلات متوسطه را در دبیرستان شورش،تس،حسین‌وار به استقبال شهادت‌میشناخت و پرچم خوینین تشیع را در برابر جان‌برینی مستلگرام روزگار، صهیونیزم اشغالگر و هندستان خونخوار آنها یعنی راستگرایان افالانژو، به اهتزاز در آورد و قلب بی‌عزت سخته و خراب قاعده‌های بلند کوه‌های جبل عامل و درمرزهای فلسطین اشغال‌شده از خود قهرمانی‌ها به یادگار گذاشت. او در قلب محرومان و مستضعفان شیعه جا گرفته بود و شرح این مبارزات افتخارآمیز با قلمی سرخ و به شهادت خون پاک شهدای لبنان، بر کف خیابان‌های داغ و بر دامنه کوه‌های مرزی اسرائیل برای ابد ثبت شده‌است.

روایت مردان شهید وزارت دفاع

شاگردان و از طرف امام خمینی(ره) به سمت وزیر دفاع در دولت موقت بازگرا و همچنین در کابینه دولت موقت شورای انقلاب منصوب شد و تا شهریور ۱۳۵۹ در این مسئولیت ایفای نقش کرد.

دکتر چمران با پیروزی به تهران احضار و از طرف امام خمینی(ره) به سمت وزیر دفاع در دولت موقت بازگرا و همچنین در کابینه دولت موقت شورای انقلاب منصوب شد و تا شهریور ۱۳۵۹ در این مسئولیت ایفای نقش کرد.

دکتر چمران با پیروزی به تهران احضار و از طرف امام خمینی(ره) به سمت وزیر دفاع در دولت موقت بازگرا و همچنین در کابینه دولت موقت شورای انقلاب منصوب شد و تا شهریور ۱۳۵۹ در این مسئولیت ایفای نقش کرد.

دکتر چمران با پیروزی به تهران احضار و از طرف امام خمینی(ره) به سمت وزیر دفاع در دولت موقت بازگرا و همچنین در کابینه دولت موقت شورای انقلاب منصوب شد و تا شهریور ۱۳۵۹ در این مسئولیت ایفای نقش کرد.

فرماندهی منطقه هوایی مهرآباد و معاون عملیات نیروی هوایی که به علت جدیت و پشتکاری که در مسئولیت‌هایش از خود نشان داد در هفتم خرداد ۱۳۵۹، سمت فرماندهی نیروی هوایی منصوب شد.
لیاقت و شایستگی شهید فکوری در مسئولیت فرماندهی و ارائه طرح‌های منطقی و کاربردی وی در ساماندهی نیروی هوایی پس از انقلاب اسلامی سبب شد در ۲۰ شهریور ماه ۱۳۵۹ به عنوان وزیر

در نخستین قدم منجر به فعال و پویا شدن نمازخانه دانشکده شد اما جذب افسران مؤمن و ارتباط دادن او با حسینیه ارشاد، حمایت از خانواده‌های شهدای ۱۵۰ خرداد و طرح ترور شاه در جمله اقدامات او بود که تا پیروزی انقلاب اسلامی به طور عمل گرایانه دنبال شد.

سیدموسی نامجوی در سال ۱۳۴۹ در سن ۲۳ سالگی به سنت پاک پیامبر(ص) پیوست و ازدواج کرد. یک سال بعد در حالی که به لحاظ رتبه علمی حائز بورسیه تحصیلی به آمریکا شده بود به لحاظ این که ضد اطلاعات او را مذهبی و سیاسی و تحت مراقبت می‌دانست از سفر او منعاعت شد و حال آن که تمامی مراحل قانون طی شد و حتی و تمامی وسایل زندگی مشترک را برای تأمین مخارج سفر فروخته بود.

اما در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی، سید موسی نامجوی و سایر همفکران نظامی با اتخاذ تدابیر هوشیارانه در روزهای اطوارات با کشاندن ساعت‌های و سربازان با پاک‌ان‌ها عمل‌افضای جامعه را برای حضور و وسیع مردمی خالی کردند و مانع هر نوع درگیری مسلحانه میان ارتشیان و مردم شدند. همزمان با ورود امام(ره)، نامجوی حفاظت از بیت ایشان را بر عهده گرفت و در کنار منزل امام مستقر شد و به گروه مشاوران پیوست،

نخستین و مهمترین اقدام او پس از پیروزی انقلاب اسلامی در حوزه ارتش، حفظ دانشکده افسری بود، چرا که نهاد دشکده در آن مقطع حساس مرکز تاخت و تاز گروه‌های سیاسی شده بود. نامجوی با حمایت حضرت امام(ره) و همکاری افسران مؤمن و متعهدی مانند شهید اقارب‌پرست و کلاهدوز ضمن حراست از ساخت دانشکده اقام به اصلاح نظام آموزشی و اخلاقی آن کردند و نهایتاً دانشکده به دانشکده افسری با فیضیه ارتش مبدل شد.

در اقام بعدی، نامجوی با همکاری شهید کلاهدوز، شهید محمد منتظری و شهید اقارب‌پرست هشت اولیه سپاه پاسداران را که در آن روزها به نام «ایاساعرف بود، پی‌ریزی کردند. متعاقب آن شهید کلاهدوز از ارتش متفک و به مسئولیت آموزش کارکنان سپاه پاسداران گمارده شد. بعد از فرمان تاریخی امام(ره) مبنی بر تشکیل ارتش پیشین میلوینی، او ۳۰۰ نفر را دانشجویان را در سطح مساجد تهران بسیج کرد تا به غیرنظامیان درس اسلحه‌شناسی و نحوه جنگ و گریز را آموزش دهند. نامجوی در ۱۲ تیرماه ۱۳۶۰ از سوی امام(ره) به عنوان مشاور عالی انتخاب شد و در ۲۷ مرداد ۱۳۶۰ در شهادت دکتر چمران، از طرف ارتش و وزیر وقت(دکتر جعفر باهنر) در سمت وزارت دفاع منصوب شد. او در این زمان اقدام به طرح‌ریزی و ساخت قطعات نظامی مهم و مورد نیاز در تسلیحات ارتش کرد که سهم بسزایی در صرفه‌جویی در مهیات داشت.

شهید نامجوی اس از پایان عملیات ثامن‌الامنه(ع) که نخستین عملیات بزرگ پیروزمند بر علیه دشمن یعنی با طرحی و محوریت لشکر ۷۷ پیروز خراسان اشعار و سپاه شکتس حصر آبادان شد، به همراه شامی از فرماندهان ارتش و شورای عالی دفاع برای سرکشی به جبهه آبادان رفت و پس از وی وقت فتح غرور آفرین سربازان امام(ره)، هنگام بازگشت در ۷ مهر ۱۳۶۰ به همراه سرلشکر فلاخی، سرتیپ محمدری، یوسف کلاهدوز قائم مقام سپاه پاسداران و جعفر جهانباز آرا و سید رسول نامجوی (برادر شهید سرلشکر موسی نامجو) با هوایمی پشتیبانی ترابری-۱۳ تیروی هوایی به مقصد تهران، هوایمیانشان در کهریزک سقوط کرد و به شهادت‌رسیدند.

منبع: سازمان حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس اچا

چهارشنبه ۲۲ شهریور ۱۳۹۶ - ۲۲ ذی‌الحجه ۱۴۳۸ - ۱۳ سپتامبر ۲۰۱۷ - سال نود و دوم - شماره ۲۶۸۱۷

روایت روزنامه انگلیسی از انتظار مقدس یک مادر

روزنامه تایمز انگلیس داستان زندگی شهید «حسن جنگجو» رزمنده ۱۳ ساله تبریزی و مادرش که ساعاتی پس از بازگشت پیکر او دعوت حق را لبیک گفت را بازتاب داد.

روزنامه‌تایمز در گزارش نوشت: زمانی که در سال ۱۹۸۰(۱۳۵۹) عکس او در یک نشریه شد که در جنوب ایران نقشش در دستاوش بود و با نیروهای مهاجم «صدام حسین» دیکتاتور عراق می‌جنگید، تنها ۱۳ سال سن داشت. «حسن جنگجو» «جزو کسانی بود که برای جنگیدن با نیروهای عراقی داوطلب شدند».

او سه سال بعد - طی هشت سال دفاع مقدس - به شهادت رسید. پیکرهای این شهدا، هنوز در حال کشف و استرداد به ایران است. و در نهایت حسن هم به خانه خود در تبریز در شمال ایران بازگشت و به خاک سپرده شد.

برادر و خواهر او در صف اول عزاداران بودند، اما مادرش «چیران پورالی» در بخش مراقبت‌های ویژه در بیمارستان بود و هوشیاری راسم تشییع را عقب انداخته‌اد. گفتند که مراسم تشییع پیکر را به تأخیر انداختند به امید این که حال مادر بهتر شود و با چشم‌های خوش‌بینند که حسن برگشته اما متأسفانه حال مادر بهتر نشد. مادر حضور او مراسم تشییع و خاکسپاری انجام گرفت. تابوت او، که پرچم ایران دور آن پیچیده شده بود، توسط خیل عظیمی از مردم تشییع شد. «علی لاریجانی» رئیس مجلس ایران به خانواده حسن تسلیت گفت. سپس در اتفاقی که ایران را عزادار کرد، مادر حسن هم دعوت حق را لبیک گفت.

حسین برادر حسن گفت: متأسفانه مادر من در وضعیت خوبی نبود. ما این ۱۸ روز منتظر بودیم تا حال او بهتر شود، پس از ۳۴ سال انتظار، با چشم‌های خوش‌بینند که حسن برگشته است.

او افزود: ما صبر کردیم تا حال مادر بهتر شود و با چشم‌های خوش‌بینند که حسن برگشته است به خاطر همین برگزاری مراسم تشییع را عقب انداختیم. اما متأسفانه حال مادر بهتر نشد و دیگر تصمیم گرفتیم که بدون حضور ایشان مراسم تشییع و خاکسپاری را انجام بدهیم.

آلفرد یعقوب زاده عکاس مطرح مستند در سال ۱۹۸۰ تصویری از یک نوجوان رزمنده به نام حسن جنگجو را ثبت کرد که چند روز بعد به شهادت رسید اما تصویرش به یکی از معروف ترین عکس‌های هشت سال دفاع مقدس تبدیل شد. جنگ ایران و عراق طی سال‌های ۸۸-۱۹۸۰ یک جنگ مردم‌نشد و خاکسپاری را انجام بدهیم.

فرزاش جهازان، یعقوب زاده به روزنامه تایمز گفت: من به او گفتم نگران نباش، در حقیقت من خیلی بزرگ تر از او نبودم، فقط ۱۸ یا ۱۹ سالم بود. من او را همان ثبت دیدم، او گفت که احساس خوبی دارد. یعقوب زاده که برای کارگری‌های گاما و آوسیتیدپرم کار می‌کرد، در سال ۱۹۸۳ ایران را ترک کرد و عکس‌های جنگ‌های سراسر جهان را در تصویر درآورد و جوایز متعددی دریافت کرد.

حسن به مبارزه برای حفاظت از ایران ادامه داد و در فوریه ۱۹۸۴ عملیات خیبر به نهايت رسید. یعقوب زاده گفت که از گرفتن این عکس شپیمان نیست او گفت: مردم کشور من در آن زمان هدف حمله صدام را گرفته بودند. من در آن زمان سلاح نداشتم بنابراین با دوربین ام به جبهه رفتم. کشور من کشور من است.

خانواده حسن شرح داده است که چگونه مادرشان هر شب برای شام لباس‌های او را روی یک صندلی قرار می‌داد. یکی از خواهرهایش گفت: مادر من همیشه انتظار داشت که او فرزندش را به خدمت خدا بفرستد و بنابراین آرام بود، اما او همیشه منتظر بازگشت حسن بود.

آگهی دعوت شرک شیمیایی و صنعتی فاراد (سهامی خاص)

آگهی دعوت سهامداران

شرکت سهامی و صنعتی فاراد سهامی خاص

ثبت شده به شماره ۱۹۴۷ و شناسه ملی ۱۰۱۰۰۶۴۹۹۴۴

جهت تشکیل مجمع عمومی فوق‌العاده

بدنبیوسلیه از کلیه اعضا و سهامداران شرکت شیمیایی و صنعتی فاراد سهامی خاص دعوت می‌شود که روز شنبه مورخ ۹۶/۷/۱۱ ساعت ۱۴ جهت شرکت در جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده به آدرس: خیابان‌مالصدرا، خیابان شیرازی شمالی، خیابان دانشورشرقی، پلاک۱۳،طبقه‌سوم کدپستی:۱۹۹۱۷۳۲۳۵ و تلفن:۰۹۸۸۱۰۵۸۸۶ حضور بهم رسانند.

دستور جلسه:

افزایش سرمایه

هیئت مدیره شرک شیمیایی و صنعتی فاراد

شرکت سهامی عام سیمان بهبهان

شرکت سهامی و صنعتی فاراد سهامی خاص

ثبت شده به شماره ۱۹۴۷ و شناسه ملی ۱۰۱۰۰۶۴۹۹۴۴

جهت تشکیل مجمع عمومی فوق‌العاده

بدنبیوسلیه از کلیه اعضا و سهامداران شرکت شیمیایی و صنعتی فاراد سهامی خاص دعوت می‌شود که روز شنبه مورخ ۹۶/۷/۱۱ ساعت ۱۴ جهت شرکت در جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده به آدرس: خیابان‌مالصدرا، خیابان شیرازی شمالی، خیابان دانشورشرقی، پلاک۱۳،طبقه‌سوم کدپستی:۱۹۹۱۷۳۲۳۵ و تلفن:۰۹۸۸۱۰۵۸۸۶ حضور بهم رسانند.

دستور جلسه:

افزایش سرمایه

هیئت مدیره شرک شیمیایی و صنعتی فاراد

شرکت سهامی عام سیمان بهبهان

شرکت سهامی و صنعتی فاراد سهامی خاص

ثبت شده به شماره ۱۹۴۷ و شناسه ملی ۱۰۱۰۰۶۴۹۹۴۴

جهت تشکیل مجمع عمومی فوق‌العاده

بدنبیوسلیه از کلیه اعضا سهامی محترم شرکت تعاونی دعوت می‌شود تا در مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت کنند که رأس ساعت ۱۰ روز چهارشنبه مورخ ۹۶/۷/۱۵ در محل صفداشت، مسجد محمد رفقا ۴، خیابان شهید امین‌آراء، دوروی مسجد خیابان شاهین برگزار می‌گردد حضور بهم رسانند. در صورتی که حضور عضوی در مجمع عمومی میسر نباشد می‌تواند حق حضور را از سوی خود یا از سوی خود را به نماینده تام‌الاختیار خود واگذار نماید در این‌صورت هیچ‌کس نمی‌تواند نمایندگی بیش از سه عضو را بپذیرد. همچنین بر مگرهای نمایندگی میزور با افضایی هیأت مدیره معتبر خواهد بود. بدین‌منظور عضو و نماینده اعضای نمایندگی باید حداکثر تا تاریخ به همراه نماینده خود و با در دست داشتن مدرک موید عضویت در تعاونی و کارت شناسایی معتبر در دفتر تعاونی حاضر شوند.

۱- انتخاب اعضای هیئت‌مدیره ۲- انتخاب بازرسان اصلی و علی‌البدل ۳- تعیین هیئت مدیره ۴- تعیین هیئت مدیره ۵- تعیین هیئت مدیره ۶- تعیین هیئت مدیره ۷- تعیین هیئت مدیره ۸- تعیین هیئت مدیره ۹- تعیین هیئت مدیره ۱۰- تعیین هیئت مدیره ۱۱- تعیین هیئت مدیره ۱۲- تعیین هیئت مدیره ۱۳- تعیین هیئت مدیره ۱۴- تعیین هیئت مدیره ۱۵- تعیین هیئت مدیره ۱۶- تعیین هیئت مدیره ۱۷- تعیین هیئت مدیره ۱۸- تعیین هیئت مدیره ۱۹- تعیین هیئت مدیره ۲۰- تعیین هیئت مدیره ۲۱- تعیین هیئت مدیره ۲۲- تعیین هیئت مدیره ۲۳- تعیین هیئت مدیره ۲۴- تعیین هیئت مدیره ۲۵- تعیین هیئت مدیره ۲۶- تعیین هیئت مدیره ۲۷- تعیین هیئت مدیره ۲۸- تعیین هیئت مدیره ۲۹- تعیین هیئت مدیره ۳۰- تعیین هیئت مدیره ۳۱- تعیین هیئت مدیره ۳۲- تعیین هیئت مدیره ۳۳- تعیین هیئت مدیره ۳۴- تعیین هیئت مدیره ۳۵- تعیین هیئت مدیره ۳۶- تعیین هیئت مدیره ۳۷- تعیین هیئت مدیره ۳۸- تعیین هیئت مدیره ۳۹- تعیین هیئت مدیره ۴۰- تعیین هیئت مدیره ۴۱- تعیین هیئت مدیره ۴۲- تعیین هیئت مدیره ۴۳- تعیین هیئت مدیره ۴۴- تعیین هیئت مدیره ۴۵- تعیین هیئت مدیره ۴۶- تعیین هیئت مدیره ۴۷- تعیین هیئت مدیره ۴۸- تعیین هیئت مدیره ۴۹- تعیین هیئت مدیره ۵۰- تعیین هیئت مدیره ۵۱- تعیین هیئت مدیره ۵۲- تعیین هیئت مدیره ۵۳- تعیین هیئت مدیره ۵۴- تعیین هیئت مدیره ۵۵- تعیین هیئت مدیره ۵۶- تعیین هیئت مدیره ۵۷- تعیین هیئت مدیره ۵۸- تعیین هیئت مدیره ۵۹- تعیین هیئت مدیره ۶۰- تعیین هیئت مدیره ۶۱- تعیین هیئت مدیره ۶۲- تعیین هیئت مدیره ۶۳- تعیین هیئت مدیره ۶۴- تعیین هیئت مدیره ۶۵- تعیین هیئت مدیره ۶۶- تعیین هیئت مدیره ۶۷- تعیین هیئت مدیره ۶۸- تعیین هیئت مدیره ۶۹- تعیین هیئت مدیره ۷۰- تعیین هیئت مدیره ۷۱- تعیین هیئت مدیره ۷۲- تعیین هیئت مدیره ۷۳- تعیین هیئت مدیره ۷۴- تعیین هیئت مدیره ۷۵- تعیین هیئت مدیره ۷۶- تعیین هیئت مدیره ۷۷- تعیین هیئت مدیره ۷۸- تعیین هیئت مدیره ۷۹- تعیین هیئت مدیره ۸۰- تعیین هیئت مدیره ۸۱- تعیین هیئت مدیره ۸۲- تعیین هیئت مدیره ۸۳- تعیین هیئت مدیره ۸۴- تعیین هیئت مدیره ۸۵- تعیین هیئت مدیره ۸۶- تعیین هیئت مدیره ۸۷- تعیین هیئت مدیره ۸۸- تعیین هیئت مدیره ۸۹- تعیین هیئت مدیره ۹۰- تعیین هیئت مدیره ۹۱- تعیین هیئت مدیره ۹۲- تعیین هیئت مدیره ۹۳- تعیین هیئت مدیره ۹۴- تعیین هیئت مدیره ۹۵- تعیین هیئت مدیره ۹۶- تعیین هیئت مدیره ۹۷- تعیین هیئت مدیره ۹۸- تعیین هیئت مدیره ۹۹- تعیین هیئت مدیره ۱۰۰- تعیین هیئت مدیره ۱۰۱- تعیین هیئت مدیره ۱۰۲- تعیین هیئت مدیره ۱۰۳- تعیین هیئت مدیره ۱۰۴- تعیین هیئت مدیره ۱۰۵- تعیین هیئت مدیره ۱۰۶- تعیین هیئت مدیره ۱۰۷- تعیین هیئت مدیره ۱۰۸- تعیین هیئت مدیره ۱۰۹- تعیین هیئت مدیره ۱۱۰- تعیین هیئت مدیره ۱۱۱- تعیین هیئت مدیره ۱۱۲- تعیین هیئت مدیره ۱۱۳- تعیین هیئت مدیره ۱۱۴- تعیین هیئت مدیره ۱۱۵- تعیین هیئت مدیره ۱۱۶- تعیین هیئت مدیره ۱۱۷- تعیین هیئت مدیره ۱۱۸- تعیین هیئت مدیره ۱۱۹- تعیین هیئت مدیره ۱۲۰- تعیین هیئت مدیره ۱۲۱- تعیین هیئت مدیره ۱۲۲- تعیین هیئت مدیره ۱۲۳- تعیین هیئت مدیره ۱۲۴- تعیین هیئت مدیره ۱۲۵- تعیین هیئت مدیره ۱۲۶- تعیین هیئت مدیره ۱۲۷- تعیین هیئت مدیره ۱۲۸- تعیین هیئت مدیره ۱۲۹- تعیین هیئت مدیره ۱۳۰- تعیین هیئت مدیره ۱۳۱- تعیین هیئت مدیره ۱۳۲- تعیین هیئت مدیره ۱۳۳- تعیین هیئت مدیره ۱۳۴- تعیین هیئت مدیره ۱۳۵- تعیین هیئت مدیره ۱۳۶- تعیین هیئت مدیره ۱۳۷- تعیین هیئت مدیره ۱۳۸- تعیین هیئت مدیره ۱۳۹- تعیین هیئت مدیره ۱۴۰- تعیین هیئت مدیره ۱۴۱- تعیین هیئت مدیره ۱۴۲- تعیین هیئت مدیره ۱۴۳- تعیین هیئت مدیره ۱۴۴- تعیین هیئت مدیره ۱۴۵- تعیین هیئت مدیره ۱۴۶- تعیین هیئت مدیره ۱۴۷- تعیین هیئت مدیره ۱۴۸- تعیین هیئت مدیره ۱۴۹- تعیین هیئت مدیره ۱۵۰- تعیین هیئت مدیره ۱۵۱- تعیین هیئت مدیره ۱۵۲- تعیین هیئت مدیره ۱۵۳- تعیین هیئت مدیره ۱۵۴- تعیین هیئت مدیره ۱۵۵- تعیین هیئت مدیره ۱۵۶- تعیین هیئت مدیره ۱۵۷- تعیین هیئت مدیره ۱۵۸- تعیین هیئت مدیره ۱۵۹- تعیین هیئت مدیره ۱۶۰- تعیین هیئت مدیره ۱۶۱- تعیین هیئت مدیره ۱۶۲- تعیین هیئت مدیره ۱۶۳- تعیین هیئت مدیره ۱۶۴- تعیین هیئت مدیره ۱۶۵- تعیین هیئت مدیره ۱۶۶- تعیین هیئت مدیره ۱۶۷- تعیین هیئت مدیره ۱۶۸- تعیین هیئت مدیره ۱۶۹- تعیین هیئت مدیره ۱۷۰- تعیین هیئت مدیره ۱۷۱- تعیین هیئت مدیره ۱۷۲- تعیین هیئت مدیره ۱۷۳- تعیین هیئت مدیره ۱۷۴- تعیین هیئت مدیره ۱۷۵- تعیین هیئت مدیره ۱۷۶- تعیین هیئت مدیره ۱۷۷- تعیین هیئت مدیره ۱۷۸- تعیین هیئت مدیره ۱۷۹- تعیین هیئت مدیره ۱۸۰- تعیین هیئت مدیره ۱۸۱- تعیین هیئت مدیره ۱۸۲- تعیین هیئت مدیره ۱۸۳- تعیین هیئت مدیره ۱۸۴- تعیین هیئت مدیره ۱۸۵- تعیین هیئت مدیره ۱۸۶- تعیین هیئت مدیره ۱۸۷- تعیین هیئت مدیره ۱۸۸- تعیین هیئت مدیره ۱۸۹- تعیین هیئت مدیره ۱۹۰- تعیین هیئت مدیره ۱۹۱- تعیین هیئت مدیره ۱۹۲- تعیین هیئت مدیره ۱۹۳- تعیین هیئت مدیره ۱۹۴- تعیین هیئت مدیره ۱۹۵- تعیین هیئت مدیره ۱۹۶- تعیین هیئت مدیره ۱۹۷- تعیین هیئت مدیره ۱۹۸- تعیین هیئت مدیره ۱۹۹- تعیین هیئت مدیره ۲۰۰- تعیین هیئت مدیره ۲۰۱- تعیین هیئت مدیره ۲۰۲- تعیین هیئت مدیره ۲۰۳- تعیین هیئت مدیره ۲۰۴- تعیین هیئت مدیره ۲۰۵- تعیین هیئت مدیره ۲۰۶- تعیین هیئت مدیره ۲۰۷- تعیین هیئت مدیره ۲۰۸- تعیین هیئت مدیره ۲۰۹- تعیین هیئت مدیره ۲۱۰- تعیین هیئت مدیره ۲۱۱- تعیین هیئت مدیره ۲۱۲- تعیین هیئت مدیره ۲۱۳- تعیین هیئت مدیره ۲۱۴- تعیین هیئت مدیره ۲۱۵- تعیین هیئت مدیره ۲۱۶- تعیین هیئت مدیره ۲۱۷- تعیین هیئت مدیره ۲۱۸- تعیین هیئت مدیره ۲۱۹- تعیین هیئت مدیره ۲۲۰- تعیین هیئت مدیره ۲۲۱- تعیین هیئت مدیره ۲۲۲- تعیین هیئت مدیره ۲۲۳- تعیین هیئت مدیره ۲۲۴- تعیین هیئت مدیره ۲۲۵- تعیین هیئت مدیره ۲۲۶- تعیین هیئت مدیره ۲۲۷- تعیین هیئت مدیره ۲۲۸- تعیین هیئت مدیره ۲۲۹- تعیین هیئت مدیره ۲۳۰- تعیین هیئت مدیره ۲۳۱- تعیین هیئت مدیره ۲۳۲- تعیین هیئت مدیره ۲۳۳- تعیین هیئت مدیره ۲۳۴- تعیین هیئت مدیره ۲۳۵- تعیین هیئت مدیره ۲۳۶- تعیین هیئت مدیره ۲۳۷- تعیین هیئت مدیره ۲۳۸- تعیین هیئت مدیره ۲۳۹- تعیین هیئت مدیره ۲۴۰- تعیین هیئت مدیره ۲۴۱- تعیین هیئت مدیره ۲۴۲- تعیین هیئت مدیره ۲۴۳- تعیین هیئت مدیره ۲۴۴- تعیین هیئت مدیره ۲۴۵- تعیین هیئت مدیره ۲۴۶- تعیین هیئت مدیره ۲۴۷- تعیین هیئت مدیره ۲۴۸- تعیین هیئت مدیره ۲۴۹- تعیین هیئت مدیره ۲۵۰- تعیین هیئت مدیره ۲۵۱- تعیین هیئت مدیره ۲۵۲- تعیین هیئت مدیره ۲۵۳- تعیین هیئت مدیره ۲۵۴- تعیین هیئت مدیره ۲۵۵- تعیین هیئت مدیره ۲۵۶- تعیین هیئت مدیره ۲۵۷- تعیین هیئت مدیره ۲۵۸- تعیین هیئت مدیره ۲۵۹- تعیین هیئت مدیره ۲۶۰- تعیین هیئت مدیره ۲۶۱- تعیین هیئت مدیره ۲۶۲- تعیین هیئت مدیره ۲۶۳- تعیین هیئت مدیره ۲۶۴- تعیین هیئت مدیره ۲۶۵- تعیین هیئت مدیره ۲۶۶- تعیین هیئت مدیره ۲۶۷- تعیین هیئت مدیره ۲۶۸- تعیین هیئت مدیره ۲۶۹- تعیین هیئت مدیره ۲۷۰- تعیین هیئت مدیره ۲۷۱- تعیین هیئت مدیره ۲۷۲- تعیین هیئت مدیره ۲۷۳- تعیین هیئت مدیره ۲۷۴- تعیین هیئت مدیره ۲۷۵- تعیین هیئت مدیره ۲۷۶- تعیین هیئت مدیره ۲۷۷- تعیین هیئت مدیره ۲۷۸- تعیین هیئت مدیره ۲۷۹- تعیین هیئت مدیره ۲۸۰- تعیین هیئت مدیره ۲۸۱- تعیین هیئت مدیره ۲۸۲- تعیین هیئت مدیره ۲۸۳- تعیین هیئت مدیره ۲۸۴- تعیین هیئت مدیره ۲۸۵- تعیین هیئت مدیره ۲۸۶- تعیین هیئت مدیره ۲۸۷- تعیین هیئت مدیره ۲۸۸- تعیین هیئت مدیره ۲۸۹- تعیین هیئت مدیره ۲۹۰- تعیین هیئت مدیره ۲۹۱- تعیین هیئت مدیره ۲۹۲- تعیین هیئت مدیره ۲۹۳- تعیین هیئت مدیره ۲۹۴- تعیین هیئت مدیره ۲۹۵- تعیین هیئت مدیره ۲۹۶- تعیین هیئت مدیره ۲۹۷- تعیین هیئت مدیره ۲۹۸- تعیین هیئت مدیره ۲۹۹- تعیین هیئت مدیره ۳۰۰- تعیین هیئت مدیره ۳۰۱- تعیین هیئت مدیره ۳۰۲- تعیین هیئت مدیره ۳۰۳- تعیین هیئت مدیره ۳۰۴- تعیین هیئت مدیره ۳۰۵- تعیین هیئت مدیره ۳۰۶- تعیین هیئت مدیره ۳۰۷- تعیین هیئت مدیره ۳۰۸- تعیین هیئت مدیره ۳۰۹- تعیین هیئت مدیره ۳۱۰- تعیین هیئت مدیره ۳۱۱- تعیین هیئت مدیره ۳۱۲- تعیین هیئت مدیره ۳۱۳- تعیین هیئت مدیره ۳۱۴- تعیین هیئت مدیره ۳۱۵- تعیین هیئت مدیره ۳۱۶- تعیین هیئت مدیره ۳۱۷- تعیین هیئت مدیره ۳۱۸- تعیین هیئت مدیره ۳۱۹- تعیین هیئت مدیره ۳۲۰- تعیین هیئت مدیره ۳۲۱- تعیین هیئت مدیره ۳۲۲- تعیین هیئت مدیره ۳۲۳- تعیین هیئت مدیره ۳۲۴- تعیین هیئت مدیره ۳۲۵- تعیین هیئت مدیره ۳۲۶- تعیین هیئت مدیره ۳۲۷- تعیین هیئت مدیره ۳۲۸- تعیین هیئت مدیره ۳۲۹- تعیین هیئت مدیره ۳۳۰- تعیین هیئت مدیره ۳۳۱- تعیین هیئت مدیره ۳۳۲- تعیین هیئت مدیره ۳۳۳- تعیین هیئت مدیره ۳۳۴- تعیین هیئت مدیره ۳۳۵- تعیین هیئت مدیره ۳۳۶- تعیین هیئت مدیره ۳۳۷- تعیین هیئت مدیره ۳۳۸- تعیین هیئت مدیره ۳۳۹- تعیین هیئت مدیره ۳۴۰- تعیین هیئت مدیره ۳۴۱- تعیین هیئت مدیره ۳۴۲- تعیین هیئت مدیره ۳۴۳- تعیین هیئت مدیره ۳۴۴- تعیین هیئت مدیره ۳۴۵- تعیین هیئت مدیره ۳۴۶- تعیین هیئت مدیره ۳۴۷- تعیین هیئت مدیره ۳۴۸- تعیین هیئت مدیره ۳۴۹- تعیین هیئت مدیره ۳۵۰- تعیین هیئت مدیره ۳۵۱- تعیین هیئت مدیره ۳۵۲- تعیین هیئت مدیره ۳۵۳- تعیین هیئت مدیره ۳۵۴- تعیین هیئت مدیره ۳۵۵- تعیین هیئت مدیره ۳۵۶- تعیین هیئت مدیره ۳۵۷- تعیین هیئت مدیره ۳۵۸- تعیین هیئت مدیره ۳۵۹- تعیین

دیدبان حقوق بشر: عربستان در یمن مر تکتب جنایت جنگی شده است

سرویس خارجی:دیدبان حقوق بشرسازمان ملل اعلام کرد: انتلاف عربی به رهبری عربستان در یمن مرتکب جنایات جنگی شده است و باید به «فهرست سیاه» بازگردد.

این گروه حقوق بشری، ائتلاف تحت امر عربستان را که در یمن می‌جنگد، به ارتکاب جنایت جنگی متهم و اعلام کرد: حملات هوایی این ائتلاف ۳۹ غیر نظامی از جمله ۲۶ کودک را طی دو ماه کشته است. سارا لی ویتسون، مدیر بخش خاورمیانه دیدبان حقوق بشر در بیانیه‌ای گفت: اینکه ائتلاف تحت امر عربستان مکررا متعهد می‌شود تا حملات هوایی قانونمند داشته باشد، جان کودکان یمنی را در مقابل حملات غیرقانونی محافظت نمی‌کند. این روند بر لزوم اقدام فوری سازمان ملل تأکید دارد تا فوراً نام این ائتلاف را به دلیل نقض حقوق کودکان در درگیری‌های مسلحانه وارد «لیست شرم» کند.

در این حالی است که، سازمان عفو بین المللی نیز اعلام کرد: آمریکا، انگلیس و فرانسه با زیر پا گذاشتن قوانین بین المللی و فروش غیرقانونی سلاح به کشورهای بی ثبات جهان موجب مرگ هزاران نفر در سال می‌شوند.در همین رابطه، در جدیدترین گزارش یک سازمان حقوقی از میزان خسارت های جانی، مالی، فرهنگی و اقتصادی جنگ عربستان علیه مردم یمن تأکید شده است که با گذشت ۹۰۰ روز از این جنگ بیش از ۳۳ هزار نفر کشته یا زخمی شده‌اند.

از سوی دیگر، منابع یمنی از کشته و زخمی شدن ۱۵ نفر از عناصر شبه نظامی وابسته به ائتلاف سعودی و دولت مستعفی یمن در دو استان مارب و تعز به دست کتک تیراندازان ارتش یمن و انصارالله خبر دادند.

دستور برلین برای توقف صادرات تسلیحات آلمانی به ترکیه

سرویس خارجی:وزیر خارجه آلمان در سخنانی گفت:برلین، صادرات تسلیحات به آنکارا را متوقف می کند. برلین، «زیگمار گابریل» در آلمان اقدام کرده اند.همزمان، هفته نامه «اشپیگل»، آلمان نیز از تصمیم برلین برای دادن هشدارهای رسمی به شهروندان جهت سفر به ترکیه خبر داد. در چنین شرایطی، و همزمان با تشدید تنش های میان برلین – آنکارا و توقف صادرات تسلیحات آلمانی به ترکیه، «رجب طیب اردوغان»، رئیس جمهوری این کشور از افزایش قرارداد خرید سامانه موشکی ضد هوایی اس – ۴۰۰ با روسیه خبر دادوی در دولت «رجب طیب اردوغان» مسئله دارد . همچنین«توماس دومیزیر»، وزیر کشور آلمان اعلام کرد: پس

صاحب امتیاز: شرکت ایر انچاپ (مؤسسه اطلاعات)

مدیر مسئول: سیدمحمدودعانی

سر دبیر: علیرضا خانی

نشانی: تهران- بلوار میرداماد - خیابان نفت جنوبی- ساختمان

کد پستی ۱۵۳۹۴۳۱۱ (تهران)

پست تصویری تحریریه ۲۲۲۵۸۰۲۲

تلفن: ۲۹۹۹۹

نمابر:آگهیها ۱۹۶-۲۲۲۵۸۰

تلفن پذیرش:آگهیها ۱۷۸-۲۲۲۵۸۰

نشانی اینترنت: http://www.ettelaat.com

پست الکترونیکی: ettelaat@ettelaat.com

منشور اخلاقی: http://www.ettelaat.com/ftp/manshoor.pdf

سید حسن نصرالله: رهبر معظم انقلاب ۵ سال قبل نوید پیروزی اسد بر تروریسم را داده بودند

بقیه از صفحه اول

که نظام سوریه طی دو یا سه ماه سقوط خواهد کرد.مدتی دیدگاه خود را مطرح کردید و گفتیم اگر در دمشق نجنگیم باید در هرمل، بعلبک، ضاحیه، الغزیه، بقاع غربی و جنوب لبنان بجنگیم. وی افزود: رهبر جمهوری اسلامی ایران حرف سمن را تکمیل کردند و گفتند: نه فقط در این مناطق بلکه در کرمان، خوزستان، تهران و غیره هم باید بجنگیم. ایشان تأکید کردند که این جبهه چند محور دارد: محور ایران، محور سوریه و محور لبنان که فرمانده محور سوریه بشار اسد است و باید کاری کنیم که پیروز شود و حتما پیروز خواهد شد. نصرالله که در دیدار سالانه خود با مبلغان دینی در آستانه ماه محرم سخن می گفت، تأکید کرد مقاومت در سوریه پیروز شده و آنچه باقی مانده، نبره‌های پراکنده است. وی گفت: ما به امور خسود در این نبرد (جنگ سوریه) آگاهی و شهید، مجروحان و اسیرا کم معادلات و تاریخ کل منطقه را تغییر می‌دهد، ما در سوریه پیروز شدایم. نصرالله در ادامه گفت: نبرد با داعش و القصر بزرگترین زنجی بود که اس – ۴۰۰ با تکنون با آن زندگی کردیم و خطرناک‌تر از جنگ ۲۰۰۶ با اسرائیل بود. از سال ۲۰۱۱

مطمئن بودیم که فتنه بزرگی رخ خواهد داد و پروژه ای آمریکایی- اسرائیلی-طوری- سعودی با هدف کند تا بحران کشورش تمام شود.

فرستاده ویژه دبیرکل نچایب در جریان سفر به لبنان، با شماری از مقامات حزب الله دیدار و پیروزی‌های اخیر این جنبش در جبهه‌های مختلف مبارزه با تروریسم را تبریک گفت. «حجت‌الاسلام سیدعبدالدین الجزایری» فرستاده‌ویژه

نابودی مقاومت و آرمان فلسطین وجود دارد. وی افزود: با گذشت هشتاد دایم اگر با داعش نجنگند یکسال ونیم یا دو سال، عربستان و این گروه‌یک بر دیرالزور مسلط

طرح حمله داعشی به وزارت کشور عربستان خنثی شد

سرویس خارجی:عربستان مدعی خنثی سازی طرح حمله گروه تروریستی داعش به وزارت دفاع این کشور شد. درهمین رابطه،یک منبع مسئول سعودی اعلام کرد: نیروهای امنیتی عربستان طرح داعش برای حمله به دو مرکز وابسته به وزارت دفاع این کشور در ریاض را خنثی کردند. وی افزود: نیروهای امنیتی دو فرد اتحارچی با نام های «احمد سار الکلدی» و «عمار علی محمد» را که قصد اجرای این عملیات تروریستی را داشتند پیش از رسیدن به محل مورد هدف دستگیر کردند. این منبع همچنین از ضبط دو کمربند انفجاری هر کدام به وزن هفت کیلوگرم به همراه ۸ بمب دست ساز و سلاح های گرم و سرد از این افراد خبر داده است. از سوی دیگر، در حالی که رسانه های صهیونیستی در روزهای گذشته از سفر یک مسئول کشورهای عرب حاشیه خلیج فارس به تل آویو خبر داده و این مسئول را محمد بن سلمان ولیعهد عربستان دانسته بودند، وزیر ارتباطات رژیم صهیونیستی خبر سفر این مسئول سیاسی به فلسطین اشغالی را تایید کرد.

کشورهای محاصره کننده قطر در بیانیه مشترکی اعلام کردند ادعای وزیر خارجه قطر درباره جدایی‌زی از حقوق بشر و حق تعیین سرنوشت مردم درست نیست.در همین حال،امیر قطر ضمن بازدید از پایگاه هوایی «المدید» نیروهای هوایی قطر و فرماندهی مرکزی نیروهای هوایی آمریکا با شماری از افسران عالی‌رتبه آمریکایی دیدار و گفتگو کرد.

آمریکا و اتحادیه اروپا پس از یک دوره سکوت توافق نسل کشی مسلمانان میانمار شدند

که باعث فرار بیش از ۳۰۰ هزار تن از اقلیت روهینگیا به کشور بنگلادش شده است، برپا می‌کنند. این نشست به درخواست انگلیس و سوئد و پی تشدید نگرانی‌های بین المللی از افزایش خشونت‌ها در ایالت راکخین

در چنین شرایطی نوه هماهاتما گاندی، رهبر سیاسی و معنوی هندوئیسم برای رهبر دموکراسی خواه میانمار نامه نوشت و به وی تأکید کرد تا از قدرتش برای توقف حملات علیه مسلمانان روهینگایی در راکخین استفاده کند. خاتمم «آ گا گاندی» در این نامه آورده است، ما به آنک سان سوچی، رهبر دموکراسی خواه میانمار تأکید داریم تا قدرت و نفوذش برای تضمین توقف حملات علیه مسلمانان روهینگایی در میانمار استفاده کند تا دیگر شاهد این رفتار غیرانسانی نباشیم. وی نوشت: بر این باورم که رهبر دموکراسی خواه میانمار با برنده جایزه صلح نوبل نغفزه خود برای پایان دادن به این رفتار خصمانه علیه مسلمانان بهره می برد. این درحالی است که شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد از تصمیم هند برای اخراج ۴۰هزار پناهمجوی مسلمان روهینگایی از این کشور استقبال کرد. خبر دیگر اینکه گروهی از مسلمانان روهینگیا هنگام فرار از خشونت‌های میانمار در آفریقای جنوبی می‌مانند که در آفریقای جنوبی به نامیت مهاجر رانده مورد کارکنان مراکز دیپلماتیک آمریکا و دیگر راپاکوب در ادامه گفت: به دولت آمریکا نصیحت می‌کنیم که به

بشریت در میانمار اقدام کنند. در بیانیه افغانستان آمده است جنایات بوداییان بسا حمایت دولت و ارتش میانمار علیه مسلمانان در این کشور قلب مردم جهان به ویژه مسلمانان را جریحه‌دار کرده است.

در چنین شرایطی نوه هماهاتما گاندی، رهبر سیاسی و معنوی هندوئیسم برای رهبر دموکراسی خواه میانمار نامه نوشت و به وی تأکید کرد تا از قدرتش برای توقف حملات علیه مسلمانان روهینگایی در راکخین استفاده کند. خاتمم «آ گا گاندی» در این نامه آورده است، ما به آنک سان سوچی، رهبر دموکراسی خواه میانمار تأکید داریم تا قدرت و نفوذش برای تضمین توقف حملات علیه مسلمانان روهینگایی در میانمار استفاده کند تا دیگر شاهد این رفتار غیرانسانی نباشیم. وی نوشت: بر این باورم که رهبر دموکراسی خواه میانمار با برنده جایزه صلح نوبل نغفزه خود برای پایان دادن به این رفتار خصمانه علیه مسلمانان بهره می برد.

این درحالی است که شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد از تصمیم هند برای اخراج ۴۰هزار پناهمجوی مسلمان روهینگایی از این کشور استقبال کرد. خبر دیگر اینکه گروهی از مسلمانان روهینگیا هنگام فرار از خشونت‌های میانمار در آفریقای جنوبی می‌مانند که در آفریقای جنوبی به نامیت مهاجر رانده مورد کارکنان مراکز دیپلماتیک آمریکا و دیگر راپاکوب در ادامه گفت: به دولت آمریکا نصیحت می‌کنیم که به

راهنختن مشترک اسرائیل – اتحادیه آفریقادر پی اعمال فشار تشکیلات خودگردان

را به معنای عادی سازی روابط با اشغالگران اسرائیلی دانسته و خواستار عدم مشارکت کشورهای دیگر در آن شدند.این کنفرانس قرار بود در ۲۳ و ۲۴ اکتبر در توگو برگزار شود.

خبر دیگر اینکه حماس با صدور بیانیه اعلام کرد «اسماعیل هنیه» رئیس دفتر سیاسی حماس با «خالد فوزی» رئیس سازمان اطلاعات مصر در قاهره دیدار کرد. هیأت این جنبش در دیدار مذکور بر حفظ امنیت و ثبات مصر تأکید کرد و افزود: به هیچ وجه اجازه نمی‌دهد از توار خبر برای ضربه زدن به امنیت مصر استفاده شود. در خبری دیگر«فتالی بنت» وزیر آموزش رژیم صهیونیستی ایران را اصلی‌ترین تهدید برای این رژیم دانست و گفت: حمله اسرائیل به ایران نمی‌تواند به اندازه حمله ایران به اسرائیل، آن را تخریب کند.

افسر کشته و شماری زخمی شدند. براساس این گزارش، تروریست‌های داعشی دو بمب کنار جاده ای را از راه دور منفجر و همزمان نیز به سمت خودروهای گشتی تیراندازی کردند. گروه تروریستی داعش در بیانیه ای مسئولیت این حمله را برعهده گرفت.

«مغرب»

دهها فعال حقوقی در مغرب

اطلاعات

سال نود ودوم

<div>۲۲ دی‌هج۱۳۳۸ = ۱۳ سپتامبر ۲۰۱۷</div>	
ظهر شرعی	۱۳ دبیقه
غروب آفتاب	۱۵:۱۵ دبیقه
انان مغرب	۱۹:۲۳ دبیقه
نیمه شب شرعی (پایان وقت ادای نماز)	۱۸:۰۰ دبیقه
انان صبح (فراد)	۲۱:۵ دبیقه
طلوع آفتاب (فراد)	۴:۰۶ دبیقه

سید حسن نصرالله: رهبر معظم انقلاب ۵ سال قبل نوید پیروزی اسد بر تروریسم را داده بودند

به حلب و دیرالزور و آن شرایط سخت می‌کشاند؛ برادران ما حدود هشت ماه در این محاصره محاصره بودند. نصرالله در پایان به محرم و عاشورا پرداخت و گفت انقلاب امام حسین (ع) فقط در اعتراض به ظلم نبود بلکه برای ادای تکلیف الهی نیز بود و باید بر این موضوع متمرکز شد.

خبر دیگر اینکه یک افسر ارتش رژیم صهیونیستی تهدید کرد که این رژیم در جنگ احتمالی آتی با لبنان، جنوب این کشور را که زیرساخت‌های مقاومت را در خود جا داده، با هدف تخریب، اشغال می‌کند. این فرمانده صهیونیست که خواستار نامش فاش نشود تأکید کرد با اشغال بخش‌هایی از جنوب لبنان که حزب‌الله در آن مناطق زیرساخت‌ها و پایگاه‌های نظامی دارد، سازمان ملل را به صدور قطعنامه‌ای برای بهبود وضعیت امنیتی مرزهای لبنان-فلسطین اشغالی مجبور می‌کند. در این حال یک افسر ارشد دیگر رژیم صهیونیستی با بیان اینکه احتمالاً در جنگ بعدی، حزب‌الله مشخص برگرزگ خواهد شد.

تورویستی بر یک سوم عراق مسلط شد. بنابراین سوال می‌کنم که اگر برای ادای تکلیف به سوریه رفتیم و کرانه چسه چیزی یک جوان را

این کشور رخ می‌داد؟ وی افزود: این نبرد (سوریه) مبارک بود و ما برای ادای تکلیف به سوریه رفتیم و کرانه چسه چیزی یک جوان را

پارلمان عراق: برگزاری همه‌پرسی استقلال اقلیم کردستان غیرقانونی است

تشدید تنش ها میان «اربل» و بغداد، «مسعود بارزانی» رئیس منطقه کردستان عراق در سایه مخالفت ترکمانی‌ها و عرب های ساکن «کرکوک» به هم‌پرسی جابجایی، وارد این استان شدوی در سخنانی تأکید کرد: برگزاری همه پرسی حق مسلم و قانونی این اقلیم است و در موعه مشخص برگزار خواهد شد.

همزمان، حزب «الوفاء الوطنی العراق» چندین دادخواست علیه «مسعود بارزانی» رئیس منطقه کردستان و «نجم الدین کریم» استاندار کربک به دادگاه داد و این افراد را بر موضع ثابت، صحن پارلمان را ترک کردندو از عراق ارائه کرد.از سوی دیگر، عرب های کرکوک نیز مانند ترکمانی‌ها از اربیل خواستند که در برگزاری همه‌پرسی جابجایی در این استان تجدید نظر کند زیرا این امر امنیت و ثبات و همزیستی مسالمت آمیز میان اقوام مختلف در این استان را تهدید می‌کند. در خبری مرتبط، یک منبع نظامی اعلام کرد که در پی وجود احتمالاتی درباره حمله به «کرکوک»، نیروهای عراقی از حمله بگان‌هایی از ارتش این کشور حضور خود در طول مرزهای «اربل» را تقویت کرده اند.در همین حال، شبکه خبری «دبیجهوله» آلمان در گزارشی اعلام کرد: با وجود تلاش‌ها برای برگزاری همه‌پرسی استقلال کردستان عراق، جامعه جهانی از حمله اروپا نظر مساعدی به این موضوع ندارند.

در تحولات میدانی نیز،سرتربت «یحیی رسول» فرماندهی عملیات مشترک عراق از کربلاک ۱۰،تروریست داعشی در عملیات پاکسازی در شمال «تلعفر» خبر داد.

مسکو: به سیاست های ضد روسی آمریکا پاسخ می دهیم

سرویس خارجی:مسکو تهدید کرد که تصمیمات تلافی جویانه سنگینی را برای مقابله با اقدامات ضد روسی واشنگتن در نظر گرفته است.

در همین حال، «هیلاری کلینتون»، وزیر خارجه سابق آمریکا در سخنانی اعلام کرد: دستیاران ترامپ در دوران کارزارهای انتخاباتی به روسیه کمک کردند تا در انتخابات ریاست جمهوری سسال ۲۰۱۶ آمریکا مدخلانه شود. وی افزود: از نظر من شک می‌وجود ندارد که «پوتین» خواستار باخت من و پیروزی ترامپ و در همین رابطه مالی در هم پیچیده بین ترامپ و اقدامات وی با پول روسیه وجود دارد. چنین عملی می‌شود که اسلابل‌آباد برای تأمین تسلیحات خود به روسیه و حامی زندگی و رفاه مردم کشورش در نفع فرمان ضد‌مهاجرتی ترامپ رأی داد. در

سرویس خارجی: نمایندگان روسیه در پارلمان افغانستان بسا انتقاد از استراتژی جدید واشنگتن در این کشور تأکید کردند که پیمان امنیتی بسا آمریکا به دلیل بی احترامی به مقدسات اسلامی لغو شود. شماری از نمایندگان پارلمان افغانستان اعلام کردند:آمریکا برای برقراری صلح در افغانستان برنامسه‌ای ندارد و برای به درازا کشیدن جنگ در این کشور تلاش می‌کند. این نمایندگان تأکید کردند که

پایسان دادن به درگیری‌ها در جنوب غربی سوریه در سریع‌ترین‌زمان ممکن تلاش می‌کند.رویز خارجه روسیه اردن در نشستی در امان روند ایجاد

کرد: علاوه بر این، مسیرهای پشتیبانی ولجسنتیک تسلیحاتی گروه تروریستی داعش در منطقه عقربیات در حما نیز قطع شد.الکساندر لایین فرمانده مقر نیروهای روسیه در سوریه در تشریح این حملات بسه خبرنگاران گفت: نیروی هوایی روسیه بیش از ۵۰ سوتی پرواز برای حمایت از ارتش سوریه در منطقه عقربیات انجام داد. وی افزود: در این حملات حدود ۱۸۰ نفر، استحکامات، مخفیگاه و مرکز فرماندهی داعش منهدم شد. این فرمانده تصریح کرد: محل تجمع تروریست‌ها و مواضع یونانیه و انبارهای سلاح و سوخت داعش نیز از این حملات در امان نماند.فرماندهی نیروهای روس در سوریه همواره اعلام کرد که تنها حدود ۱۵هزار تن از حامیان داعش در منطقه وجود دارد. وی افزود: ما در همکاری با دیگر روزنامه‌نگاران این کشور گذشته،هشت منطقه سکونی از دست داعش در عقربیات در حومه حما آزاد شد. وی افزود: بعد از آزادسازی شهرک عقربیات توسط ارتش سوریه

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

کی‌کاتالوژی امنیمنی‌چهارا

سفر جنجالی روسیه در آمریکا نشان افتخار از دست

پوتین دریافت کرد
فارس: ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهوری روسیه به «سرگئی کیسیلایک» سفیر جنجالی و سابق این کشور در آمریکا که ارتباط وی با تیم انتخاباتی رئیس‌جمهوری فعلی آمریکا جنجال‌هایی به پا کرده بود، نشان افتخار «الکساندر نوکسی» اعطا کرد. رئیس‌جمهوری روسیه در حکم اعطای این نشان آورده است: این نشان به پاس مشارکت سرگئی کیسیلایک در پیشبرد سیاست خارجی قدراسیون روسیه در وی اعطا می‌شود. کیسیلایک در سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۷ میلادی سفیر روسیه در آمریکا بود که سال‌های اخیر دوره تصدی وی با جنجال‌های بسیاری در خصوص ارتباط «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری آمریکا به سمت انتخاباتی وی با مسکو همراه بود. کیسیلایک در ۲۲ جولای به عنوان سفیر روسیه در آمریکا استعفا کرد و به مسکو بازگشت.

عفو بین الملل: آمریکا، انگلیس و فرانسه مسئول کشتار هزاران نفر هستند

مهر: سازمان عفو بین الملل اعلام کرد که آمریکا، انگلیس و فرانسه با زیر پا گذاشتن قوانین بین المللی و فروش غیرقانونی سلاح به کشورهای بی ثبات جهان موجب مرگ هزاران نفر در سال می‌شوند.بر این اساس یکی از موارد بارز این قوانین شکنی، فروش سلاح به مخالفان یمنی است که طی دو سال اخیر به کشته شدن هزاران نفر در این کشور انجامیده است. در گزارش عفو بین المللی از آمریکا، انگلیس و فرانسه به عنوان اصلی ترین بانیان جنایات جنگی نام برده شده است. طبق این گزارش سالانه حدود نیم میلیون نفر در درگیری های مسلحانه، جان خود را از دست می دهند و این در حالی است که بخش اعظم سلاح های به کار رفته در این درگیری ها توسط سه کشور مذکور تامین می شود.

پوتین با استقرار صلح‌بانان در سراسر منطقه دونباس موافقت کرد

تسینیم: رئیس‌جمهوری روسیه در جریان مذاکرات تلفنی با صدراعظم آلمان، به حضور نیروهای حافظ صلح سازمان ملل در سراسر منطقه دونباس از جمله مرزهای روسیه و اوکراین، موافقت کرد. ولادیمیر پوتین مواضع خود را با این مسئله اعلام کرد که نیروهای حافظ صلح طرف تائوند نه تنها در خطوط تماس و مرزها بلکه در مناطقی که ناظران سازمان امنیت و همکاری اوکراین، فعالیت دارند، استقرار پیدا کنند. مقامات امنیتی و همکاری اوکراین، کرده بودند که نیروهای حافظ صلح سازمان ملل تنها در خطوط مرزی جلاکند.اوکراین با دو منطقه خودخوانده دونتسکی و لوهانسک، مستقر شوند.

افزایش جرائم سایبری در ژاپن

ایرنا: مقام های ژاپن می گویند میزان جرائم سایبری در این کشور در نیمه اول سال جاری میلادی به شکل نگران کننده ای افزایش یافته است.نزدیک به ۷۰ هزار مورد گزارش سایبری در شش ماه اول سال ۲۰۱۷ در ژاپن به ثبت رسیده است که ۴/۹ درصد بیشتر از دوره مشابه سال گذشته است. دولت ژاپن خاطر نشان کرده که این میزان، بالاترین نرخ جرائم سایبری بر اساس محاسبات آماری و داده های موجود از سال ۲۰۰۱ تا کنون است. فقط ۱۲ مورد از این جرائم، سرقت از حساب های بانکی افراد و شرکت ها در ژاپن بوده است.

«جلال طالبانی» برای درمان به آلمان رفت

فارس: رئیس‌جمهوری سابق و دبیرکل حزب اتحادیه میهنی کردستان عراق برای درمان به آلمان نشد.جلال طالبانی سلیمانیه عازم آلمان شد تا درمان‌های خود را در این کشور ادامه دهد. پزشک معروس طالبانی در این‌باره گفت: سفر مخصوص اتحادیه میهنی کردستان به آلمان به چهارچوب سفرهای دورهای پیشینش به این کشور برای درمان صورت گرفته است. طالبانی در سال ۲۰۱۲ در بغداد دچار سکته مغزی شد و در همان زمان برای درمان به آلمان منتقل شد و سال ۲۰۱۲ به سلیمانیه بازگشت و مجدداً برای درمان به آلمان رفت و از سپتامبر ۲۰۱۶ تاکنون در سلیمانیه مستقر است و اکنون پس از یک سال بار دیگر به آلمان رفت.

می‌دانست. از سوی دیگر، مجلس سنای آمریکا قطعنامه‌ای در تصویب کرد که بر اساس آن، اقدامات سازمان‌ها و گروه‌های میهنی‌پرست افراطی در این کشور ممنوع شده است. نمایندگان کنگره آمریکا نیز پیشنهاد ترامپ را که کشمال کاهش شدید بودجه مراکز علمی این کشور بود رد کردند. در خبر دیگری، وزارت خزانه داری آمریکا از افزایش بدهی فدرال این کشور به بیش از ۲۰ تریلیون دلار برای نخستین بار خبر داد.در این رابطه، وزارت خارجه داری آمریکا با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرد: بدهی ناخالص دولت فدرال در ۱۹۸ تریلیون دلار به بیش از ۲۰۱ تریلیون دلار افزایش یافته است.

در خواست پارلمان افغانستان برای لغو پیمان امنیتی کابل – واشنگتن

که استراتژی جدید واشنگتن در حومه شمالی کابل تظاهرات اعتراض‌آمیزی به دلیل توهین نیروهای آمریکایی به مقدسات اسلامی برگزار کردند. در چنین شرایطی، «شوگن لورنس» سفیر آمریکا طی سخنانی به مناسبت سالگرد حملات یازده سپتامبر ۲۰۰۱، تأکید کرد واشنگتن اجازه اعتراض‌آمیزانه داد افغانستان را دیگر به محل تجمع و قدرت‌گیری افراط گرایان تبدیل نشود.

که استراتژی جدید واشنگتن در واقع راهبرد بمباران و کشتار مردم افغانستان است. آنها از آمریکا درباره بمباران غیرنظامیان در افغانستان خواستار توضیح شدند.نمایندگان افغان همچنین با اعزام سربازان بیشتر آمریکایی به افغانستان مخالفت کردند و از واشنگتن خواستند اجازه نیروهای امنیتی این کشور را تجهیز کنند.

این در حالی است که استراتژی جدید واشنگتن در واقع راهبرد تداوین طرحی بر اساس تداوین به درگیری‌ها در جنوب غربی سوریه در سریع‌ترین‌زمان ممکن تلاش می‌کند.رویز خارجه روسیه اردن در نشستی در امان روند ایجاد

کرد: علاوه بر این، مسیرهای پشتیبانی ولجسنتیک تسلیحاتی گروه تروریستی داعش در منطقه عقربیات در حما نیز قطع شد.الکساندر لایین فرمانده مقر نیروهای روسیه در سوریه در تشریح این حملات بسه خبرنگاران گفت: نیروی هوایی روسیه بیش از ۵۰ سوتی پرواز برای حمایت از ارتش سوریه در منطقه عقربیات انجام داد. وی افزود: در این حملات حدود ۱۸۰ نفر، استحکامات، مخفیگاه و مرکز فرماندهی داعش منهدم شد. این فرمانده تصریح کرد: محل تجمع تروریست‌ها و مواضع یونانیه و انبارهای سلاح و سوخت داعش نیز از این حملات در امان نماند.فرماندهی نیروهای روس در سوریه همواره اعلام کرد که تنها حدود ۱۵هزار تن از حامیان داعش در منطقه وجود دارد. وی افزود: ما در همکاری با دیگر روزنامه‌نگاران این کشور گذشته،هشت منطقه سکونی از دست داعش در عقربیات در حومه حما آزاد شد. وی افزود: بعد از آزادسازی شهرک عقربیات توسط ارتش سوریه

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روزهای

پیکر دو شهید جوان روسیه سوری که در نبرد با داعش در شهر دیرالزور به شهادت رسیده بودند، در شهر شیعه نشین الزهراء در استان حلب سوریه تشییع و تدفین شدند.نیروهای ارتش سوریه در روز

فرهنگ

۳۲۵

چهارشنبه ۲۲ شهریور ۱۳۹۶ / ضمیمه فرهنگی روزنامه اطلاعات / سال نود و دوم - شماره ۲۶۸۱۷

۲

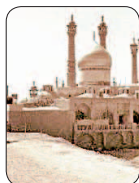
گفتگو با دکتر
ابراهیم یزدی
درباره زندگی

زندگی

۵

در کوچه باغ اندیشه
«رفتن» و «گذشتن»

۳

زندگی فردی ناشناخته
روزگار حوزه

۶

سفر به تخت سلیمان
بقایای چهار ستون

۷

گفتگو با استاد
محمدحسن ابریشمی
زندگی با کاتب

زندگی

فریاد محمد علی ایدپ از تنگایی

سلطنت فقر و معنا

از عمامه پیچی برای طلاب تا کیمیاگری، راهی بس طولانی است، اما او هر دور را انجام می داد. نه تنها این دور راه پس دور، بلکه راه های دور زیادی در وجود او به هم رسیده و یکی شده بودند. سخن از مردی است که قواعد کیمیا را به صورت کامل می دانست، در عین حال وقتی طلبه ای به او مراجعه می کرد تا برایش عمامه ببپشد، قبول می کرد. دو زانو می نشست و شروع می کرد به تاب دادن پارچه های سفید و سیاه. این کوتاهترین تصویر از حیات زنده یاد محمد علی ایدپ ارتقایی است که هرگز نخواست در ایام حیاتش شناخته شود. هر چند به ایدپ شهرت یافته است، اما ایدپ نبود، حکیم بود. او حکمت فقر و گمنامی داشت. «کیمیا» را داده بود و «فقر» را گرفته بود.

جسم را از تن خارج می کند و سوار بر براق روح به ملکوت می رود. این نوشته علامه طباطبایی در جلد نخست ترجمه فارسی «المیزان» به گسترده خوانده شد و بر شیفتگی کسانی که از سالها قبل در جستجوی ایدپ بودند، افزود. اما با این حال و با وجود این اشارات ها و بشارت ها، هنوز کسی نمی دانست ایدپ کیست و کجاست.

با ارتحال علامه طباطبایی در اوان انقلاب ایران، چشم ها بیش از پیش در طلب و جستجوی ایدپ برآمد، چرا که شاگرد برجسته علامه فقیه، آیت الله حسینی طهرانی برای نخستین بار در یادنامه «مهر تابان» به صورت مکتوب، و با اسم و رسم از «آقا محمدعلی ایدپ ارتقایی» نام برد و گوشه هایی از این سر پنهان را فاش کرد.

فضای معنوی جامعه در سالهای بعد از انقلاب، باعث شد آنچه آیت الله طهرانی نوشته بود، توسط خیل انبوه مشتاقانی بسیار، به فراوانی و با ولع و اعجاب خوانده شود و واقعیت وجودی ایدپ، پیوسته دهان به دهان بچرخد. تمام کسانی که آن روز با «حلقه عرفان نجف» و اسم ملاحسینی نقلی همدانی و نام سید علی قاضی و علامه طباطبایی آشنا بودند، اکنون در عطش دیدار «محمدعلی ایدپ ارتقایی» بودند، اما کجا بود ایدپ؟ ادیبی در میان نبود. هرچه او را بیشتر می جستند، کمتر نشانه ای می یافتند. برای عده ای این گمان مسلم شد که: ایدپ مرده است!

جستجوی زیاد و نیافتن آنها را به این نتیجه رساند که: آن مرد حتما دار فانی را وداع گفته و جستجوی بی فایده است، اما او نمرده بود. زنده بود، اما وارسته تر از آن بود که در معرض دید مشتاقان قرار بگیرد و خود را در برابر سیل عطش و تمناهایی قرار دهد که علاقمندان و شیفتگانی بزرگ و کوچک با طلب خویش به راه انداخته بودند.

در آن سالها کم نبودند کسانی که برای دیدار و درک محضرش و نیل به فیض حضورش حاضر به جلای وطن بودند و آماده بودند از هر جای ایران زمین به تبریز سفر کنند. در آن سالها، کتاب های سابق و لاحق آیت الله طهرانی، مثل «الله شناسی»، «معاد شناسی» و «نور ملکوت قرآن» و هر کتاب دیگرش از جمله کتابی که در مورد حکومت اسلامی نوشته بود، حاوی اشاره تازه ای از «ایدپ ارتقایی» بود و با استقبال جوانان و دوستداران معنویت به طور مرتب تجدید چاپ می شد. با این حال، ایدپ در سریر گمنامی مستقر بود و در حریر ناشناختگی مستور.

ادامه در صفحات ۵ و ۴

آشنایی دو مرد، یکی جوان و دیگری میان سال، به انس مبدل شد و سپس به ارتباطی دوسویه انجامید. این انس و ارتباط شگفت و ویژه، به طور طبیعی از علامه طباطبایی پنهان نماند. چطور می شد ماجرای شگفت را از برادری چون علامه طباطبایی پنهان کرد؟

تا آن روز در حوزه علمی قم کسی نمی دانست که علامه سید محمد حسین طباطبایی - فیلسوف بزرگ، مفسر برجسته و مؤلف «المیزان فی تفسیر القرآن» - برادری فاضل و دانشور در تبریز دارد. در تبریز نیز کسی نمی دانست که سید محمد حسن الهی، مردی که هر روز بیل به دست می گرفت و زمین و باغ و درخت آبیاری می کرد، برادر علامه طباطبایی است؛ همپای او درس خوانده و علاوه بر ادب و تفسیر و فقه و اصول و فلسفه، سالها نزد سید علی قاضی شاگردی کرده و در عرفان عملی و معرفت حقیقی دارای مراتبی والا است.

باری، آشنایی محمدعلی ایدپ ارتقایی جوان، با سید محمدحسن الهی طباطبایی در آستانه میانسالی، بعد از مبدل شدن به انس و ارتباط همه روزه در تبریز، در خلال ماجرای، در قم به گوش علامه طباطبایی رسید و او را سخت به اعجاب فرو برد. چندی بعد علامه طباطبایی اولین کسی بود که از ایدپ ارتقایی، «شاگرد» و «دوست صمیمی» برادرش سخن گفت و به دیگران معرفی اش کرد.

طولی نکشید که نام و آوازه «محمدعلی ایدپ ارتقایی، ملقب به ایدپ العلماء»، ورد زبان شاگردان خاص علامه طباطبایی شد، بدون اینکه او را دیده باشند. تلاش حلقه شاگردان و دوستداران علامه طباطبایی برای دیدن ایدپ ناشناخته به جایی نرسید، چون او گمنامی را انتخاب کرده بود و ناشناخته زندگی می کرد.

کسی نمی دانست مردی که از شهرت و اقبال اشخاص عرفان گرا اعراض کرده است، کجاست، مشغول چه کاری است و چگونه روزگار می گذراند. آنچه ایدپ را شهره عام و خاص کرد، مطلبی بود که علامه طباطبایی خود در حین ترجمه جلد نخست تفسیرش «المیزان» به فارسی که با اقبال فراوان روبرو شده بود، با قلم خودش نوشت و به دست مترجم کتابش سپرد تا آن را در ذیل بحث از «علم غیب» بر مباحث کتابش اضافه کند.

علامه در آن نوشتار، به تصریح از «محمدعلی ایدپ» اسم برد و نام آورد و فاش کرد که او دارای توان هایی خارق العاده برای ارتباط با جهان غیب و هم سخنی با ارواح بزرگ است، به گونه ای که هر زمان که اراده می کند، لباس

آموزه

مولانا

«درد» است که آدمی را رهبر است. در هر کاری که هست، تا او را درد آن کار و هوس و عشق آن در درون نخیزد، او قصد آن نکند و آن کاری درد او را میسر نشود، خواه دنیا خواه آخرت.

قلم انداز

از چرتکه تا دیجیتال

به حکم غالبیت قالب دیجیتالیسم و ثبات زوال ناپذیر این ساختار، حوادث متعددی در چارچوب دیجیتالیسم روی خواهد داد.

مفهوم این سخن این است که: الف. دیجیتالیسم هرگز پسرقت نخواهد کرد. ب. دیجیتالیسم هرگز حذف نخواهد شد و سرانجام: ج. دیجیتالیسم با نوعی شدت و اشتداد پدیدار خواهد شد این یعنی: از دیجیتال به دیجیتال تر.

برای اثبات تمام این مفروضات و مدعیات، کافی است به مثال محسوسی اشاره کنیم که امروزه برای اغلب اشخاص قابل لمس و مشاهده است و آن چیزی جز ماشین حساب های امروزی و دیروزی نیست. کسانی که سن آنها به بیش از ۵۰ می رسد، می دانند که پیش از وارد شدن جعبه ای به نام «ماشین حساب» به محیط های کاری و غیر کاری، حساب و کتابها و محاسبات، بیشتر با ابزاری به نام چرتکه اندازه گیری می شد و بسته به میزان بالا و پایین اعداد و ارقام، کسی که به کار کردن با چرتکه وارد بود و تسلط لازم را داشت، با نوع خاص در دست گرفتن آن و تعیین یکان و دهگان و صدگان و در مواردی اندک هزارگان شروع به محاسبه می کرد.

شخص یاد شده با افزودن افزودنی ها و مطالبات و کاستن کاستنی ها و بدهی ها، در نهایت شروع به جمع بندی و شمار می کرد و با اعلام رقم پایانی، با حرکت کردن چرتکه و برگرداندن همه مهره ها به جای اصلی، پایان عملیات محاسبه را اعلام می کرد!

طبق تخمین، چرتکه و محاسبه با آن، ریشه به گذشته هایی دور می رساند و اگر کسی تحقیق کند، خواهد دید که فرهنگ ایرانی، در محاسبات خویش، در درازنای تاریخ روی چرتکه حساب باز کرده است.

چیزی که شک نداریم، این است که تمام محاسبات کشوری و لشکری و شهری و روستایی دوره قاجاریه، تماما با چرتکه انجام شده است:

اگر قرار بوده، پولی در دربار شمارش شود، اگر قرار بوده، پولی از دربار به جایی برود، اگر قرار بوده، مالیاتی وصول شود و پرداختی صورت بگیرد، همه و همه با چرتکه اندازی صورت گرفته است. میزان ضرب المثل هایی که کلمه چرتکه در آنها به کار رفته، خود نشانگر این واقعیت است که: چرتکه بوده و زندگی ایرانی.

هر کجا پای دخل و خرج و دریافت و پرداخت به میان آمده، آوای خوش و موزون چرتکه و مهره های چوبی آن در حرکت و رقص روی میله های چوبی و فلزی هم به میان آمده و بار را به سر منزل مقصود رسانده است استفاده از چرتکه همچنانکه در شهرها و روستاهای ایران و کشورهای مثل آن و اخیرا در مراکز و دوایری مانند ادارات و امثال آن ادامه داشت تا اینکه پدیده تازه و البته در نوع خود حیرت آوری به نام «ماشین حساب» پای به میان نهاد و سبب دگرگونی در نوع محاسبات شد.

دیگر لازم نبود با نوع خاصی از مهارت، انگشت های مختلف دست برای حرکت دادن مهره های چرتکه به کار بیفتد، بلکه با فشردن چندین دگمه، هر کسی نه تنها حسابداران و حسابگران قادر بودند که از عهده جمع و تفریق بزرگترین عددها و رقم ها برآیند و حاصل هر ضرب و تقسیمی در کمترین زمان ممکن، در صفحه تیره ای نمودار بود که هر لحظه قابل تکرار بود و می شد از چپ به راست و از پایین به بالا روی آن انواع و اقسام محاسبات را انجام داد و نتیجه گرفت که: عدد مورد نظر تا چه حد درست است و تا چه حد نادرست!

زندگی

اشاره : آنچه می خوانید بخش دوم گفتگو با دکتر ابراهیم یزدی با محوریت زندگی است. مرحوم دکتر یزدی در این گفتگو نگاهش به زندگی را به صورت دقیق تبیین و تشریح می کند.

* مگر این عامل را ما در درون خودمان درک نمی کنیم؟

ما این عامل را به عنوان سؤال در درون خودمان مطرح می کنیم، ولی جواب آن چیزی نیست که ما بتوانیم به طور کامل از درون خودمان بگیریم. ممکن است ما جواب نهایی را براساس آزمون و خطا به دست بیاوریم. مراد من از «اما» بشر است. بشر، از زمانی که به حرکت درآمده، به تدریج جلو آمده و به امروز رسیده است. انسان امروز، بسیاری از آنچه را که پیامبران خدا می گفتند، بدون اینکه پیامبر را دیده باشد و حتی قبول کند، به آنجا رسیده است و خیلی از ارزش ها و هدفمندی ها را پذیرفته است. همین که امروز یکی از هدف های مطرح بزرگ حقوق بشر است، خودش یک پدیده تازه است که نشان می دهد، بشر به خیلی از چیزهایی که پیامبران می خواستند، رسیده است، بدون اینکه اسم پیامبران را بر زبان بیاورد. اما خداوند از ابتدای خلق، به انسان ها می گوید که هدف شما این است، می خواهید پذیرید و می خواهید نپذیرید! بنابراین، در جهان بزرگ تر ما نیاز داریم که عاملی بیرون از ما، معنای زندگی را مشخص کند. ما نمی توانیم زندگی نکنیم تا در آینده برای ما معلوم شود که هدف نهایی چیست! ما باید زندگی کنیم و برای زندگی کردن مان نیاز داریم که بدانیم هدف زندگی چیست! پیامبران آمده اند تا این را برای ما بگویند. من به این معتقدم که زندگی ها، معنا را از طریق پیام الهی می گیرد و به ما می رساند.

* این معنا در واقع چیست؟

معنا چندان پیچیده نیست و بسیار روشن است. خداوند می فرماید: «الّٰی المصیر». در قرآن آمده است: «انالله و انالیه راجعون». همه هستی به سوی خداوند حرکت می کند، اما خداوند راه فیزیکی ندارد تا ما سوار قطار بشویم به او برسیم. اگر ما صفات ثبوتیه خدا را در نظر بگیریم و نه ذات و جوهر خدا را که برای ما غیر قابل فهم است، خداوند کمال مطلق است. بنابراین حرکت انسان و کل جهان به سوی خدا و در واقع به سوی تکامل است. ما در زیست شناسی تحول داریم ولی تکامل نداریم. به محض اینکه شما از تکامل موجودات زنده سخن به میان بیاورید، یعنی وارد کردن یک عامل ایدئولوژیک و جهان بینانه به مسئله. تحول و تکامل در عین حال هدفمند است، این چیزی است که قرآن به ما می گوید؛ ولی اینجا دیگر از تحول اسم نمی بریم، از تکامل یاد می کنیم و به محض اینکه می گوئیم تکامل، عاملی دیگر را وارد می کنیم که فراتر از تحول است.

* سؤالی که بیشتر جنبه فلسفی دارد، قابل فهم بودن زندگی است. آیا زندگی قابل فهم است؟

یک چیز، زندگی کردن است و یک چیز هم فهم زندگی است. انسان هایی هستند که زندگی می کنند و زندگی خوب و خوشی هم دارند، ولی لزوماً نفهمیده اند که زندگی چیست و چرا زنده اند. اما برای فهم زندگی، ضرورت دارد که ما دست به کار بشویم. جایی که بدون فهم زندگی و بدون درک معنای زندگی، زندگی می کنیم، در واقع به پیشینه حیوانی خودمان نزدیک می شویم. از جهان حیوانی به بالاتر یک طیف مدرج می بینیم، تا جایی که: رسد آدمی به جایی که به جز خدا نبیند. این مسئله درجات دارد و هرکسی به میزان تلاش و سعی خودش این معنا را درک می کند و دیدش نسبت به جهان بیرون، متفاوت می شود.

* فهم زندگی چه تأثیری در خود زندگی می گذارد؟

انسان در تلاش خودش همواره به دنبال چیزی است. خور و خواب و خشم و شهوت چیزی است که در زندگی می توان کسب کرد، اما زندگی یک دغدغه دارد. این همان چیزی است که خیام نیشابوری در اشعار خودش با قدرت آنها را مطرح کرده است. اگر انسان

معنای زندگی را درک و به تعبیر شما «فهم» نکند، برای این دغدغه اش جوابی پیدا نخواهد کرد. ممکن است زندگی کند، ولی هیچ وقت احساس اقناع و رضایت و آرامش خاطر نداشته باشد. انسان ها در صورت عدم فهم معنای زندگی دارای دو ویژگی خواهند بود، یعنی مشکلی خواهند داشت که دو ویژگی دارد، یکی اینکه همیشه از گذشته شان غمناک می شوند و می پرسند: چرا من این کار را کردم؟ و دیگر اینکه نسبت به آینده شان احساس نگرانی می کنند.

قرآن این دو مسئله را به صورت «خوف» و «حزن» بیان می کند و می گوید: «لا تحزنوا» حزن نداشته

خون سرد و آرام هستید و مقابل را می شکافید و جلو می روید؛ این تأثیر فهم زندگی است.

* چه تفاوتی میان نگرش شرقی و نگرش غربی نسبت به زندگی وجود دارد؟

در مشرق زمین بیشتر عواطف و احساسات و نگاه های - نمی خواهم بگویم متافیزیکی، چون من جهان را به فیزیک و متافیزیک تقسیم نمی کنم - نگاه های دینی وجود دارد. همین که ادیان بزرگ جهان از مشرق زمین برخاسته اند، چه ادیان ابراهیمی و چه ادیان آسیای دور، این نشان می دهد که نگاه مشرق به زندگی معنوی است، اما در مغرب، نگاه های بیشتر مادی است؛ نگاه ها

گفتگو با دکتر ابراهیم یزدی/۲

درباره زندگی

دنیوی اند. نگاه هایی که به دستاوردهای مستقیم زندگی بیش از هر چیز دیگر توجه دارد. البته این به معنای آن نیست که در آمریکا و اروپا مردم نسبت به مسائل معنوی زندگی بی توجه باشند، اما در غرب اولیتی که مشرق به مسائل معنوی و عرفانی قائل است، مطرح نیست و وجود ندارد. شاید به همین دلیل است که هنگامی که در مغرب زمین قرار می گیرید، مثالی روان شناختی برای شما ترسیم می گردد که در پایین ترین مرحله خودش ارضای احتیاجات است. بعد مسائل دیگر مطرح می شود و در آخرین مرحله، آرمان گرایی و اهداف مطرح می شود که جهان شمول و انسانی است.

چیزی که من مشخصاً به آن علاقه مند بودم و تعقیب می کردم، این بود که جامعه متوسط آمریکا که در زندگی همه چیز دارند، چگونه فکر می کنند؟ هر خانواده ای ۴ نفر است، به اضافه سگ شان! هر خانواده ای ۳ ماشین دارد. در هر اتاقی یک تلویزیون وجود دارد و بچه ها به هر چیزی که بخواهند دسترسی پیدا می کنند. فرزند وقتی به سن نوجوانی می رسد، خیلی راحت می تواند غرایز خودش را ارضاء کند. محدودیت و قیودی وجود ندارد که جامعه تحمیل کند، مگر اینکه فرد خودش چیزی را قبول کند. انسان ها وقتی می خواهند ازدواج کنند یا خانه بخرند یا کاری را شروع کنند، دغدغه ای ندارند ولی ناگهان همین طبقه متوسط از خودش سؤال می کند معنای بودن من چیست؟ همه این ابزار و وسایل و امکانات را فراهم کرده ایم، که چه بشود؟ حالا که چه؟ ما این مسئله را به طور محسوس در جامعه متوسط آمریکای می بینیم.

* آیا به دلیل این نوع سؤال ها نیست که عرفان در آمریکا زیاد شده است؟

دقیقاً به همین دلیل، عرفان شرقی در آمریکا به شدت در حال توسعه است. تقریباً همه فرق عرفانی، در آمریکا دارای دفتر و دستک و خانقاه و مؤسسات و تشکیلات هستند. بخش عمده ای از مراجعان و یا مشتریان این فرقه های عرفانی هم، آمریکایی های سفید پوست مرفه، یعنی طبقه متوسط به بالا هستند که دنبال معنای بودن خودشان و به تعبیر شما معنا و فهم زندگی هستند.

عرفان شرقی و عرفان اسلامی ما، به همین سؤال پاسخ می دهد و آن را تأمین می کند. عرفان شرقی از دهه ۱۹۶۰ و بخصوص بعد از جنگ ویتنام که تأثیرات خیلی عمیقی در جامعه آمریکایی برجای گذاشت، این سؤال ها به صورت مرتب مطرح شد. جنبش هیپیزم و دیگر جنبش های همین مسئله نیز از همین جا شروع شد؛ جنبشی که در اثر آن هزاران دختر و پسر جوان خانه های شان را رها کردند. زندگی شهری را کنار گذاشتند و به کوهستان ها رفتند تا به صورت روستایی زندگی کنند؛ وضعیت خاصی به وجود آمد که در آمریکا به جنبش «ضد فرهنگ» معروف شد. همه کسانی که دست به این کارها زدند، به دنبال پیدا کردن یک هویت تازه بودند؛ هویت تازه ای که می پرسید: من چرا هستم و برای چه امری زندگی می کنم؟ سؤال، به قول عرب ها از «ثم ملاذ است».

اینجاست که راه، به طرف عرفان شرقی برمی گردد. عده ای عظیم از جوانان آمریکایی به هند رفتند! به تبت نیز رفتند و بسا دالایی لاما ملاقات کردند. همچنین با گروه های عرفانی در آمیختند. در آن زمان، شما وقتی در دهه ۶۰ و ۷۰ وارد فرودگاه های آمریکا می شدید، می دید که دختر و پسر های آمریکایی با لباس های تبتی، سرشان را به طرز خاصی تراشیده اند و به گونه ای خاص با شما صحبت می کنند.

* آیا این حرکت، حرکتی در جستجوی معنای زندگی بود؟ فرجام آن چه شد؟

عرفان آسیای دور یک مشکل داشت و آن اینکه با زندگی روزمره ناسازگار بود. وقتی کسی وارد عرفان آسیای دور می شد، از زندگی روزمره می ماند و این قابل ادامه نبود. اما کسانی که به سمت عرفان اسلامی می آیند، مجبور نیستند زندگی را رها کنند. در این عرفان زندگی طلاق داده نمی شود، به این معنا که: دیگر، دنبال مسائل زندگی نخواهم رفت، بلکه به دنبال زندگی روزمره و تأمین نیازهای عادی زندگی می روید، ولی نه به عنوان هدف بلکه به عنوان وسیله.

این جابه جایی وسیله و هدف در ذهن، باعث می شود که شما در آمریکا حضور داشته باشید، زندگی کنید، اگر استاد دانشگاه هستید درس تان را بدهید و اگر دانشجو هستید، درس می خوانید، بانک دار یا هر چه که هستید، به زندگی تان ادامه می دهید. در عین حال که به این مسائل به عنوان وسیله نگاه می کنید، برای شما معنادار هم هست، چون وسیله باید در خدمت یک هدف باشد. چیزی که هدف زندگی را به ما می دهد، عرفان است.

* آیا به همین دلیل نیست که مولانا در آمریکا معرکه کرده است؟

بله. بی دلیل نیست که امروز افکار مولانا در آمریکا بزرگترین حجم خواننده را دارد. در تاریخ آمریکا، هرگز هیچ اشعاری به اندازه دیوان مولانا یعنی مثنوی خوانده نشده است. انواع و اقسام ترجمه ها و سی دی ها وجود دارد و خواننده های بزرگی که از آنها استقبال کرده اند و خوانده اند، به طوری که مسئله مولوی و عرفان مولوی در آمریکا، بسیار مهم شده است.

۷۰۰ سال بعد از مولوی، پیامی در درون اشعار او یافت شده است که از مشرق زمین به مغرب زمین رفته است و حالا در آمریکا، در پیشرفته ترین کشور اقتصادی و مادی جهان، در حال پیام دادن است. این مربوط به سفیدپوستان آمریکاست. آنها به دنبال هدف زندگی هستند.

* آیا این مسئله معنای خاصی ندارد؟

چرا؛ معنایش این است که میان شرق و غرب، یک ازدواج اعلام نشده ای در حال صورت گرفتن است. آمریکایی ها به چیزهایی که می خواستند، رسیده اند و حالا اصل زندگی برایشان مطرح است، ولی در مشرق زمین، رسیدن به خواست ها محقق نشده است، چون ابتدایی ترین مسائل زندگی هنوز محقق نشده است، شرق به دنبال همین هدف می گردد. بنابراین عرفان، در موقعیت فعلی، گرهی از کار شرق نمی گشاید و نمی تواند کاری انجام بدهد. از اینجاست که اشعار مولانا در آمریکایی که بیمه عمومی کامل دارد، معنا می دهد. بنابراین، ازدواج میان عرفان شرقی و نگاه مادی و پراگماتیستی غربی و بخصوص آمریکایی در حال واقع شدن است.

ادامه در صفحه ۳

هفته زندگی

کتابخانه دیجیتال

زندگی

ادامه از صفحه ۲

البته بخش دیگری از آمریکایی‌ها سیاه‌پوستان هستند. آنها هم به طرف اسلام و عرفان جذب می‌شوند ولی به عنوان طغیان علیه نیروی حاکم که عمدتاً یهودی و مسیحی است.

سیاهان علیه تفکر نژادپرستی، تفکری که آنها را از آفریقاشکار کرده و به آمریکابرده است، به دنبال هویت خودشان هستند: هویت تاریخی، هویت نژادی و هویت انسانی. و چون از این بردگی آسیب دیده و به شدت رنجور است و فرهنگ

حاکم یهودی و مسیحی را مسئول موضوع می‌داند، برای جدایی و فرار از این پروسه، به سمت اسلام روی آورده است. برای اینکه جنبه‌های عرفانی اسلام، پیام برابری انسان‌ها را سر می‌دهد.

تجربه من در طول سالیان اقامت در آمریکا نشان می‌دهد که سیاهان آمریکا عمدتاً به این دلیل به اسلام روی آورده‌اند که در اسلام چیزی را که به دنبالش می‌گردند، می‌یابند. آنها در اوایل افکاری انحرافی داشتند و برتری نژادی را روی برتری سیاهان بنا نهاده بودند که: اولین انسانی که خداوند خلق کرد، سیاه بود. بعد شیطان از انسان سیاه، انسانی سفید درست کرد و از این رو، سفیدها را شیطان می‌دانند! اما به تدریج از این افکار انحرافی بریدند و به جریان اصلی اسلام و مسلمانان پیوستند.

رئیس آنها به حج رفت و از مکه برای یاران خودش در آمریکا نامه نوشت که: علاج سرطان نژادپرستی آمریکا، اسلام است و گفت: من در اینجا در کنار سفیدترین سفیدها و سیاه‌ترین سیاه‌ها هستم و همه با هم در کنار هم هستیم، بدون اینکه هیچ کس احساس نژادی داشته باشد، از یک ظرف با هم غذا خوردیم و در کنار هم نمازخواندیم و در کنار هم راه رفتیم. او از این منظر به اسلام نگریست...

تجربه من این است که پیام اسلام به آمریکا رسیده است. من گاهی احساس می‌کنم پیش‌بینی پیامبر خدا (ص) که فرمود: اگر شما مسلمان‌ها، اسلام را رها کنید، خداوند قومی دیگر را برمی‌انگیزاند تا آنها مسلمان شوند، ظاهراً در آمریکا این اتفاق در حال روی دادن است. منهای کسانی که از کشورهای اسلامی رفته‌اند و رسوبات قرن‌ها جنگ و درگیری

عده‌ای هر روز به عیادت شیخ عبدالکریم حائری می‌رفتند، و با اظهار اینکه امورات مرتب است اظهار ارادت می‌نمودند و سایرین هم که اطلاع داشتند برای حفظ حال ایشان گزارشی نمی‌دادند.

آن روز هنگامی که به حضور می‌رسند مورد اعتراض حاج شیخ واقع می‌شوند، و با آنها می‌فرماید: اگر این نبود که می‌خواهم خونی ریخته نشود به شما می‌فهماندم که قدرت

با کیست، آقایان رؤسا قضایا را انکار کرده، و بعد به شهر می‌آیند و تعقیب دسته جمعی موقوف شد. لکن امتحانات مرتب شده بود و شش سال ابتدایی و شش ساله متوسط و سه سال عالی، و یک سال تخصص در فقه یا فلسفه اینجانب دوره‌های امتحان را از سال اول تا کلاس تخصص انجام دادم به این گونه که چهار سال را در دو سال گذراندم و حوزه‌های امتحانی متعدد بود ما در حوزه‌ای که مرحوم آیت‌الله خوانساری رئیس بود غالباً امتحان می‌دادیم، و فقط یک سال در حوزه‌ای که مرحوم آقای حجت رئیس بود امتحان دادیم. و در سال آخر تخصص سوالات کتبی توسط آقای ذوالمجدین ناظر شرعیات کل کشور که ظاهراً شرحی بر «شرایع» نوشته و مرد عالمی بود، و آقای درخشان

و اختلاف را با خودشان برده‌اند، مسلمانان آمریکایی، به تدریج در حال رسیدن به یک تعریف تازه از اسلام هستند

* فرمودید: شرق و غرب به چیزی به نام ازدواج نانوخته رسیده‌اند. این ازدواج چه فرزند را در پی خواهد داشت؟

این ازدواج سنتزی است از آنچه در تعامل میان اسلام و اندیشه‌های غربی در آمریکاصورت می‌گیرد که تعریف یا قرائت تازه‌ای است از دین، چنان که سرنوشت دین در همه مناطق جهان است. اسلام وقتی وارد یک منطقه می‌شود، در خلأ وارد نمی‌شود. اسلام به مصرفت که فرهنگی برای خودشان داشتند. یا به ایران آمد که فرهنگی برای خودش داشت. درواقع متن وحی با فرهنگ آمریکا در حال ایجاد کردن یک هم‌کنشی است. محصول این اتفاق یا ترکیب یک هم‌کنشی دیگر است، ولی با همه تلقی‌ها متفاوت است. ما مسلمان هستیم ولی اسلام ما با اسلام مصری‌ها فرق دارد. مردم اندونزی مسلمانند، ولی ویژگی‌های آنها با مامفاوت است، چون ازدواجی میان ارزش‌های دینی با فرهنگ‌های بومی صورت می‌گیرد. چنین است ماجرا که عیناً در آمریکا در حال روی دادن است. اسلام وارد آمریکا شده است که در عین حال فرهنگی دارد. بنابراین تعاملی میان ارزش‌های اسلامی و قابلیت‌های فرهنگی آمریکا در حال برقراری است که برآیند آن می‌تواند برای بسیاری از سؤالات جهان معاصر پاسخ بدهد. بزرگ‌ترین سؤال دنیای امروز این است که آیا اسلام و دموکراسی باهم سازگارند؟

* زیبایی زندگی را در چه می‌دانید؟
ما نخست باید زیبایی را تعریف کنیم. زیبایی ریشه در روان انسان دارد و به یک عبارت، بعد چهارم روح انسانی است. به تعبیر ما خداوند جمیل است و جمال را دوست دارد. زیباشناسی ریشه در درون ما دارد. با این نگاه همه جهان زیباست:

به جهان خرم از آنم که جهان خرم از اوست
عاشقم بر همه عالم که همه عالم از اوست
با این معناست که زیبایی زندگی درک می‌شود. در این معنا، انسان به فرزند خودش عشق می‌ورزد، برای اینکه فرزند نیز مظهر خداوند است. عشق به زندگی خودش فی‌نفسه هدف نیست، بلکه تجلی یک عشق بزرگ‌تر است و همه اینها در مجموع باعث می‌شود همه چیز و از جمله زندگی را زیبا ببینیم.

* سؤال بعدی این است که: مهم‌ترین مسئله زندگی از نظر شخص شما چیست؟
هستم اگر می‌روم، گر نروم نیستم. این شعر از اقبال لاهوری است:

رئیس دانشکده معقول و منقول پرسش می‌شد.
چنین ییاد دارم روز اول امتحان کتبی با آقای آمرتضی حائری جلوطلاب در صف اول نزد یک حجره که هیئت ممتحنه در آن بودند رو به قبله نشسته بودیم منتظر طرح سؤال و شروع امتحان، آقای ذوالمجدین و درخشان از حجره بیرون آمدند. اوراق سسوالات دستشان بود به آنها سلام کردم گفتند: آقایان خیلی مغرورانه در جلسه نشسته‌اند! عرض کردم: رو به قبله نشسته‌ایم. خواند: «**اینما تولا فتم وجه الله**» ما هم جواب دادیم: «**اینما تکنونا فولوا وجوهکم شطر المسجد الحرام**». آقای درخشان به آقای ذوالمجد گفت: اینها طلبه‌اند با آنها بحث نکن!

جلسات امتحانی نهایی آن سال خاتمه یافت و عده‌ای گواهی نامه دوره تخصص خود را که با امضاء وزیر فرهنگ وقت بود دریافت داشتند، ولكن کلمه «وزیر» به لفظ دیوان تبدیل شده بود نمی‌دانم چه شد که آن کلمه متروک گردید. با همه فشارها که از تمام جهات طلاب را احاطه کرده بود، از دستگاه‌های مختلف دولت، و از فشار ملت که شرحی از آن گذشت درس‌ها رونق بسزایی داشت. و درس آقای اصفهانی که از مهاجرین اصفهان در هجرت مرحوم حاج آقا نورالله بود که طلاب او را نگه داشته بودند، و مرحوم آقا سید علی کاسی که ما به درس آنان موفق نشدیم، و مرحوم آقای حجت و مرحوم آقای حاج سید محمد تقی خوانساری که ما در درس آنان حضور داشتیم، و آقای اشیش محمد علی قمی، و آقای صدر و در رأس همه دوسر درس مرحوم آیت الله حائری که فقط فقه

فرهنگی ۳

اطلاعات ویژه فرهنگ تاریخ و تمدن ایران و جهان/۳۲۵

ساحل افتاده گفت گر چه بسی زیستم
هیچ نه معلوم شد بهر چه من زیستم
موج زخود رستهای باز خرامید و گفت

هستم اگر می‌روم، گر نروم نیستم
از نظر من، انسان موحد و مسلمان، همواره در حال تکاپوی دائمی است. به تعبیری، مسئله، بودن انسان نیست، مسئله، شدن انسان است. شدن انسان؛ یعنی توسعه انسانی. توسعه انسانی صرفاً از طریق مناسبات انسانی تأمین نمی‌شود. مناسبات عادلانه اقتصادی و نظایر آن ضرورت دارد، ولی خود این مسائل برای ما فضا ایجاد می‌کند تا ما به عنوان یک انسان آزاد و مختار بتوانیم توانمندی‌های الهی مان را بروز دهیم.

* چه تفاوتی میان زندگی قدیم و جدید به وجود آمده است؟

جامعه مثل انسان، یک پدیده ایستا و جامد نیست. همان گونه که شما همان انسان ده سال قبل که خودتان بودید، نیستید. علایق و سلائی و گرایش‌های شما در این ده سال فرق کرده است و هم چنین است نگاه‌ها و سیستم زیستی که تفاوت پیدا می‌کند. جامعه دائماً در حال تغییر و تحول است و نو به نو می‌شود. هنگامی که جامعه نو به نو می‌شود، مسائل جدید مطرح می‌گردد. مثل زبان است.

شما وقتی نامه‌های قبل از مشروطه و منشآت ابوالقاسم فراهانی را بخوانید، فهمیدن آن برای شما سخت است. زبان عوض شده است. مراد همین زبان فارسی است. زبان، یک زبان است، ولی چون یک پدیده زنده است، دائماً عوض می‌شود. عوض شدن زبان از این روست که ذهن ما، ذهنی بسیار سیال است. فرق قدیم و جدید، داستان استمرار حیات انسانی است. نسبت به گذشته فرق کرده است، ولی نسبت به آینده، من قدیمی هستم. من نسبت به پدرم جدید هستم، ولی نسبت به شما قدیمی‌ام.

بنابراین، قدیم و جدید، هیچ نوع مرز و خط‌کشی ندارد. فرایندی دائمی است که ادامه دارد. حضرت امیر فرموده است: «ادبوا اولادکم بغیر زمانکم». فرزندانان را برای زمانی غیر از زمان خودتان تربیت کنید. حضرت تغییرات اجتماعی و نو به نو شدن جامعه را می‌پذیرد که این را می‌گوید. حضرت می‌خواهد بگوید: ذهنیت شما باید متفاوت باشد. ذهنیت جوانان امروز، با ذهنیت جوانان پنجاه سال قبل متفاوت است. آیا امروز جوان امروزی با متد ازدواج پدرش ازدواج می‌کند؟ هرگز! جامعه در حال نو به نو شدن است، منتها باید به شرایط تاریخی برگردیم.

اگر هیچ عامل خارجی در این نوسازی دخالت نکند تا معادله را به نفع یکی از قدیم و جدید به هم بزند، معادله به نحو طبیعی حرکت خواهد کرد،

می‌فرمودند و اصول را ترک کرده بودند، و لکن به مناسبت آقای آمرتضی ایشان درس اصولی شروع کردند که فقط مباحث الفاظ گفته شد، و جلد اول در که دوباره با حواشی چاپ شد به همین مناسبت بود.

در همین اول به واسطه فشار کار و محدود کردن خواب در شب چهار ساعت و در روز نیم ساعت، و غیر کافی بودن خوراک هم از نظر کیف و هم از نظر کم که مقداری قهری و مقداری اختیاری بود، طرف عصرها حالت سنگینی بالای دماغ تا مغز احساس می‌شد که گاهی مختصر دردی هم داشت که در اثر تفریح و هواخوری عصرها پشت کارخانه پنبه آن طرف پل تسکین می‌یافت.

سال درسی سپری شد و ایام تابستان آمد برای دیدار به وطن بازگشتیم. به حکم تصادف در منزل بیماری بود که طبیب برای معالجه او می‌آمد که مورد توجه برادر بزرگ پدری ما بود. شرح حال ما را برادر برای آن طبیب گفت و او گفت باید هفت عدد زالو یا پنج عدد به اطراف سر و صورت بیندازند تا خون کثیف تصفیه شود ما مخالفت کردیم، لکن با اصرار برادر سه عدد زالو، به صورت انداختند، و بعد از آن درد شدیدتر شد تا به قم برگشتیم.

یک هفته از شروع درس نگذشته بود که درد شدت پیدا کرد به طوری که قدرت به حرکت نبود، و در رختخواب افتادم و از جهت شناسایی متصدیان حوزه، یا از جهت آن که محصل بدی نبودم، یا با اعتبار هم مباحثه بودن با فرزند شخص اول حوزه توجهی بیشتر شد، و اطباء آمدند من جمله مرحوم حاج حافظ الصلحه بروجردی، و

همان گونه که من و شما آمده‌ایم و تغییری پیدا کرده‌ایم و این تغییرات در جهت بهبود و تکمیل بوده است. اما اگر چیزی از بیرون دخالت کند، معادله را به نفع یکی از قدیم و جدید متحول می‌کند و این داستان مشرق زمین است. قدیم و جدید، به معنایی که شما می‌گویید، در نظر من ثابت نیست، ولی از نظر من داستان نو به نو شدن جامعه است: چیزی که در طبیعت وجود دارد و ما هم بخشی از این طبیعت هستیم. طبیعت نو به نو می‌شود. از این نظر من، وقتی خودم را با گذشته مقایسه می‌کنم، نسبت به پدرم جدید و نسبت به بچه‌هایم قدیمی هستم.

* فکر می‌کنید چه درسی را می‌توان از زندگی آموخت؟

این چیزی است که هرکسی خودش باید بگوید. یک امر کاملاً شخصی است. مرحوم سعدی (علیه‌الرحمه) هفتصد سال پیش گفته است: انسان باید دو بار زندگی کند، یک بار تجربه به دست بیاورد و یک بار تجربه را به کار ببندد، ولی این عملی نیست. درسی که از زندگی می‌توانیم بیاموزیم این است که اشتباه‌هایمان را کاهش بدهیم. ما همه جایز الخطا هستیم، حتی در بهترین حالت. انسان‌هایی که خطا نمی‌کنند، انسان‌هایی خاص و معصوم هستند. ما شیعیان معتقدیم پیامبر (ص) در همه مراحل معصوم بوده است، هم در ابلاغ پیام وحی و هم در رفتارهای خودش. ما همچنین معصومان (ع) را نیز بدون خطا می‌دانیم.

پس ما همگی جایز الخطا هستیم. درس گرفتن از زندگی این است که دائماً نسبت به خودمان آگاه باشیم و ببینیم در کجا اشتباه کرده‌ایم، چون ما دو بار زندگی نمی‌کنیم، ولی ما می‌توانیم دائماً از خودمان انتقاد کنیم. این همان چیزی است که در آموزش‌های دینی «استغفار» خوانده می‌شود. نفس واژه استغفار، طلب مغفرت کردن است که صرفاً لقلقه زبانی نیست. استغفار انسان هنگامی معنا دارد که شخص آگاهانه به نواقص خودش اشراف پیدا کند و از خدا بخواهد که او را ببخشد. اگر چنین باشد، آن وقت ما مسائل زیادی را از زندگی خواهیم آموخت.

* و آخرین سخن!

آخرین سخن این است که تا زنده‌ایم، هرگز نمیریم. برای زنده بودن، زندگی کردن لازم است. ما گاهی، قبل از اینکه بمیریم، خودمان را می‌میرانیم، در حالی که بودن انسان تعامل با محیط و پیرامون است.

هر کدام دستوری دادند. آقای حاج حافظ الصلحه از دواهای قدیمی برای هر روز که جنبه مسهل‌ی داشت و فرمود: چهل روز باید چینی بخورید آن هم وقتش بهار است و فعلاً نمی‌شود.

دو هفته استراحت و خوردن مسکنات موجب تخفیف درد شد که ما توانستیم تا اندازهای بلند شوم به سایر اطباء هم مراجعه کردیم، لکن نتیجه قطعی حاصل نشد و آقای دکتر شمساک رئیس بهداری و جوان بود تا نگاهی به ما کرد گفت: باید اول چشم‌ت را معالجه کنی لکن گفته او چون خلاف جمعی بود توجهی با او نشد. به ناچار برای معالجه به تهران عازم شدم. یکی از متصدیان حوزه به حجره‌ای که در طبقه دوم سمت جنوب غربی داشتم، و از حرمی که مادر مادرم به من داده بود مفروش، و قالیچه معمولی یک زرع و نیمه در گوشه آن افتاده، و لکن خیلی از همه جهت نظیف بود برای این که طیب غذایی یا سایر کارها که موجب کثافت شود در آنجا نبود، تشریف فرما شد، و بعد از تعریف از نظافت حجره، و اظهار تأسف از کسالت ما اظهار کم‌کم کرد. گفتم: مبلغی پول دارم و احتیاجی ندارم، گفت: نامه به اطبا بنویسم، گفتم: احتیاجی نیست. به تهران رفتم، و در مسافر خانه پشت کاراژ قم اطاقی کرایه و منزل کردم، فردا صبح به مطب دکتر لقمان الدوله مراجعه کردم. بعد از این که نوتم رسید و به اطاق رفتم دکتر نگاهی به من کرد و قدری تأمل. شاید به این فکر افتاد که جوانی به این سن چرا باید معمم شود ...

پایان

ادامه از صفحه اول

باری، با اینکه اسمش به گونه ای زاید الوصف بر سر زبانها بود و از قم تا نجف، در حوزه‌های علمیه تهران و مشهد و اصفهان و تبریز، در هر خانه ای سخن سخن بود، پد کسی خود او را ندیده بود. از این رو، کسی نمی دانست راه جیستن و یافتن او چیست و چگونه می‌توان درکش کرد. همه کسانی که از قدیم – یا به تازگی با وقوع انقلاب – با اسمم «سید علی قاضی» و غوغای معنوی او در عراق و ایران و جهان آشنا شده بودند، می‌خواستند بدانند مردی که با اشاره افلاطون، «اسفار اربعه» به دست، پیش سید محمدحسن الهی رفته و پیش او فلسفه آموخته، کیست؟ دیدن و شناختن او اهمیت بسزایی داشت اما جویندگان خیلی زود به بن بست می رسیدند و راه به جایی نمی بردند.

خیل دوستدارانی شفیفته و مجذوب در عطش دیدارش بودند بی آنکه به آستان او راهی داشته باشند، و او در گوشه ای از تبریز، با عایله ای که سخت احاطه اش کرده بود، با فقر می زیست و با فاقه ای زاید الوصف، کوله بار فقر بر دوش، هر روز از خانه ای محقر در این سر شهر به خانه ای محقر تر در سوی دیگر شهر می رفت. درست در همان حال که فقر او از حد گذشته بود، همزمان، اشتیاق و اقبال طالبان معرفت به او نیز از حد می گذشت. با این حال، در نهایت شگفتی، او حاضر نشد لب از لب باز کند، رخ نماید و چهره بگشاید و خود را نمایان کند.

درست در سال‌هایی که انقلاب در ایران روزگار تازه‌ای را رقم می‌زد و به تعبیر آیت الله العظمی سبستانی «دنیا به روحانیت روی آورده بود»، و در شرایطی که دنیا به گونه ای ناباورانه برای روحانیون بس فراهم و بسیار مهیا بود، مردی در کسوت روحانیت در اثر فقری توصیف ناپذیر، خانه اش را در راسته کوچه تبریز فروخت و به یکی از مناطق فقیر نشین تبریز منتقل شد.

آن مسرد دوره تازه‌ای از ریاضت و ابتلا را در پیش داشت. جهان در جستجوی او بود و او در جستجوی خویشتن. زندگی چنان به او سخت گرفته بود که نان روزانه خود و خانواده اش را خود در تنور خانگی طبخ می کردند. به روایت فرزند: روزی فرا رسید که ۵ ریال پول نبود تا نمک تهیه شود و به آرد اضافه شود تا خمیر «اور» پدید و امکان پخت پیدا کند.

باری، اقامت در آن فقر خانه چندان طول نکشید. او این بار به فقر خانه ای دیگر در اطراف تهران منتقل شد و با خانواده و فرزنداناش، در جایی بعد از مامازن ورامین که اقامتگاه پایین ترین طبقات مردمی و یکی از مهاجر پذیرترین نقطه های ایران در آن سالها بود، رحل اقامت افکند.

ادیب سالیانی نیز در آنجا ساکن شد، بی آنکه کسی بداند این روحانی سساکت بی نام و نشان مریض حال کیست و اینجا چه می کند. این ماجرا و ماجراجایی از این سنخ، تآمدت ها چونان ستنی دنباله دار در کهکشان حیات محمدعلی ادیب ارتقایی ادامه داشت.

مردی، در کوران درخشیدن و تابیدن روحانیت، برای همچنان گمنام ماندن، حاضر به پرداخت هر هزینه‌ای بود و برای ناشناخته بودن، تحمل هر مرارتی را سهل می‌شمرد. زمان گذشت و از تشعشع روحانیت کاسته شد اما این بار نیز ادیب به سنت همیشگی اش عمل می نمود. او تا پایان حیات ظاهری اش با دقت تمام به رویه خودش عمل کرد و در روزگاری که روحانیون و غیر روحانیون برای دیده شدن هر روز تدبیری می‌اندیشیدند، هرگز حاضر نشد از خانه اش خارج شود، در برابر هیچ دوربینی قرار بگیرد و پذیرای نگاه هایی شود که خلوتش را به هم می زدند.

باری، او تنها در سالهای آخر عمر که از گردنه های شہرت و معروفیت به سلامت رسته بود، به برخی از بازمانده های خسته از خیل انبوه مشتاقانی که از چنده دهه قبل دیدارش را آرزو می‌شمردند، اجازه ملاقات داد و چهره نمایان کرد. این کار شاید از سر ترحم بود.

من نیز یکی از کسانی بودم که در این برهه او را در خانه اش ملاقات کردم.

او در این ملاقات ها چنان سساده و چنان معمولی

نمایان می‌شد که گویی جز عمامه ای که بر سر دارد، چیزی از علم و ادب و فقه و روح و روحانیت نمی داند و از چیزی بهره ای نبرده است، اما حقیقت چیز دیگری بود.

اگر علامه طباطبایی راز او را افشا نمی کرد، کسی او را نمی شناسخت و هرگز کسی به سر پنهانش پی نمی‌برد. هر چند اکنون هم که نه علامه طباطبایی در جهان است نه ادیب، باز هم راز او در میانه نیست و کسی او را نمی شناسد، آنگونه که برخی از اولیا شناخته شده اند.

از ناگفته‌های ادیب

۱- نخستین اسمی که برای کتاب زندگی ادیب انتخاب کرده بودم «دیمیای فقر» بود، با این زیر تیتُر: عارفی که کیمیا را گذاشت، فقر را برداشت.

درست که تامل کردم، دیدم این اسم رسا نیست و گذشت زمان و اسم گذاری های بی منطق و معیار این دهه ها، دالالت این اسمم ها را به بیراهه برده است. پس اندیشیدم که اسمی متناسب تر انتخاب کنم. با اینکه به‌گواه اسامی کتاب های سابقم، در اسم گذاری توانایی هایی دارم، اعتراف می‌کنم که در انتخاب نام برای این کتاب، حقیقتاً عاجز شدم. به همین دلیل، ماهها مغلط ماندم تا اسمی پیدا کنم که متناسب با حقیقت وجودی ادیب باشد.

در این مدت دهها و صد ها اسم به ذهنم خطور کرد، اما هر کدام نارسایی خود را داشت و حق ادیب را ادا نمی کرد. سرانجام، اسمی قانعم کرد: «دنیا به این مرد بدهکار است».

۲- این عنوان را برای زندگی سید محمدحسن الهی طباطبایی انتخاب کرده بودم، استاد و آنگاه دوست ابدی ادیب، اما درست که تامل کردم، آن را در حق ادیب درست تر یافتم. شک ندارم که علامه سید محمدحسن الهی مظلوم و گمنام بود. بهتر است بگویم گمنام و مظلوم. او مورد ستم هایی ناگفته و غیرقابل بیان قرار گرفت.

شاید علت مرگ زودهنگامش همین ستم ما باشد. ستم هایی که هرگز نگفت و کسی هم از آنها مطلع نشد. به واقع، کسی متوجه نشد که چگونه ظلم های ریز و درشت چونان اره ای بر روح رنجورش کشیده شد و چونان سوهانی وجودش را سایید و سایید تا در نهایت جستمش به منتهای ضعف رسید و مرکب تن از حمل روح عاجز ماند. با اینکه رنج کشید، اما رنجوری نکرد. ستم دید و ستم کشید اما نگذاشت کسی چیزی بداند.

بخش مهمی از زندگی اش در دایره ظلم هایی تحمل ناپذیر سپری شد. با این حال و با علم به این مسئله معتقدم که دنیا به او بدهکار نیست، دنیا به دوست و شاگرد او محمدعلی ادیب بدهکار است چون الهی طباطبایی برادری چون علامه طباطبایی داشت که مولف «المیزان» بود. نیز از خاندانی رفیع و بلندآوازه برخاسته بود و مزایای این نسب و خاندان پیوسته با او بود و او را همراهی می کرد.

اضافه بر این، به لحاظ اقتصادی و زمینه مالی، وارث اموال و املاکی بود. از نظر فضل نیز تحصیلاتش را در بهترین کانون علمی عصر گذرانده بود و فیض وجودی استادی چونان سیدعلی قاضی، با احاطه‌ای مدام و شمولی مستدام همواره بر سرش بود، اما ادیب، در تمام عمرش یک دهم این امتیازها را نداشت.

نه برادری علامه داشت، نه استادی نام آور، نه صاحب ملکی بود که سهمی از آب و خاک نصیبش شود، نه موفق شده بود تحصیلاتش را در جایی مناسب به اتمام برساند، نه امکان بروز استعدادش فراهم شد و نه هیچ چیز دیگر. بهره اش از خانواده تیمی و بی کسی بود و بهره اش از پدر خشم و خشونت. بهره اش از زمان تلخی بود و بهره اش از زمین فقر، فقری بسیاه از ابتدا تا انتها بر زندگی اش چنبره انداخته بود.

محصور در فقر بود و محفوف به ستم و نامردمی. گمنامی اش صدبرابر بیشتر از مرحوم الهی بود و ستم و ظلمی هزار برابر بیشتر از الهی دید. چه باید گفت در حق مردی که زندگی، چونان باری تحمل ناپذیر بر دوش نجینش سنگینی می‌کرد؟ چه باید گفت در حق عالمی که یک عمر، تحت شدیدترین و نازوارترین تهمت‌ها سکوت کرد و سکوتی نشکست؟ چه باید گفت در حق مردی

می زد که سپاهیان عالم زیردستانش هستند. مثل کسی و منحصربه فرد بود، اما بهره اش تنها و تنها رنج بود و آسیب و گمنامی.

جز این که «دنیا به این مرد بدهکار است» چه تعبیری بسه کار می‌توان بسرد در خصوص زندگی و حیات مردی که دور و نزدیک کوچکترین چیزی از او

محمدعلی ادیب‌ارتقایی (ادیب العلما)

سلطنت فقر و معنا

بیشتر کسانی که علامه طباطبایی را می‌شناسند، اسم او را شنیده اند. تمام کسانی که به مقام علمی و روحی سید محمدحسن الهی طباطبایی – برادر علامه – وقوف دارند، او را نیز می‌شناسند و تمام کسانی که آثار و تالیفات علامه طهرانی را خوانده اند، حتماً اسم او را هم خوانده اند.

در ۴۰ سال گذشته، کمتر مجلس و محفلی بوده که در آن اشاره‌ای به مقولات متافیزیکی رده بالا بشود و اسم او به میان نیاید. شاید در ایران توان کسی را یافت که بداند احضار ارواح چیست، و اسم محمدعلی ادیب معروف به «ادیب العلما» را شنیده باشد و با قدرت او در این امر شگفت آشنا نباشد.

نمی‌دانند و جز اسمی گنگ و مبهم از او در افواه و اذهان نمانده‌است.

۳- در مسرت در زمانی که چاه‌های نفت به روی عده‌ای از روحانیون باز شده بود، در همان زمان چاه فقر دهان باز کرده بود و می‌خواست مردی را در خود دفن کند و او در آن مدفون شد، اما به سلطنت رسید؛ سلطنت فقر و معنا، چه جای شگفت که تا مدت‌ها کسی نمی‌دانست زنده است! همه فکر می‌کردند سالهاست مرده است و باطلایی برادری چون علامه طباطبایی داشت که مولف «المیزان» بود. نیز از خاندانی رفیع و بلندآوازه برخاسته بود و مزایای این نسب و خاندان پیوسته با او بود و او را همراهی می کرد.

در حقیقت، او در قاصوس بی‌خبران مرده بود و سالیانی طولانی از مرگش می‌گذشت، اما او بی‌خبر از بی‌خبری بی‌خبران زنده بود و در منظومه شمسی قمری «لا و لا» هر روز منزلی طی می‌کرد و با هر طی منزلی، فقیر تر می‌شد و بیشتر در فقر و حرمان فرو می‌رفت. هرگاه که رنج و فشار فقر زیاد می‌شد، درخشش نگین تاجش بیشتر می‌شد.

او اگر معزول گشتست و فقیر

هست در پیشانی‌اش بدر منیر
تو اگر انگشتی‌ری از برسدی ای
دوزخی چون زمهریر افسرده ای
کردمی من شرح این بس جان فزا
گر نبودی غیرت و رشک خدا
در گذر از صورت و از نام خیز
از لقب وز نسام در معنی گریز

پس بپرس از حد او وز فعل او
در میان حد و فعل او را بگو
هروقت تنگناها دوره اش می‌کردند، ایستادگی‌اش محکم تر می‌شد و جلوسش بر اریکه رنج مستقرتر. بی‌جهت نیست که در یکی از مکتوباتش، هوشمندانه از فقر تعبیر به «دولت مستمر» کرده‌است.
در این موقع و موقف ها، شبیه کسی می‌شد که بر استوارترین تخت عالم تکیه زده باشد. مثل کسی حرف

موقعیت او، از چاه اندوه بالا پرود و در خشکی و ساحلی از ساحل های زندگی قدم بزند، اما او به جایی دیگر چشم دوخته بود.

به چیزی دیگر فکر می‌کرد. به روح می‌اندیشید و قوانین متافیزیکی. می‌اندیشید که متافیزیک چگونه در فیزیک حضور پیدا می‌کند و طبیعت چگونه با ماوراء طبیعت کنار می‌آید.

نه پدر می‌توانست افکار و اندیشه های «پرت و پلایش» را تاب بیاورد، نه دیگران. او هرگز دربارۀ اندیشه های خود با کسی حرف نمی‌زد، اما پدر که می‌دید توی باغ نیست، عصبانی می‌شد و خشمش راینهان نمی‌کرد اما او خودش بود، «محمدعلی» در شناسنامه، «بیوک آقا» در منزل و کوچه و مدرسه و بازار. روشن‌سن است که حکایتش، از ابتدا حکایت تناقض‌ها و تضادها بود. از دیدن تناقض های سر به فلک کشیده، دچار حیرت های ویرانگر و حشتناک می‌شد، مثل همه انسانها، همه انسان های فهیم و با انصاف، مثل همه کسانی که می‌دیدند و رنج می‌بردند. جالب است که موضوع یکی از آخرین نوشته هایش در اواخر عمر، خوابی است که در آن روح تضاد و تناقض جاری است: فقر فقرا از یک سو و تمکن اعیان از سوی دیگر!

هم سن و سال های او با دیدن فقرها و محرومیت ها و رنج و تعب های متعمران در یک سو و برخورداری های گروهی دیگر، راه زندگی را به سمت اعتراض و انتقاد چپ می‌کردند و چپی می‌شدند. از دین می‌پریدند و سر از «ایسم» های غربی در می‌آوردند. نمونه متقدمش در همان تبریز و همان حوزه علمیه ای که ادیب در آن درس می‌خواند، «کسروی» و «تقی زاده» بود و نمونه های متأخرش، تمام کسانی که توده ای شدند و به مارکسیسم و کمونیسم دل سپردند. ادیب نیز ناخوسته در چنین موقعی ایستاده بود و باید تکلیف خودش را با تمام آنچه با تمام وجود در آن بود و می‌دید و می‌چشید، روشن می‌کرد. باید راهش را انتخاب می‌کرد و او راه فقر را انتخاب کرد و به جای ایسم های غربی و فرنگی، تنها یک اسم را انتخاب کرد، یک اسم شرقی که فکر می‌کرد همه اسم ها از آن است. او به جای میل و گرایش به فلان ایسم و فلان حلقه اعتراضی، راه روح را انتخاب کرد و سالک راه روح شد. زمانی که هم سن و سالهایش در تهران و تبریز و رشت و گرگان و مشهد، با عصبانیت تمام نطق می‌کردند و جام های مسیّتی را روی دست بلند می‌کردند و با خشم و هیاهو، عصبانیت شان را آشکار می‌کردند و داد و فریساد راه می‌انداختند و در محله و روزنامه و کتاب می‌نوشتند، ادیب در گوشه ای بی صدا، جام انزوا بلند می‌کرد و فارغ از جهان، از عالم فرا می‌رفت.

از نردبان گذشته و حال بالاتر می‌رفت، آینده را از نزدیک می‌دید و می‌فهمید. با چشم می‌دید که جهان کجاست و به کجا می‌رود. می‌دید و آرام می‌شد. می‌دید و نارام می‌شد.
اکنون دهه ها از آن روزگار گذشته است. شاید بهتر بتوان قضاوت کرد که کدامیک از این دو طریق و طریقت به صواب نزدیک تر بوده است: آنها که ایسم ها را انتخاب کردند کامیاب شدند، یا آنکه «اسم» را انتخاب کرد. آنانکه شراب های تند و تلخ می‌نوشیدند و تند و تلخ می‌گفتند، یا آنکه حرف نمی‌زد و سر در گریبان سکوت و تفکر داشت.

ادیب با مرحوم علامه محمدتقی جعفری، مردی که بعدها پر آوازه شد و دهه ها محفل به نامش آراسته می‌شد، در مدرسه همکلاس بود و چندی هم در حوزه طلبیه همدرس شدند اما هرگز بین شان هم سخنی شکل نگرفت.

ادیب با هیاهو میانه و نسبت نداشت. در دنیای خودش سیر می‌کرد. به همین جهت، یک میلیونم کسانی که محمدتقی جعفری را از طریق کتاب و رسانه و راسل و تلویزیون شنیدند و شناختند، ادیب را نشناختند. البته او هم بی نام نیست. هنوز به راجتی و آسودگی نمی‌توان از او راحت و نوشت. هنوز به سهولت نمی‌توان داستانش را نقل کرد و به روایت حقیقت او نشست. هنوز موعاد ادیب نرسیده است.

اولین کسی که از او در جایی اسم آورد، علامه طهرانی بود در کتاب «مهر تابان».

طهرانی از زبان علامه طباطبایی حکایتی شگفت از روحانی ناشناخته ای به نام «ادیب ارتقایی» نقل کرد که خیلی زود شایع شد و مثل بمب ترکیب. صدای این بمب راهمه شنیدند، اما ادیب خودش را به نشنیدن زد و تغییری در اعمال و رفتارش ایجاد نکرد. او همچنان در سریر فقر و گمنامی می‌زیست. سیگار فقر بر لب داشت و یاد او در دل تا روزی که دار فانی را وداع گفت و اسرار بی‌پایانش را با خود زیر خاک برد.

۴. ادیب صاحب یکی از ژرف ترین تجربه های بشری بود. تجربه نادرش می‌توانست او را به یکی از ثروتمندترین مردان ایران و جهان مبدل کند و از او مردی قدرتمند، پرشوکت و شکست ناپذیر بسازد. با این حال، با اینکه قادر بسود ناممکن‌ترین کارها را به انجام برساند، هرگز قدمی برای خود برنداشت و هرگز داشته های روحی و وجودی اش را متاع دارایی های دنیایی نکرد. هرگز از سرمایه های روحی اش برای رسیدن به دنیا پل نساخت. حاضر شد تلخی های دردناک را تحمل کند، اما گامی به نفع خود و خانواده اش برندارد. «ادیب» مرد نام آشنای این سالهای ایران و فضای روحانی و معنوی آن بوده و هست، اما نه در علن و خطاب بلکه در خفا و غیاب. از این رو، این آشنا، ناشناخته‌ترین چهره هم هست و شاید در ایران فعلی، به استثنای خانواده و اقربایش، بتوان ۲۰ نفر را سراغ کرد که او را از نزدیک دیده باشند و بشناسند. و به‌وجودیش وقوف داشته باشند و بدانند که بود و چه می‌کرد.

آری، ادیب آشنایی ناشناخته و معروفی گمنام است. شاید کسی را نتوان پیدا کرد که این اندازه آشنا و در عین حال ناشناخته و مستور باشد. در روزگار شیوع اینترنت که از فلان هنرپیشه درجه ۵، هزاران عکس در فضاهای مجازی می‌چرخد، از او عکسی در اینترنت وجود ندارد و در هیچ یک از موتورهای جستجوگر، اطلاعاتی درباره زندگی اش نمی‌توان یافت که از ۵ خط فراتر برود.

از این حیث، ادیب پدیده‌ای شگفت و شاید شگفت ترین پدیده روزگار ماست. در حالی که از دانشجویان و لیسانسیه های الهیات و روانپزشکی و حتی دامپزشکی شاغل در بازار دام و دمی می‌توان اطلاعات و عکس و تفصیلاتی در اینترنت و فضاهای «گوگل» و «هاو» و «اینتاگرام» و «تلگرام» یافت، در این جهان نامحدود، هیچ نشانی از ادیب ارتقایی نیست. گویا که چنین فردی در جهان وجود نداشته است. گویا که افسانه ای بیش نیست و آنچه چند دهه قبل، درباره او، در سخن علامه طباطبایی و شاگردان او، ماجرای برادرش آمده، خواب و رؤیا و افسانه ای بیش نیست. گویا از جهان اخراج شده و محکوم به حذف و فراموشی است.

این سرنوشت فعلی ادیب است که بعد از این کمتر از ۲۰ سالی که از مرگش گذشته است و نیز سرنوشت قبلی ادیب بود وقتی که زنده بود و در تبریز و تهران و ورامین بی‌نام و نشان و گمنام می‌زیست. در آن سالها، او در لایبالی کتابها به نشو و نمای خود ادامه می‌داد بی آنکه در حیات ظاهری اش کوچکترین نشانه ای از علایم یک زندگی خوب و آرام داشته باشد. در کتابها بزرگ بود و در شهر و کشورش کوچک و بسیار ناچیز و ناشناخته. صیت و آوازه شهرتش مرزهای جهان اسلام و فراسوی عالم را هر روز درمی‌نوردید، بی آنکه کسی احتمال بدهد او زنده است و در زمین نفس می‌کشد. گویا باور اینکه چنین مردی باشد و زنده باشد، ناممکن بود.

به همین جهت، نادیده گرفته شد و دچار طیف های مختلف سوانح و بی‌اعتنایی و فراموشی و در مواردی هم بی حرمتی شد. تا از دنیا رفت و از جهان آسوده شد. اکنون که چندین سال از خفتن در دل خاک تیره می‌گذرد، هنوز سخن گفتن از او آسان نیست، هنوز باز کردن پرده زندگی او راحت و ممکن نیست. هنوز به راجتی و آسودگی نمی‌توان از او راحت و نوشت. هنوز به سهولت نمی‌توان داستانش را نقل کرد و به روایت حقیقت او نشست. هنوز موعاد ادیب نرسیده است.

چهارشنبه ۲۲ شهریور ۱۳۹۶ – سال نودودوم – شماره ۲۶۸۱۷

در کوچه باغ اندیشه – ۵۲

«رفتن» و «گذشتن»

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

فارغ از ادعاهایی که انسانها دارند، چه کسی قادر است که از دوایر زمینی و آسمانی مرئی و نامرئی خارج شود؟

تقدیر مقدر نیست، بلکه مقدر می‌شود. العاقل یکفیه‌الاشاره.

این نکته بسیار ساده است که: تقدیر منجمد نیست بلکه میعان دارد. می‌توان فهمید که عالم نبوده، بلکه شده است و عالم می‌شود. با تمام بساطتی که این نکته دارد، بسیاری از عقول درشت از درک همین نکته موزر عاجزند. مع الوصف چه توقعی می‌توان از کوچک عقلمها داشت؟

«ذکر» مثل غذاست. تمام می‌شود و باید بر آن افزود، طولاً یا عرضاً. اگر کسی نمی‌تواند بر عرض و کم ذکر اضافه کند، باید بر طول و کیف آن اضافه کند. البته ذکر طولی بهتر از ذکر عرضی است.

جهان در حال گذر است و همین گذر همه را رفتنی کرده است. طبیب و مریض به یکسان مشمول این حکمند همچنان که عالم و عامی، و عارف و جاهل.

حکمی وجود دارد که همه در برابر آن یکسان و مشترک اند و آن «رفتن» و «گذشتن» است.

خوشبختی ندیده ایم مگر اینکه اهل باور به غیب بوده است و بدبختی ندیده ایم مگر اینکه منکر غیب و خدا و متافیزیک بوده است. این تجربه شخصی خود من است.

خوشبختی و بدبختی در گرو باور است. باور به حقیقت، خوشبختی را میسر و الزام می‌کند و عدم باور به حقیقت، خوشبختی را منتع می‌کند و امتناع خوشبختی، همان بدبختی است.

علی (ع) فرموده است: خدا پیامبرانش را فرستاد تا دافئان عقول را استخراج کنند. پس هر چیزی که استخراج دفائن کند، پیامبر است و یا کار پیامبران را انجام می‌دهد.

دو چیز را باید مهار کرد: زیبایی و زشتی. زیبایی و زشتی اگر از حد بگذرد، کار بر انسان سخت و دشوار می‌شود. البته دشواری زیبایی سخت‌تر است.

دین طلسم نیست اما اگر به دست اشخاص «بد باطن» بیفتد و به دست بد باطن تثبیت و تحکیم شود، طلسم می‌شود و با طلسم هم بدتر!

خروج از موازین ممکن است، اما خروج بر موازین محال است. انسانها می‌توانند از میزانی به میزانی دیگر بپرند به دلیل امکان انتقال میان میزان‌ها اما هرگز نمی‌توانند از موازین و مطلق میزان خارج شوند.

اصلی ترین موضوعی که بین خدا و انسان قابل تصور و تصدیق است، افاضه و غفران است. موضوع خدا و انسان چیزی غیر از لطف خدا نیست که یا به صورت افاضه نمایان می‌شود یا به صورت غفران.

دین طلسم نیست اما اگر به دست اشخاص «بد باطن» بیفتد و به دست بد باطن تثبیت و تحکیم شود، طلسم می‌شود و با طلسم هم بدتر!

خروج از موازین ممکن است، اما خروج بر موازین محال است. انسانها می‌توانند از میزانی به میزانی دیگر بپرند به دلیل امکان انتقال میان میزان‌ها اما هرگز نمی‌توانند از موازین و مطلق میزان خارج شوند.

کریم فیضی

ویژه فرهنگ‌تاریخ و تمدن ایران وجهان ۳۲۵ **اخباریات**

ادامه از صفحه اول

باری، با اینکه اسمش به گونه ای زاید الوصف بر سر زبانه‌ها بود و از قم تا نجف، در حوزه‌های علمیه تهران و مشهد و اصفهان و تبریز، در هر خانه ای سخن سخن بود، پد کسی خود او را ندیده بود. از این رو، کسی نمی دانست راه جیستن و یافتن او چیست و چگونه می‌توان درکش کرد. همه کسانی که از قدیم – یا به تازگی با وقوع انقلاب – با اسمم «سید علی قاضی» و غوغای معنوی او در عراق و ایران و جهان آشنا شده بودند، می‌خواستند بدانند مردی که با اشاره افلاطون، «اسفار اربعه» به دست، پیش سید محمدحسن الهی رفته و پیش او فلسفه آموخته، کیست؟ دیدن و شناختن او اهمیت بسزایی داشت اما جویندگان خیلی زود به بن بست می رسیدند و راه به جایی نمی بردند.

خیل دوستدارانی شفیفته و مجذوب در عطش دیدارش بودند بی آنکه به آستان او راهی داشته باشند، و او در گوشه ای از تبریز، با عایله ای که سخت احاطه اش کرده بود، با فقر می زیست و با فاقه ای زاید الوصف، کوله بار فقر بر دوش، هر روز از خانه ای محقر در این سر شهر به خانه ای محقر تر در سوی دیگر شهر می رفت. درست در همان حال که فقر او از حد گذشته بود، همزمان، اشتیاق و اقبال طالبان معرفت به او نیز از حد می گذشت. با این حال، در نهایت شگفتی، او حاضر نشد لب از لب باز کند، رخ نماید و چهره بگشاید و خود را نمایان کند.

درست در سال‌هایی که انقلاب در ایران روزگار تازه‌ای را رقم می‌زد و به تعبیر آیت الله العظمی سبستانی «دنیا به روحانیت روی آورده بود»، و در شرایطی که دنیا به گونه ای ناباورانه برای روحانیون بس فراهم و بسیار مهیا بود، مردی در کسوت روحانیت در اثر فقری توصیف ناپذیر، خانه اش را در راسته کوچه تبریز فروخت و به یکی از مناطق فقیر نشین تبریز منتقل شد.

آن مسرد دوره تازه‌ای از ریاضت و ابتلا را در پیش داشت. جهان در جستجوی او بود و او در جستجوی خویشتن. زندگی چنان به او سخت گرفته بود که نان روزانه خود و خانواده اش را خود در تنور خانگی طبخ می کردند. به روایت فرزند: روزی فرا رسید که ۵ ریال پول نبود تا نمک تهیه شود و به آرد اضافه شود تا خمیر «اور» پایید و امکان پخت پیدا کند.

باری، اقامت در آن فقر خانه چندان طول نکشید. او این بار به فقر خانه ای دیگر در اطراف تهران منتقل شد و با خانواده و فرزنداناش، در جایی بعد از مامازن ورامین که اقامتگاه پایین ترین طبقات مردمی و یکی از مهاجر پذیرترین نقطه های ایران در آن سالها بود، رحل اقامت افکند.

ادیب سالیانی نیز در آنجا ساکن شد، بی آنکه کسی بداند این روحانی سساکت بی نام و نشان مریض حال کیست و اینجا چه می کند. این ماجرا و ماجراجایی از این سنخ، تآمدت ها چونان ستنی دنباله دار در کهکشان حیات محمدعلی ادیب ارتقایی ادامه داشت.

مردی، در کوران درخشیدن و تابیدن روحانیت، برای همچنان گمنام ماندن، حاضر به پرداخت هر هزینه‌ای بود و برای ناشناخته بودن، تحمل هر مرارتی را سهل می‌شمرد. زمان گذشت و از تشعشع روحانیت کاسته شد اما این بار نیز ادیب به سنت همیشگی اش عمل می نمود. او تا پایان حیات ظاهری اش با دقت تمام به رویه خودش عمل کرد و در روزگاری که روحانیون و غیر روحانیون برای دیده شدن هر روز تدبیری می‌اندیشیدند، هرگز حاضر نشد از خانه اش خارج شود، در برابر هیچ دوربینی قرار بگیرد و پذیرای نگاه هایی شود که خلوتش را به هم می زدند.

باری، او تنها در سالهای آخر عمر که از گردنه های شہرعت و معروفیت به سلامت رسته بود، به برخی از بازمانده های خسته از خیل انبوه مشتاقانی که از چنده دهه قبل دیدارش را آرزو می‌شمردند، اجازه ملاقات داد و چهره نمایان کرد. این کار شاید از سر ترحم بود.

من نیز یکی از کسانی بودم که در این برهه او را در خانه اش ملاقات کردم.

او در این ملاقات ها چنان سساده و چنان معمولی

نمایان می‌شد که گویی جز عمامه ای که بر سر دارد، چیزی از علم و ادب و فقه و روح و روحانیت نمی داند و از چیزی بهره ای نبرده است، اما حقیقت چیز دیگری بود.

اگر علامه طباطبایی راز او را افشا نمی کرد، کسی او را نمی شناسخت و هرگز کسی به سر پنهانش پی نمی‌برد. هر چند اکنون هم که نه علامه طباطبایی در جهان است نه ادیب، باز هم راز او در میانه نیست و کسی او را نمی شناسد، آنگونه که برخی از اولیا شناخته شده اند.

از ناگفته‌های ادیب

۱- نخستین اسمی که برای کتاب زندگی ادیب انتخاب کرده بودم «دیمیای فقر» بود، با این زیر تیتز: عارفی که کیمیا را گذاشت، فقر را برداشت.

درست که تامل کردم، دیدم این اسم رسا نیست و گذشت زمان و اسم گذاری های بی منطق و معیار این دهه ها، دالالت این اسمم ها را به بیراهه برده است. پس اندیشیدم که اسمی متناسب تر انتخاب کنم. با اینکه به‌گواه اسامی کتاب های سابقم، در اسم گذاری توانایی هایی دارم، اعتراف می‌کنم که در انتخاب نام برای این کتاب، حقیقتاً عاجز شدم. به همین دلیل، ماهها مغلط ماندم تا اسمی پیدا کنم که متناسب با حقیقت وجودی ادیب باشد.

در این مدت دهها و صد ها اسم به ذهنم خطور کرد، اما هر کدام نارسایی خود را داشت و حق ادیب را ادا نمی کرد. سرانجام، اسمی قانعم کرد: «دنیا به این مرد بدهکار است».

۲- این عنوان را برای زندگی سید محمدحسن الهی طباطبایی انتخاب کرده بودم، استاد و آنگاه دوست ابدی ادیب، اما درست که تامل کردم، آن را در حق ادیب درست تر یافتم. شک ندارم که علامه سید محمدحسن الهی مظلوم و گمنام بود. بهتر است بگویم گمنام و مظلوم. او مورد ستم هایی ناگفته و غیرقابل بیان قرار گرفت.

شاید علت مرگ زودهنگامش همین ستم ما باشد. ستم هایی که هرگز نگفت و کسی هم از آنها مطلع نشد. به واقع، کسی متوجه نشد که چگونه ظلم های ریز و درشت چونان اره ای بر روح رنجورش کشیده شد و چونان سوهانی وجودش را سایید و سایید تا در نهایت جستمش به منتهای ضعف رسید و مرکب تن از حمل روح عاجز ماند. با اینکه رنج کشید، اما رنجوری نکرد. ستم دید و ستم کشید اما نگذاشت کسی چیزی بداند.

بخش مهمی از زندگی اش در دایره ظلم هایی تحمل ناپذیر سپری شد. با این حال و با علم به این مسئله معتقدم که دنیا به او بدهکار نیست، دنیا به دوست و شاگرد او محمدعلی ادیب بدهکار است چون الهی طباطبایی برادری چون علامه طباطبایی داشت که مولف «المیزان» بود. نیز از خاندانی رفیع و بلندآوازه برخاسته بود و مزایای این نسب و خاندان پیوسته با او بود و او را همراهی می کرد.

اضافه بر این، به لحاظ اقتصادی و زمینه مالی، وارث اموال و املاکی بود. از نظر فضل نیز تحصیلاتش را در بهترین کانون علمی عصر گذرانده بود و فیض وجودی استادی چونان سیدعلی قاضی، با احاطه‌ای مدام و شمولی مستدام همواره بر سرش بود، اما ادیب، در تمام عمرش یک دهم این امتیازها را نداشت.

نه برادری علامه داشت، نه استادی نام آور، نه صاحب ملکی بود که سهمی از آب و خاک نصیبش شود، نه موفق شده بود تحصیلاتش را در جایی مناسب به اتمام برساند، نه امکان بروز استعدادش فراهم شد و نه هیچ چیز دیگر. بهره اش از خانواده تیمی و بی کسی بود و بهره اش از پدر خشم و خشونت. بهره اش از زمان تلخی بود و بهره اش از زمین فقر، فقری بسیاه از ابتدا تا انتها بر زندگی اش چنبره انداخته بود.

محصور در فقر بود و محفوف به ستم و نامردمی. گمنامی اش صدبرابر بیشتر از مرحوم الهی بود و ستم و ظلمی هزار برابر بیشتر از الهی دید. چه باید گفت در حق مردی که زندگی، چونان باری تحمل ناپذیر بر دوش نجینش سنگینی می‌کرد؟ چه باید گفت در حق عالمی که یک عمر، تحت شدیدترین و نازواترین تهمت‌ها سکوت کرد و سکوتی نشکست؟ چه باید گفت در حق مردی

می زد که سپاهیان عالم زیردستانش هستند. مثل کسی و منحصربه فرد بود، اما بهره اش تنها و تنها رنج بود و آسیب و گمنامی.

جز این که «دنیا به این مرد بدهکار است» چه تعبیری بسه کار می‌توان بسرد در خصوص زندگی و حیات مردی که دور و نزدیک کوچکترین چیزی از او

محمدعلی ادیب‌ارتقایی (ادیب العلما)

سلطنت فقر و معنا

بیشتر کسانی که علامه طباطبایی را می‌شناسند، اسم او را شنیده اند. تمام کسانی که به مقام علمی و روحی سید محمدحسن الهی طباطبایی – برادر علامه – وقوف دارند، او را نیز می‌شناسند و تمام کسانی که آثار و تالیفات علامه طهرانی را خوانده اند، حتماً اسم او را هم خوانده اند.
در ۴۰ سال گذشته، کمتر مجلس و محفلی بوده که در آن اشاره‌ای به مقولات متافیزیکی رده بالا بشود و اسم او به میان نیاید. شاید در ایران توان کسی را یافت که بداند احضار ارواح چیست، و اسم محمدعلی ادیب معروف به «ادیب العلما» را شنیده باشد و با قدرت او در این امر شگفت آشنا نباشد.

نمی‌دانند و جز اسمی گنگ و مبهم از او در افواه و اذهان نمانده‌است.

۳- در مسرت در زمانی که چاه‌های نفت به روی عده‌ای از روحانیون باز شده بود، در همان زمان چاه فقر دهان باز کرده بود و می‌خواست مردی را در خود دفن کند و او در آن مدفون شد، اما به سلطنت رسید؛ سلطنت فقر و معنا، چه جای شگفت که تا مدت‌ها کسی نمی‌دانست زنده است! همه فکر می‌کردند سالهاست مرده است و باطلایی برادری چون علامه طباطبایی داشت که مولف «المیزان» بود. نیز از خاندانی رفیع و بلندآوازه برخاسته بود و مزایای این نسب و خاندان پیوسته با او بود و او را همراهی می کرد.

در حقیقت، او در قاصوس بی‌خبران مرده بود و سالیانی طولانی از مرگش می‌گذشت، اما او بی‌خبر از بی‌خبری بی‌خبران زنده بود و در منظومه شمسِ قمری «بلا و لا» هر روز منزلی طی می‌کرد و با هر طی منزلی، فقیر تر می‌شد و بیشتر در فقر و حرمان فرو می‌رفت. هرگاه که رنج و فشار فقر زیاد می‌شد، درخشش نگین تاجش بیشتر می‌شد.

او اگر معزول گشتست و فقیر

هست در پیشانی‌اش بدر منیر
تو اگر انگشتت‌ری را ب‌سره‌ای
دوزخی چون زمهریر افسرده‌ای
کردمی من شرح این بس جان فزا
گر نبودی غیرت و رشک خدا
در گذر از صورت و از نام خیز
از لقب وز نسام در معنی گریز

پس بپرس از حد او وز فعل او
در میان حد و فعل او را بجو
هروقت تنگناها دوره اش می‌کردند، ایستادگی‌اش محکم تر می‌شد و جلوسش بر اریکه رنج مستقرتر. بی‌جهت نیست که در یکی از مکتوباتش، هوشمندانه از فقر تعبیر به «دولت مستمر» کرده‌است.
در این موقع و موقف ها، شبیه کسی می‌شد که بر استوارترین تخت عالم تکیه زده باشد. مثل کسی حرف

موقعیت او، از چاه اندوه بالا پرود و در خشکی و ساحلی از ساحل های زندگی قدم بزند، اما او به جایی دیگر چشم دوخته بود.

به چیزی دیگر فکر می‌کرد. به روح می‌اندیشید و قوانین متافیزیکی. می‌اندیشید که متافیزیک چگونه در فیزیک حضور پیدا می‌کند و طبیعت چگونه با ماوراء طبیعت کنار می‌آید.

نه پدر می‌توانست افکار و اندیشه های «پرت و پلایش» را تاب بیاورد، نه دیگران. او هرگز دربارۀ اندیشه های خود با کسی حرف نمی‌زد، اما پدر که می‌دید توی باغ نیست، عصبانی می‌شد و خشمش راینهان نمی‌کرد اما او خودش بود، «محمدعلی» در شناسنامه، «بیوک آقا» در منزل و کوچه و مدرسه و بازار. روشن‌سن است که حکایتش، از ابتدا حکایت تناقض‌ها و تضادها بود. از دیدن تناقض های سر به فلک کشیده، دچار حیرت های ویرانگر و حشتناک می‌شد، مثل همه انسانها، همه انسان های فهیم و با انصاف، مثل همه کسانی که می‌دیدند و رنج می‌بردند. جالب است که موضوع یکی از آخرین نوشته هایش در اواخر عمر، خوابی است که در آن روح تضاد و تناقض جاری است: فقر فقرا از یک سو و تمکن اعیان از سوی دیگر!

هم سن و سال های او با دیدن فقرها و محرومیت ها و رنج و تعب های متعمران در یک سو و برخورداری های گروهی دیگر، راه زندگی را به سمت اعتراض و انتقاد چپ می‌کردند و چپی می‌شدند. از دین می‌پریدند و سر از «ایسم» های غربی در می‌آوردند. نمونه متقدمش در همان تبریز و همان حوزه علمیه ای که ادیب در آن درس می‌خواند، «کسروی» و «تقی زاده» بود و نمونه های متأخرش، تمام کسانی که توده‌ای شدند و به مارکسیسم و کمونیسم دل سپردند. ادیب نیز ناخوسته در چنین موقعی ایستاده بود و باید تکلیف خودش را با تمام آنچه با تمام وجود در آن بود و می‌دید و می‌چشید، روشن می‌کرد. باید راهش را انتخاب می‌کرد و او راه فقر را انتخاب کرد و به جای ایسم های غربی و فرنگی، تنها یک اسم را انتخاب کرد، یک اسم شرقی که فکر می‌کرد همه اسم ها از آن است. او به جای میل و گرایش به فلان ایسم و فلان حلقه اعتراضی، راه روح را انتخاب کرد و سالک راه روح شد. زمانی که هم سن و سالهایش در تهران و تبریز و رشت و گرگان و مشهد، با عصبانیت تمام نطق می‌کردند و جام های مسیّتی را روی دست بلند می‌کردند و با خشم و هیاهو، عصبانیت شان را آشکار می‌کردند و داد و فریساد راه می‌انداختند و در محله و روزنامه و کتاب می‌نوشتند، ادیب در گوشه‌ای بی صدا، جام انزوا بلند می‌کرد و فارغ از جهان، از عالم فرا می‌رفت.

از نردبان گذشته و حال بالاتر می‌رفت، آینده را از نزدیک می‌دید و می‌فهمید. با چشم می‌دید که جهان کجاست و به کجا می‌رود. می‌دید و آرام می‌شد. می‌دید و نارام می‌شد. اکنون دهه ها از آن روزگار گذشته است. شاید بهتر بتوان قضاوت کرد که کدامیک از این دو طریق و طریقت به صواب نزدیک تر بوده است: آنها که ایسم ها را انتخاب کردند کامیاب شدند، یا آنکه «اسم» را انتخاب کرد. آنانکه شراب های تند و تلخ می‌نوشیدند و تند و تلخ می‌گفتند، یا آنکه حرف نمی‌زد و سر در گریبان سکوت و تفکر داشت.

ادیب با مرحوم علامه محمدتقی جعفری، مردی که بعدها پر آوازه شد و دهه ها محفل به نامش آراسته می‌شد، در مدرسه همکلاس بود و چندی هم در حوزه طلبیه همدرس شدند اما هرگز بین شان هم سخنی شکل نگرفت.

ادیب با هیاهو میانه و نسبت نداشت. در دنیای خودش سیر می‌کرد. به همین جهت، یک میلیونم کسانی که محمدتقی جعفری را از طریق کتاب و رسانه و راسل و تلویزیون شنیدند و شناختند، ادیب را نشناختند. البته او هم بی نام نیست. هنوز به راجتی و آسودگی نمی‌توان از او راحت و نوشت. هنوز به سهولت نمی‌توان داستانش را نقل کرد و به روایت حقیقت او نشست. هنوز موع‌ادیب نرسیده است.

اولین کسی که از او در جایی اسم آورد، علامه طهرانی بود در کتاب «مهر تابان».

طهرانی از زبان علامه طباطبایی حکایتی شگفت از روحانی ناشناخته‌ای به نام «ادیب ارتقایی» نقل کرد که خیلی زود شایع شد و مثل بمب ترکیب. صدای این بمب راهمه شنیدند، اما ادیب خودش را به نشنیدن زد و تغییری در اعمال و رفتارش ایجاد نکرد. او همچنان در سریر فقر و گمنامی می‌زیست. سیگار فقر بر لب داشت و یاد او در دل تا روزی که دار فانی را وداع گفت و اسرار بی‌پایانش را با خود زیر خاک برد.

۴. ادیب صاحب یکی از ژرف ترین تجربه های بشری بود. تجربه نادرش می‌توانست او را به یکی از ثروتمندترین مردان ایران و جهان مبدل کند و از او مردی قدرتمند، پرشوک و شکست ناپذیر بسازد. با این حال، با اینکه قادر بسود ناممکن‌ترین کارها را به انجام برساند، هرگز قدمی برای خود برنداشت و هرگز نداشته های روحی و وجودی اش را متاع دارایی های دنیایی نکرد. هرگز از سرمایه های روحی اش برای رسیدن به دنیا پل نساخت. حاضر شد تلخی های دردناک را تحمل کند، اما گامی به نفع خود و خانواده اش برندارد. «ادیب» مرد نام آشنای این سالهای ایران و فضای روحانی و معنوی آن بوده و هست، اما نه در علن و خطاب بلکه در خفا و غیاب. از این رو، این آشنا، ناشناخته‌ترین چهره هم هست و شاید در ایران فعلی، به استثنای خانواده و اقربایش، بتوان ۲۰ نفر را سراغ کرد که او را از نزدیک دیده باشند و بشناسند. و به‌وجودیش وقوف داشته باشند و بدانند که بود و چه می‌کرد.

آری، ادیب آشنایی ناشناخته و معروفی گمنام است. شاید کسی را نتوان پیدا کرد که این اندازه آشنا و در عین حال ناشناخته و مستور باشد. در روزگار شیوع اینترنت که از فلان هنرپیشه درجه ۵، هزاران عکس در فضاهای مجازی می‌چرخد، از او عکسی در اینترنت وجود ندارد و در هیچ یک از موتورهای جستجوگر، اطلاعاتی درباره زندگی اش نمی‌توان یافت که از ۵ خط فراتر برود.

از این حیث، ادیب پدیده‌ای شگفت و شاید شگفت ترین پدیده روزگار ماست. در حالی که از دانشجویان و لیسانسیه های الهیات و روانپزشکی و حتی دامپزشکی شاغل در بازار دام و دمی می‌توان اطلاعات و عکس و تفصیلاتی در اینترنت و فضاهای «گوگل» و «هاو» و «اینتاگرام» و «تلگرام» یافت، در این جهان نامحدود، هیچ نشانی از ادیب ارتقایی نیست. گویا که چنین فردی در جهان وجود نداشته است. گویا که افسانه‌ای بیش نیست و آنچه چند دهه قبل، درباره او، در سخن علامه طباطبایی و شاگردان او، ماجرای برادرش آمده، خواب و رؤیا و افسانه ای بیش نیست. گویا از جهان اخراج شده و محکوم به حذف و فراموشی است.

این سرنوشت فعلی ادیب است که بعد از این کمتر از ۲۰ سالی که از مرگش گذشته است و نیز سرنوشت قبلی ادیب بود وقتی که زنده بود و در تبریز و تهران و ورامین بی‌نام و نشان و گمنام می‌زیست. در آن سالها، او در لایبالی کتابها به نشو و نمای خود ادامه می‌داد بی آنکه در حیات ظاهری اش کوچکترین نشانه‌ای از علایم یک زندگی خوب و آرام داشته باشد. در کتابها بزرگ بود و در شهر و کشورش کوچک و بسیار ناچیز و ناشناخته. صیت و آوازه شهرتش مرزهای جهان اسلام و فراسوی عالم را هر روز درمی‌نوردید، بی آنکه کسی احتمال بدهد او زنده است و در زمین نفس می‌کشد. گویا باور اینکه چنین مردی باشد و زنده باشد، ناممکن بود.

به همین جهت، نادیده گرفته شد و دچار طیف های مختلف سوانح و بی‌اعتنایی و فراموشی و در مواردی هم بی حرمتی شد. تا از دنیا رفت و از جهان آسوده شد. اکنون که چندین سال از خفتن در دل خاک تیره می‌گذرد، هنوز سخن گفتن از او آسان نیست، هنوز باز کردن پرده زندگی او راحت و ممکن نیست. هنوز به راجتی و آسودگی نمی‌توان از او راحت و نوشت. هنوز به سهولت نمی‌توان داستانش را نقل کرد و به روایت حقیقت او نشست. هنوز موع‌ادیب نرسیده است.

چهارشنبه ۲۲ شهریور ۱۳۹۶ – سال نودودوم – شماره ۲۶۸۱۷

ویژه فرهنگ‌تاریخ و تمدن ایران وجهان ۳۲۵ **اخباریات**

لوح

در کوچه باغ اندیشه – ۵۲

«رفتن» و «گذشتن»

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

روزگار جدید و جدید روزگار سنگ محکی است برای شناخت انسانها. برای شناختن انسانها و اصالتها هیچ میزانی بهتر از تغییر و تغیر زمانه نیست. نکته اینجاست که تغییری جز تغییر و تغیر انسان وجود ندارد.

سفر

اشاره: آنچه می خوانید نامه ای است که از کشور ژاپن و به عبارت دقیق تر از یکی از زندانهای ژاپن به دستمان رسیده است. نویسنده نامه هموطنی ایرانی است که به نوشته خودش تا دو سال پیش در حوالی روزنامه به کار و تلاش اشتغال داشته است اما اکنون فرسنگ ها از ایران دور است. آنچه دستمایه نگارش این نامه شده، خواندن روزنامه اطلاعات در مجلس است. خواندن مقاله‌ای از مقالات روزنامه موجب شده است نویسنده همراهانه و همدلانه دست به قلم برده و صفحاتی چند را به نشانی روزنامه ارسال کند که اینک لباس طبع می پوشد. آنچه در این نامه جلب توجه می کند، قلم روان و ادبی آن است که با این بیت شروع شده است:

نه گرفتار بود هر که فغانی دارد

ناله می‌غ گرفتار نشانی دارد
برای این هموطن عزیز آرزوی سلامتی می‌کنیم
و امیدواریم بزودی به آغوش مام وطن بازگردد.

سرِ نامه را، نام او تاج گشت

به فرش، دلِ شیر چون عاج گشت
(فردوسی)

با عرض سلام خدمت تمامی دست‌اندرکاران روزنامه پرمتوای اطلاعات.

خیلی خلاصه اگر بخواهم بگویم اینکه: برای کار به کشور ژاپن آمدم البته با کلی زحمت و خرج و قرض فراوان و فروختن اتومبیل پرایدی که با آن در همان نزدیکی موسسهٔ وزین اطلاعات در خیابان جُردن (آفریقا) در آژانس مشغول به کار بودم تا هم بتوانم کمک‌خرج خانواده‌ام باشم و هم چیزی به خواهر کوچکترم را فراهم کنم و هم اینکه بعد از چندی برای آینده و ازدواج خودم پولی پس‌انداز کنم. اما از بخت و شانس بد من، در همان ماهِ اول ورودم به‌خاطر یک سوء تفاهم و خطای - رانندگی و در حقیقت اگر بتوان گفت یک پاپوش به ۳ سال حبس محکوم شدم که نیمی از آن گذشته و نیمی دیگر باقی مانده:

سرمایه ز کف داده، تجارت نمودیم
جز حسرت و اندوه، متاعی نخریدیم! بگذریم...
عرض کنم که به لطف خدا و یاری شما عزیزان و همت بچه‌های سفارت جمهوری اسلامی ایران، هر ۱۰ الی ۱۵ روز یکبار، یک روزنامه اطلاعات، البته به‌صورت کپی و با اندکی تأخیر حدود ۲ هفته، به صورت نیم‌صفحه به دستمان می‌رسد. مثلاً روزنامه

تاریخ ۱۳۹۶/۴/۲۵ به شماره ۲۶۷۶۸ در روز ۱۳ مردادماه به دستم رسید. که البته تا از سفارت به اینجا برسد، یک هفته طول می‌کشد و اینجا هم تقریباً بعد از ۱۰ روز به خاطر بازرسی و (سانسور بعضی از مطالب، البته به ندرت) به ما تحویل می‌دهند. باز هم خدا را شکر،

نامه‌ای از ژاپن

لنگه کفش هم در بیابان نعمتی است. ناگفته نماند که تا موقعی که اطلاعات بین‌المللی برپا بود به‌طور مرتب، تقریباً هر هفته یک روزنامه به دستمان می‌رسید و اینکه آخرین شماره اطلاعات بین‌المللی را به‌عنوان یادگاری نگه داشتیم. و اما بعد...

مقاله‌ای در همین روزنامه ۲۵ تیرماه سال جاری به چاپ رسیده بود با عنوان: سونامی کُز تربیت‌ها در نظام آموزشی! به قلم آقای محمدرضا خورشیدی پاجی، واقعا لذت بردم از این دقت و نکته‌سنجی و رک‌گویی این جناب فعال فرهنگی و صدبرابر تأسف خوردم به خاطر این همه معضلاتی که در نظام آموزش و به اصطلاح پرورش داریم. خیلی وقت بود که به این مسئله فکر می‌کردم و ۲ کشور ایران و ژاپن را به دور از هرگونه تعصب، با هم مقایسه می‌کردم، که چگونه در آغاز قرن بیستم که کشوری کوچک و دورافتاده بودند و چگونه روسیه را به زانو درآوردند و در جنگ‌های جهانی با آن خسارت‌هایی که دیدند، رو به ترقی گذاردند و به قول حضرت مولانا:

هفت شهر عشق را عطار گشت

ما هنوز اندر خم یک کوچه‌ایم!
به یاد کتاب «حیات یحیی» به نویسندگی مرحوم یحیی دولت‌آبادی افتادم که در آن نوشته بود: مملکت ژاپون بسا «تربیت و پرورش صحیح» و همت جوانان، روسیه‌تزاری را از پای درآورد و البته واضح و مبهرن است در دورانی که به جنگ خاموش معروف است، اینها و دیگران در فکر آینده کشور خود بودند و شاهان و شهریاران ایران ما، که شرم می‌شود از بردن نام آنها (ناصرالدین‌شاه) در فکر سفر و خوشگذرانی به ممالک خارجه بود و به جای اینکه ره‌آورد این سفرها، علم و تربیت و فرهنگ و اطلاعات باشد، با خود چیزهایی سوغات آورد که زبانم از گفتن آنها قاصر است البته خود او با افتخار در کتاب سفرنامه‌اش با افتخار! از آنها

صورتبرداری کرده و یاد نموده است!
در روز ۲ ساعتی که در اینجا حق نگاه کردن تلویزیون داریم، در برنامه‌هایی، از اینها می‌بینم که چگونه همدلی و همبستگی را در میان نونهالان و خردسالان و نوجوانان، با برنامه‌های علمی، تفریحی

و فرهنگی نظام‌مند و اصولی، ترویج و تزریق می‌کنند. اگر بخواهم به‌طور خلاصه عرض کنم موضوع این است که درست، نقطهٔ مقابل همین مقاله فوق‌الذکر مخصوصاً در آن سطر که راجع به گردشگری و توریست بود و جالب اینکه آن هموطنان من، در مقطع دبیرستان و به همراه مربیان‌شان آن کارها را کردند و اینها که من می‌بینم، حتی در آن مدت کمتر از یک ماهی که بیرون بودم، از کودک ۶ ساله تا انسان ۷۰، ۸۰ ساله، چگونه به فرهنگ و قانون خود احترام می‌گذارند و آن را رعایت می‌کنند و حتی روزی را در تقویم دارند به نام Bunkano Hee بونکان هی، یعنی روز فرهنگ که تعطیل می‌باشد. یادم می‌آید که در زمان کودکی، فیلمی دیدم با نام: «مردی که موش شد» با بازی هنرمندان و استادان گرامی: آقایان: محمدعلی کشاورز، سعیدامیرسلیمانی، پرویز پورحسینی و... چقدر لجم می‌گرفت از کارهای آن‌مأمور ادارهٔ مالیاتی یعنی آقای سعیدامیرسلیمانی! اما الان به این نتیجه رسیده‌ام که اگر همهٔ ایرانیان، در شغل و حرفهٔ خود، به وظیفهٔ

انسانی و قانونی و وجدانی خود عمل کنند، همانند همان کاراکتر آقای امیرسلیمانی که صدا‌لبه در این کشور ژاپن همه بدن‌گونه هستند! الان به جای خواندن این مقاله و افسوس خوردن!!!! به قول جناب ملک‌الشعرای بهار:

گر بگویم، سوزدم لب، و ز گویم سوزدم دل
حرف‌ها دارم! چه فرمایی، بگویم یا نگویم؟
و این نکته را هم عرض کنم که تربیت و پرورش و وجدان کاری که در این کشور مشاهده کرده‌ام، نتیجهٔ قسمتی از آن را در المپیک ۲۰۲۰، از ورود اولین گروه ورزشی و آغاز مراسم افتتاحیه و تا پایان مراسم اختتامیه، در تمامی زمینه‌ها خواهیم دید. به نظر این بندهٔ حقیر، بی‌نظیرترین المپیک، در طی ادوار گذشته خواهد بود و اینکه از تمامی ارگانها، نهادها، سازمان‌ها و حزب‌ها می‌خواهم به‌دور از هرگونه یار و یارکشی و تخریب دیگری؛ دست در دست هم به فکر فردایی بهتر و هر چه زیباتر و با شعار تدبیر، تربیت، امید و عمل کردن صحیح و اصولی همراه و همگام با دولتمردان عزیز، برای ایران همیشه سرفراز باشیم. در حال امیدوارم مسئولین محترم کشور در تمامی زمینه‌های علمی، فرهنگی، هنری، اقتصادی، اجتماعی، ورزشی و غیره نگاه‌های حرفه‌ای‌تری به «تربیت و پرورش پایه» داشته باشند که اگر چنین نباشند:

خشت اول گر نهد معمار کج

تاثیر می‌رود، دیوار کج!
نمی‌دانم اصلاً به این نامه اهمیت می‌دهید و آن را می‌خوانید یا نه و اگر خواندید چاپ می‌کنید یا نه! و اگر چاپ کردید با عرض معذرت از شما درخواست می‌کنم یک نسخه از آن را برای این فرزند ایران زمین ارسال نمایید. با تشکر فراوان و دعای خیر برای جناب آقای دعایی و آقای علیرضا خانی و تمامی دست‌اندرکاران و زحمتمکشان آن جریده محترم.

کتاب عشق را، جز یک ورق نیست

که آن هم نکته‌ای جز نام حق نیست
(پروین اعتصامی)

حق نگهدارتان، ایزد یاورتان، یا علی

دعاگوی شما: علی جعفری
در خاتمه: اگر غلط املائی، پس و پیش بودن جمله‌ها و اشتباهاتی در نوشته این حقیر بود، به بزرگواری خودتان ببخشید، زیرا که سواد آنچنانی ندارم و در حقیقت مدرک سیکل هم ندارم.

۱۳۹۶/۵/۱۷

دکتر منیره مشیری

بقایای چهار ستون در مجموعه وجود دارد که اسناد موثق دربارهٔ آن در دست نیست، ولی حدس زده می‌شود که اینجا تالار شورای حکومتی در زمان ایلخانیان بوده است. تا حدی از دیوار این ستون‌ها مربوط به دوران ایلخانیان است. چنین قرار شده که یکی از کارشناسان ارشد یونسکو سقف این محل را طراحی کند. سقف فعلی سقف پیش ساخته است که به منظور حفاظت از مکان به طور موقت نصب شده است. البته یونسکو در هنگام ثبت تخت سلیمان، به این سقف به دلیل اینکه هنگام بازسازی خیلی دخالت شده، ایراد گرفت. اما ما چاره‌ای نداشتیم چون خیلی از قسمت‌های بنا در طول زمان از دست رفته بود. ما از مصالحی متفاوت با بنای اصلی استفاده کردیم تا مشخص شود این قسمت بنا جدید است. سقف اصلی این بنا طاق گنبدی داشته که همه ستون‌های آن موجود است؛ اما باید طراحی شود تا بتوان بر آن مبنا سقف را بازسازی کرد. ما در طی ۸ سال دویست متر مکعب خاک از محل بیرون برده‌ایم.

مجموعه کاخ‌های ایلخانی

در غرب دریاچه بقایای مجموعه کاخ‌های ایلخانی وجود دارد. زیر این بقایای کاخ، آثار دوران ساسانی است. اگر ۸۰ یا ۹۰ سانت محل کنده شود به آثار دوران ساسانی می‌رسیم. آثار مدفون یکی به علت عدم امکانات مالی و

سفر به تخت سلیمان ۳

بقایای چهار ستون

نمازخانه‌های خصوصی همه و همه داخل یک رواق حفاظتی قرار می‌گرفته است و ایوان تاجگذاری (ایوان خسرو) و ساختمان‌های پیرامون دریاچه هم یک رواق داشته که بخش اجتماعی یا حکومتی بوده است.»

مجموعه در گذر زمان

راهنمای ما چنین ادامه می‌دهد: «در زمان ساسانیان به اینجا فوق‌العاده توجه می‌شد و از نظر نذورات و تزئینات غنی بوده است. به همین خاطر در جنگ‌های خسرو پرویز با رومی‌ها که سپاهیان خسرو از سپاهیان روم شکست می‌خورند، اولین جایی که غارت و تخریب می‌شود، آتشکده آذرگشنسب است.» به همین خاطر در کاوش‌های باستان‌شناسی از این محل اشیاء زیادی به دست نیامد. رومی‌ها این مجموعه را در ۲۷ روز غارت و سپس تخریب می‌کنند. بعد از آن اتفاق به علت اغتشاش‌های اواخر حکومت ساسانی و به دلیل حمله اعراب و تغییر دین، آتشکده آذرگشنسب تجدید حیات پیدا نمی‌کند و رونق گذشته خود را به دست نمی‌آورد. تعداد کمی از زردشتیان پیرامون اینجا زندگی می‌کردند و مراسم و نیایشی را در اینجا انجام می‌دادند. از دوره سلجوقی تا دوره ایلخانی اینجا تبدیل به یک شهرک خدماتی برای کشاورزان و دامپروران ساکن منطقه می‌شود.

در زمان ایلخانیان این منطقه به عنوان پایتخت بیلاقی و تابستانی انتخاب می‌شود. چون در اینجا آب و مرع وجود داشت ایوان خسرو را تعمیر می‌کنند و بناها را تا حدی سامان می‌دهند. در غرب دریاچه تعدادی کاخ می‌سازند. تنها جایی که آثاری از ارگ حکومتی و کاخ‌های دوران ایلخانیان باقی مانده تخت سلیمان است. در تبریز مقبره هست، مسجد هست، بناهای بزرگ داریم؛ اما آثاری از کاخ‌های دوره ایلخانیان نداریم.

پس از سقوط ایلخانیان، این مجموعه دوباره متروکه می‌شود و روستائیان و افراد محلی که قبلاً از منطقه بیرون رانده شده بودند به منطقه بر می‌گردند و ساختمان‌های دوران ایلخانیان تقسیم می‌شوند و واحدهای کوچک مثل نانوائی، آهنگری و غیره در اینجا می‌سازند.

ادامه دارد

دیگری به علت عدم امکانات تخصصی استخراج نمی‌شوند. در حال حاضر دیگر نیازی نیست که با خاک برداری و حفاری، کار باستان‌شناسی کنند. امروزه با دستگاه‌های ژئو الکتریک و ژئو فیزیک مثل رادیولوژی که از بدن می‌شود، قادر شده‌اند که کل ساخت و سازها و اشیایی را که مدفون شده‌اند پیدا کنند. این دریاچه بعد از دوره ساسانی طغیان می‌کند و حدود ۴ متر رسوبات بالا می‌آید و روی دوره ساسانی را می‌پوشاند. هم اکنون کف دوره ساسانی ۳ الی ۴ متر پایین‌تر از وضعیت فعلی است.

دژ بلیس در بلندترین کوه روبروی این مجموعه قرار داشته که قلعهٔ حفاظتی در آنجا بوده است. نشانهٔ آثاری که از دوره ساسانی به جا مانده سنگ‌های تراشیداری است که به دنبال توسعهٔ مجموعه، در زمان انوشیروان، در این محل بکار رفته است. هر چه که با قله سنگ در این محل دیده می‌شود از آثار باقی مانده از دوران ایلخانی است.»

معبد آناهیتا

کارشناس میراث فرهنگی، جناب آقای حیدری، سپس ما را به کنار آتشکده می‌برد و می‌گوید: «اینجا در کنار معبد آذرگشنسب، معبد آناهیتا قرار دارد که مشابه معبد آناهیتای بیشاپور نزدیک کازرون است. آناهیتا، ایزد بانوی آب، دامپروران و کشاورزان است.

در اینجا حوضچه‌ای به عمق ۳۰ متر وجود داشته که در آن آب بوده است. در چهار سمت این معابد هم مجسمه گاو وجود داشته که نماد برکت و قدرت بوده است. این معبد هم با سنگهای تراش دار ساخته شده ولی سقف آن با آجر بوده است که بقایای آن وجود دارد. فضای مرکزی آن فضای باز است. بر عکس آتشکده که نباید آفتاب می‌دیده، در اینجا تابش نور هم ایرادی نداشته است.

باید توجه داشت که در آثار باستانی حق دخل و تصرف نداریم. فقط برای حفاظت می‌شود روی آنها را با کاهگل، که با آب از بین می‌رود، پوشاند. اما حق نداریم با استفاده از پوشش سیمان و... به بقایا لطمه بزنیم. تمام چهار طاقی آتشکده آذرگشنسب، معبد آناهیتا، رواق‌های پیرامون،

تحقیق

پرویز غفوری

دکتر حسین ابریشمی

شگفتا که پس از بیست سال، به برکت کوشش‌های گذشته، پاداش شوق‌انگیز دیگری دریافت کردم، چون با مطالعه کتاب نامه‌های ژنو از سیدمحمدعلی جمال‌زاده به ایرج افشار(تهران، انتشارات سخن، ۱۳۸۸، ص ۶۱۵) دیدم که مرحوم جمال‌زاده در نامه اردیبهشت ۱۳۶۹ خود به روانشاد ایرج افشار از جمله نوشته‌اند: «اخیراً یک شماره از مجله باستان‌شناسی، با یک مقاله واقعاً بی‌نظیر درباره کشفیات باستانی در سقز به قلم ابریشمی، به دستم رسید که از هر جهت ممتاز بود و باورکردنی نبود». نمونه دیگر، مقاله‌ای با عنوان «نقل» در ۱۸ صفحه نوشته‌م و با اشاره به ریشه یونانی کلمه «نقل» و واژه ایرانی معادل آن در عهد ساسانیان، یعنی «شونیک»، نکات تاریخی بسیاری درباره این پدیده شیرین کنونی آشکار ساختم.

استاد ایرج افشار، دانشمند بزرگ معاصر در مجله بخارا(شماره ۱۶، اسفند ۱۳۷۹) شرحی درباره این مقاله نوشتند که پاداشی شیرین‌تر از نقل و بسی شوق‌انگیز برای پیگیری تلاش‌های پژوهشیم شده است: «مضامین نوشته‌ای که از آقای محمدحسن ابریشمی درباره نقل در مجله معارف(شماره ۵۰ آبان ۱۳۷۹) چاپ شده در جمعی از دوستان نقل و نقل مجلس شد.

کوشش‌های او را درباره زعفران و پسته که به صورت دو کتاب مستقل چاپ شده است، می‌شناختم: ولی در خیالم خطور نمی‌کرد درباره مطلبی عادی و کوچک ذخیره‌ای بدین تفصیل و شیرینی در صندوق یادداشت‌های خود داشته باشد. معلوم می‌شود تتبع ایشان در متون، که بیشتر برای شناساندن معارف کشاورزی ایران بوده، موجب شده است مواد دیگری را که با تاریخ فرهنگی ملت ما مرتبط است گردآوری و بدین سسته رفتگی در جامه مقاله‌ای عرضه کند.

خصوصیت نوشته او درین است که برای مطالبی از نوع زعفران، پسته و نقل، خرما و... همان کاری را کرده است که صد سال پیش لوفر در کتاب سینوایرانیکا sino-iranica انجام داد... امروز ابریشمی از ایران‌شناسان است. ایران‌شناسی که دانستن تاریخ ادبیات و جغرافیا و تاریخ ایران در چنبره علمی اوست. مباحثی که، پس از شادروان، پیراستاد ما ابراهیم پورداود، در زبان فارسی درباره گیاهان و آثار و احوال آنها توسط ابریشمی طرح می‌شود، همان خصوصیات را دارد... آفرین بر قلم او و بر تازه‌جویی‌های او».

ابریشمی از مرحوم ایرج افشار و راهنمایی‌های بی‌شائبه و تشویق‌های دلگرم‌کننده ایشان با هیجان تعریف می‌کند و با پاک کردن قطرات اشک خود می‌افزاید: طی دو سفری که در معیت ایشان به خراسان رفته، در تربت حیدریه و خواف خیلی چیزها از ایشان آموختم. هر جا که در پژوهش‌های خویش به مشکل برمی‌خوردم، تلفنی از ایشان راهنمایی می‌خواستم که با مهریانی گره‌گشا بودند، مخصوصاً به تحقیقات مخلص توجهی خاص داشتند و برخی از مقالات مخلص را در پژوهش‌های ایران‌شناسی منتشر کردند. استاد ایرج افشار در برخی سفرها و نشست و برخاست‌ها با دوستان دانشمند خود از تحقیقات و آثار اینجانب یاد می‌کرده‌اند.

بدان‌سان که بعد از درگذشت ایشان، وقتی خود را به برخی از آنان، از باب نمونه استاد احمد اقتداری، معرفی می‌کردم، بلادرنگ آنان یادآور می‌شدند که مرحوم ایرج افشار از کارهای پژوهشی تو خیلی تعریف می‌کردند. به روایت پزشک دانشمند آقای دکتر سیدحسین میرمجلسی (فوق‌تخصص جهاز هاضمه)، استاد ایرج‌افشار تا آخرین لحظات زندگی پربار خود از حافظه‌ای پویا و نیرومند، سرشار از دانش‌ها و اطلاعات همه‌جانبه‌ای برخوردار بودند، در یکی از آخرین دیدارهایی که در مطب خدمتشان بودم صحبت از تحقیقات تو به میان آمد، دقایقی با تمجید از آثارت، به‌خصوص مقالاتِ «نقل» و «انغوزه» یاد کردند و برخی از آنها را کم‌نظیر برشمردند.

ابریشمی فوق‌العاده عاطفی است، به دوستان، استادان، خویشان، همکاران و همدیاریان علاقه و توجهی خاص دارد. منزل او همواره محل تشکیل مجامع دوستانه است. از سال ۱۳۶۵ که بازنشست شد گروهی از همکاران بازنشسته خود را گرد می‌آورد، در سال ۱۳۶۷ تعداد آنان افزوده شد و به‌تدریج این گردهمایی به‌طور ثابت در روز دوم هر برج زوج استمرار پیدا کرد. در سال ۱۳۷۴ بر آن شد که روز اول هر برج زوج را به گردهمایی همدیاریان در منزل خود اختصاص دهد که تشکیل مستمر آن تسجیل گردید، و بعداً به لحاظ ترافیک تهران این همایش‌ها به اولین جمعه هر برج زوج تغییر پیدا کرد که صبح آن به همکاران و بعدازظهر به همدیاریان اختصاص یافت و

استمرار پیدا کرد.

از نتایج آن بنیاد شرکت جمع‌اندیش با مشارکت همکاران بازنشسته بانک کشاورزی و ایجاد تحرک بیشتر در بین همدیاریان برای تقویت جامعه تربتی‌های مقیم تهران و انتشار ماهنامه پیک تربت و ... است، که هنوز هم این همایش‌ها ادامه دارد، که اثرات مثبت آن در گزینش مطلوب اعضای شورای اسلامی شهر تربت‌حیدریه در سال جاری (۱۳۹۲) توسط همدیاریان ارجمند ما مشهود است.

نگاهی با استگاه ابریشمی/۳

زندگی با کتاب

پیام‌لویی پاستور به انسانها

در هر حرفه‌ای که هستی: نه اجازه دهید که به بدبینی‌های بی‌حاصل آلوده شوید، و نه بگذارید که بعضی لحظات تأسف‌بار، که برای هر ملتی پیش می‌آید، شما را به یأس و ناامیدی بکشانند. در آرامش حاکم بر آزمایشگاه و کتابخانه‌هایتان زندگی کنید نخست از خود پیرسید: برای یادگیری و خودآموزی چه کرده‌ام؟ سپس همچنان که پیش‌تر می‌روید پیرسید من برای کشورم چه کرده‌ام؟ و این پرسش را آن‌قدر ادامه دهید تا به این احساس شادی‌بخش و هیجان‌انگیز برسید که شاید سهم کوچکی در پیشرفت و اعتلای بشریت داشته‌اید، اما هر پاداشی که زندگی به تلاش‌هایمان بدهد، یا ندهد، هنگامی که به پایان تلاش‌هایمان نزدیک می‌شویم هر کدامان باید حق آن را داشته باشیم که با صدای بلند بگوییم:

«من آنچه در توان داشته‌ام انجام داده‌ام»

محمدحسن ابریشمی

استاد ابریشمی در همین راستا می‌گوید: «تربت‌حیدریه و نیز بانک کشاورزی، مواضع بسیار دوش‌داشتنی برای این هیچمدان بوده و همواره جای تلاش‌ها، تحرک‌ها، آموزش‌ها و بسی خاطرات خوش گذشته، و نیز جای بود و باش و محل کار خود و خویشان و دوستان و آشنایان دوران زندگانی من است، به‌همین دلیل دیدار مستمر همدیاریان و همکاران که موجب نشاط روحی متقابل است از جلوه‌های درخشان روزهای زندگانی مخلص بوده.

بدین‌سان علاوه بر همکاران و همدیاریان، به خانواده و خویشانم علاقه مفرطی دارم. عشق و علاقه‌ام به «کتاب» و «ایران» و همه محصولات و پدیده‌ها و هر آنچه مربوط به این سرزمین است، از درگاه روشن کودکی تا دلان تاریک پیری، رهایم نکرده است. به قول ادیب صابر ترمذی در قرن ششم هجری:

گویند که هر چیز به هنگام، بود خوش

ای عشق چه چیزی که خوشی در همه هنگام باری، از ۷۴ سال عمر سپری شده‌ام، یعنی ۱۷ هزار روز از دوران زندگانیم، بیشتر آن به کار یادگیری، مطالعه، تجربه و تلاش در دیار و محل کار و در کتابخانه‌ام، صرف‌شده که حاصل آن بسی شیرین و برایم دلنشین است. اکنون که به پایان تلاش‌هایم نزدیک می‌شوم در می‌یابم: با عنایت خداوند، زندگی پاداش‌های بسی شایسته به کوشش‌هایم داده است که در تصورم نمی‌گنجد: چون کفه پاداش‌های دریافتی‌ام، در ترازوی سنجش ذهنی، بر کفه تلاش‌هایم می‌چربد، از

نظر ارزش و اعتبار معنوی به مراتب گرانقدرتر است و به مصداق پیام حکیمانه لویی پاستور: «من آنچه در توان داشته‌ام انجام داده‌ام».

در پایان از استاد ابریشمی می‌خواهیم توصیه و پیامی عنوان کند، که در پاسخ می‌شنویم: «جوانان در گزینش همسر به هوش باشند، همسری همگن، همراه و حتی‌المقدور از خویشان و همدیاریان برگزینند تا به سهولت اصالت و نجابت و خصوصیات پیدا و پنهان برای طرفین قابل بررسی و تحقیق باشد. قطعاً نقش متقابل زنان و مردان در موفقیت‌های آنان و فرزندان‌شان تأثیری عمیق و ماندگار دارد. خود مخلص، همه فرصت‌های مغتنم آموزشی، تحصیلی، مطالعه مستمر جوانی را از مادرم دارم و همه تلاش‌های کاری، پژوهشی و نگارشی خود طی ۴۶ سال اخیر تا امروز (جمعه اول آذر ۱۳۹۲) را مدیون همسر (حاجیه بانو پروین ابریشمی) هستم. چون با وجود اشتغال به آموزگاری، همه امور زندگی - اعم از کارهای منزل، رسیدگی به امور مدرسه فرزندانم (علی، پرستو و امیرارسطو) از دوره کودکی تا فارغ‌التحصیلی از دانشگاه، و ازدواج و سامان یافتن هر سه آنان - را عهده‌دار بوده است.

این نکته مهم را نیز یادآور شوم که در تمام دوره اشتغال در بانک کشاورزی از نظر کاری ممتاز و تشویق و تقدیر فراوان کسب کرده و نمونه بوده‌ام، با این همه در جمع دوستان و همکاران شاغل و بازنشسته، همدیاریان و خویشان بارها یادآور شده‌ام که مخلص برای خودم حین خدمت در بانک بیشتر خدمت کرده‌ام، چرا که با همه سنگینی کار بانکی، به محض آنکه کار روزانه در ثلث یا نیمی از ساعت رسمی اداری انجام می‌دادم، در ادامه به مطالعه کتاب می‌پرداختم، در حقیقت «سرمایه (سر+مایه)» من همان «مایه»های مطالعاتی و تحقیقاتی است که در دوران خدمت کسب کرده و به ذهن سپرده‌ام، که البته در دوران دانش‌آموزی و دانشجویی نیز علاوه بر تکالیف درسی، اوقاتی را به مطالعه تخصصی اختصاص داده‌ام که مجموعاً اکنون «سرمایه» مرا تشکیل می‌دهد که بهره آن همان آثار پژوهشی و تألیفات ناچیز این کمترین است. بر این اساس به جوانان و خانواده‌ها توصیه می‌کنم که از «سرمایه» مطالعه به هیچ وجه غافل نباشند، و به سیستم‌های رایانه و اینترنتی اکتفا نکنند، چون مطالعه «کتاب» چیز دیگری است.

می‌توانند هر شبانه‌روز یک ساعت به مطالعه مفید اختصاص دهند و کتابخوانی را به کودکان خود نیز بیاموزند، و آنها را با کتاب مأنوس کنند. و به جای هدایای تولد، ازدواج، خانه نوی و دیگر مراسم کتاب را به عنوان بهترین و گرامی‌ترین تحفه به آنان، و نیز در دید و بازدیدها جاری و معمول به جای شیرینی و گل، هدیه کنند، و کتاب و کتابخوانی را از فضیلت‌ها و سنت‌های ارزشمند خانوادگی و ملی به حساب آورند.

امیدواریم اسستاد دکتر محمد حسن ابریشمی، این پژوهشگر دقیق و پرتلاش ۱۲۰ سال عمر کند، ولی وصیت ایشان چنین است: «وصیت کرده‌ام که در تربت حیدریه به خاک سپرده شوم و سنگ مرقدم را به شکل یک کتاب باز طراحی کنند، و روی آن بنویسند: محمدحسن ابریشمی کسی که با کتاب زندگی کرد، به کتاب عشق ورزید، و با کتاب درگذشت».

پی‌نویس‌های متن:

۱- «واژه محلی «آتو» باریشه ناشناخته، در گویش همشهریان تربتی به معنی بانوی روضه‌خوان و نیز مکتب‌دار و به همان معنی و مفهوم «آخوند» است که برای مردان تداول دارد. طی سال‌های ۱۳۲۰ تا ۱۳۴۰ بانوانی چون «آتو حمیده»، «آتو خینساء، آتوزهر»، «آتو عروس»، «آتو فاطمه»، «آتو کربلانی»، «آتو مرصع» و «حاج آتو» در روضه‌خوانی و مکتب‌داری شهرتی داشتند.

۲- روانشاد غلامرضا عظیمی (فرزند حاج رستم‌خان) ادیب، نویسنده، مؤسس مدرسه عالی همخانهداری (در سال ۱۳۳۹ - ۱۳۴۰)، مدیر کل آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای وزارت آموزش و پرورش از نویسندگان روزنامه کیهان که صفحه خانواده آن را تدوین می‌کردند در جوانی آموزگار ما در مدرسه گل بودند.

۳- خاطره کتاب‌های اهدایی مرحوم غلامرضا عظیمی را در کتاب دیار و همدیاریان (ص ۵۴ - ۵۷) نقل کرده‌ام؛ شادروانا: محمد رئیس (تعلیمات اجتماعی)، غلامعلی معینی (دستور زبان فارسی)، حاج شیخ محمدتقی نحوی (قرائت و صرف و نحو عربی) محمدعلی هاشمی (تاریخ و ادبیات) و مخصوصاً نورالله اصفهانی زاده (فیزیک) و احمد فاضل (طبیعیات) از جمله مشوقین این هیچمدان در دوره دبیرستان بودند.

۴- عبدالرضا باقری کاظم‌آبادی و عباس همتی کاخکی، مروری بر تحقیقات و مطالعات انجام شده در مورد زعفران، مشهد، سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران مرکز خراسان، ۱۳۶۹ و نیز: مجله رشد (زیست‌شناسی)، شماره ۲، پاییز ۱۳۷۰، ص ۴۰.

۵- طی سال‌هایی از عمر خویش یادداشت‌هایی در باره دیارمان «تربت‌حیدریه» و همدیاریان اعم از بزرگان و دانشمندان، از جمله شادروان حسینعلی راشد و شیخ احمد تربتی (ملقب به سلطان‌العلماء) و ... پرداخته و شرح احوال کامل قطب‌الدین حیدر عارف غریب قرن ششم خفته در تربت‌حیدریه را در ماهنامه پیک تربت به چاپ رسانده و در کتاب دیار و همدیاریان نیز از مجموعه یادداشت‌های خود درباره تربت‌حیدریه و همشهریان پانزده یادداشت منتشر کرده است و اگر عمری باقی باشد بقیه یادداشت‌ها را منتشر خواهد کرد. ان‌شاء‌الله.

چهل سال پیش...

تمامی مطالب از روزنامه اطلاعات روز سه شنبه ۲۲ شهریور ماه ۱۳۵۶ (برابر با ۲۸ رمضان ۱۳۹۷، ۱۳ سپتامبر ۱۹۷۷) نقل شده است.

استخدام کارمند برای دولت در تهران ممنوع شد

به تمام وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی طی بخشنامه‌ای دستور داده شد که از استخدام کارمند جدید برای ادارات مرکزی خودداری کنند. بدنبال صدور این بخشنامه وزرا و مدیران سازمانهای دولتی نیز بخشنامه جداگانه‌ای به ادارات کارگزینی و امور اداری ابلاغ کردند که از استخدام کارمند تازه برای ادارات و سازمانهای مستقر در تهران خودداری شود.

زمینهای دولتی اطراف شهرهای دم‌فروخته میشود

دولت برای واگذاری زمین به بخش خصوصی برای اجرای طرحهای ساختمانی مطالعات جدیدی را آغاز کرده است. این اراضی را با قیمت تمام شده خواهد فروخت عبارتی دیگر قیمت اراضی مذکور که در تهران و شهرستانها واگذار خواهد شد فقط در حدود هزینه‌های شهرسازی و آماده‌سازی اراضی خواهد بود. این مطلب را فیروز توفیق وزیر جدید مسکن و شهرسازی ضمن مصاحبه‌ای اعلام داشت.

۳۰۰ واحد تولیدی ایران در نمایشگاه بین‌المللی تهران شرکت میکنند

فرآورده‌های تولیدی و صنعتی ایران از ماشین‌آلات سنگین و صنعتی گرفته تا ماشین‌آلات سبک و گوناگون و سایل ضروری برای زندگی امروزی توسط سیصد و سیه ایرانی در پنجمین نمایشگاه بین‌المللی تهران به معرض نمایش گذاشته میشود. جدیدترین پدیده‌های صنعتی و سایل و لوازم ساختمان و منزل که در پی رشد اقتصادی سریع کشور مالتولید میشود در این نمایشگاه عرضه خواهد شد.

۴۵ میلیون ریال به شرکت‌های واحد اتوبوسرانی شهرستانها کمک میشود

هیئت وزیران تصویب نمود مبلغ چهل و پنج میلیون (۴۵,۰۰۰,۰۰۰) ریال کمک به شرکت‌های واحد اتوبوسرانی شهرستانها به شرح زیر:

- ۱- شرکت واحد اتوبوسرانی تبریز و حومه ده میلیون ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
- ۲- شرکت واحد اتوبوسرانی اصفهان و حومه پانزده میلیون ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال
- ۳- سازمان واحد اتوبوسرانی شیراز و حومه پنج میلیون ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال
- ۴- سازمان واحد اتوبوسرانی مشهد و حومه پانزده میلیون ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال

تهرانهاروزی ۴ میلیون ریال جریمه رانندگی میبرد

در ۵ ماهه اول سال جاری رانندگان متخلف تهران ۶۰۰ میلیون ریال (بطور متوسط روزی ۴ میلیون ریال) بابت سرپیچی از مقررات راهنمایی و رانندگی جریمه شدند، در حالیکه در همین مدت حتی یک عابر پیاده از سوی مأموران راهنمایی و رانندگی به علت سرپیچی از مقررات راهنمایی و رانندگی جریمه نشده است.

اتومبیل‌های داخلی و خارجی قسطی فروخته خواهد شد

آنچه در دو محصول جدید ایران ناسیونال در مهرماه به بازار عرضه خواهد شد، پیکان استیشن، جوانان، اتوماتیک و وانت بدون انتظار نوبت فوری تحویل متقاضیان می‌شود. امروز یک مقام ایران ناسیونال ضمن تأیید خبر فوق گفت: در حال حاضر تنها پیکان دولوکس و پیکان کار از محصولات ایران ناسیونال حداکثر ۲ ماهه تحویل میگردد. تاکنون بیش از ۶۰۰ دستگاه آنچر دو در که قرار است در مهرماه به بازار عرضه شود، تولید و آماده تحویل میباشد. بازار اتومبیل در حال حاضر آرام است. افزایش تولیدات داخلی و همچنین حجم واردات اتومبیل‌های خارجی، عرضه اتومبیل رادر بازار ایران تقریباً متعادل کرده است. مطلعین بازار اتومبیل معتقدند، چنانچه وضع به همین صورت ادامه یابد عرضه بر تقاضا فزونی خواهد گرفت و در نتیجه فروش قسطی اتومبیل‌های داخلی و خارجی شروع خواهد شد.

قهرمانان تیم ملی بدون کنکور در دانشکده تربیت بدنی پذیرفته میشوند

۵۰۰ نفر از دیپلمه‌های شاغل در وزارت آموزش و پرورش برای گذراندن دوره فوق دیپلم تربیت بدنی در دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی پذیرفته میشوند. این دانشکده همچنین برای تامین کادر آموزشی رشته‌های مختلف ورزشی قهرمانان تیم ملی را بدون آزمون در دوره‌های تخصصی می‌پذیرد و با تامین هزینه تحصیل دانشجویان ایرانی که در کشورهای خارج در رشته تربیت بدنی تحصیل میکنند از آنان برای تدریس و مربیگری در ایران تعهد خدمت میگیرد.

قاب امروز

چشواره آش ایرانی در زنجان / عکس از مهدی الماسی

سرایه

پندبزرگان

دی با تو چنان شدم به یک خاست و نشست
کز من اثری نماند جز باد به دست
از شرم بمیرم از پرسوی فردا
کان دلشده زنده هست گویند که هست
انوری

عبیدزاکانی

سالروز جنگ‌ماراتن

۱۳ سپتامبر سالروز نبرد یک روزه ماراتناست که در سال ۴۹۰ پیش از میلاد روی داد و نیروی دریابرد ایران در آن موفق نبود و با تحمل تلفات عقب نشینی کرد. داریوش بزرگ، تنها با هدف گوشمالی آتنی‌ها - نه تصرف آتن - که یونانی زبانهای آسیای صغیر (شهرها و جزایر یونانی) قلمرو ایران را تحریک به شورش و نافرمانی می کردند یک سپاه پیاده و سوار را با کشتی روانه سرزمین اصلی یونان کرد که به صورت کشور - شهر یا ایالات متحده اداره می شد. مورخان متفق القول نوشته اند که از آغاز تاریخ بشر تا به امروز، جهان امپراتوری با عظمتی چون امپراتوری پارسیا در دوران هخامنشیان را به خود ندیده است که بر پایه نظم اداری، قانون، توجه خاص به ارتباطات (راهها، بنادر، پستخانه و...) و تحمل ادیان و عقاید به وجود آمده بود.

اعزام ۱۳ انگلیسی به ایران

۱۳ سپتامبر سال ۱۵۶۸ لارنس کیپمن، آرتر ادواردز و ریچارد ویلز در اجرای نیات درازمدت دولت لندن، انگلستان را به مقصد ایران ترک کردند. ماموریت آنان راضی کردن دولت صفوی ایران به صدور مجوز تأسیس چند مرکز انگلیسی (به نام ظاهری تجارتخانه) در شیراز، کرمان، اصفهان و تبریز بود تا سرپلهایی برای نفوذ در آسیای غربی و جنوبی باشند.

زمینه‌سازی رادیویی برای کنار رفتن رضاشاه

۲۲ شهریور ۱۳۲۰ رادیوهای انگلیسی - لندن، دهلی و... - گزارشهای متعدد در این باره که راهی جز استعفا برای رضاشاه نمانده و ظرف ساعات آینده به خواست متفقین کناره گیری و نیز خود را تسلیم خواهند کرد پخش کردند، و این اخبار ترس هواداران او را افزایش داده بود. سه روز بعد پایان کار رضاشاه بود.

درگذشت دانه

دانه الی جیاریشاعر، نویسنده و اندیشمند ایتالیایی قرون وسطی، ۱۳ سپتامبر سال ۱۳۲۱ میلادی در تبعید درگذشت. وی که به سال ۱۲۶۵ در فلورانس به دنیا آمده بود ۵۶ سال عمر کرد. از دانه به عنوان بزرگترین شاعر قرون وسطی اروپا نام می برند. وی Divine Comedy را (که در ایران «کمدی الهی» ترجمه شده است) و از شاهکارهای ادبیات اروپا بشمار می رود به شعر گفته است.

سودوکو ۲۰۰۲

۶					۸			۲	۴
	۲	۴						۹	
۳				۷				۱	
					۴	۳	۹		
				۵		۲			
			۲	۱	۷				
	۵				۱			۷	
	۷				۲				
۴	۸		۲						۶

۹	۷	۵	۸	۱	۳	۶	۴	۲
۶	۴	۲	۹	۷	۵	۸	۱	۳
۸	۱	۳	۶	۴	۲	۹	۷	۵
۵	۹	۷	۳	۲	۸	۱	۶	۴
۱	۸	۶	۵	۹	۴	۳	۲	۷
۳	۲	۴	۷	۶	۱	۵	۹	۸
۴	۵	۹	۱	۳	۷	۲	۸	۶
۷	۶	۸	۲	۵	۹	۴	۳	۱
۲	۳	۱	۴	۸	۶	۷	۵	۹

حل ۲۰۰۱

جدول شرح در متن ۴۵۱۵

سند عقد یا مالکیت	دقیق و حساس	از خواهران برونه	شجاع	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م
-------------------	-------------	------------------	------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---